

ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก

โดย

นางธนวรรณ ทองอ่อน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE GUARDIANS' OPINIONS TOWARD THE MANAGEMENT OF CHILD CARE
SERVICE IN CHILD DEVELOPMENT CENTERS

By

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธ์
Thanawan Thongon

A Master's Report Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF EDUCATION

Department of Educational Administration

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2006

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้สารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของ
ผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก” เสนอโดย นางธนวรรณ ทองอ่อน
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้ควบคุมสารนิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ชวันชม ชินะตั้งกูร

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่งวนลิขสิทธิ์

คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.วัชনীร์ เชาว์ดำรงค์)

...../...../.....

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชวันชม ชินะตั้งกูร)

...../...../.....

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิราวรรณ คงคล้าย)

...../...../.....

46252504 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : การบริหารศูนย์พัฒนาเด็ก

นางธนวรรณ ทองอ่อน : ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก อาจารย์ผู้
ควบคุมสารนิพนธ์ : รศ.ดร.ชวนชม ชินะตั้งกูร. 131 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม, 2) ความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดบริการดูแลเด็กระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐม และศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม, และ 3) ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 27 ศูนย์ 331 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริการดูแลเด็ก ตามแนวคิดของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1) ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การดูแลโภชนาการ ครัวดูแลเด็ก การดูแลความปลอดภัย การดูแลสุขภาพ การจัดสภาพแวดล้อม และการจัดกิจกรรม

2) ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐม และศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม พบว่าแตกต่างกันในด้านการจัดสภาพแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

3) ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พบว่า ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องจัดสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กให้ร่มรื่น โปร่งสบาย และสะอาดตา ด้านการจัดกิจกรรม ต้องจัดกิจกรรมที่ให้ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมมาก ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดกิจกรรมนอกสถานที่ ด้านการดูแลโภชนาการ จะต้องจัดอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการให้ครบ 5 หมู่ทุกวัน ครัวควรที่จะดูแลให้เด็กรับประทานอาหารมาก ๆ และควรปลูกฝังให้เด็กชอบรับประทานผักและผลไม้ และในแต่ละปีครัวและผู้ปกครองอาหารควรมีโอกาสเข้ารับการอบรมด้านโภชนาการอย่างน้อย 1 ครั้ง ด้านการดูแลความปลอดภัย ควรจัดครูเวร ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดในขณะที่เด็กกำลังเล่นเครื่องเล่นสนาม และควรจัดให้มีหน้าที่รักษาความปลอดภัยหน้าประตูทางเข้า – ออก ตลอดทั้งวัน ด้านครัวดูแลเด็ก ควรดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดและอยู่กับเด็กด้วยความรัก ความห่วงใย เพื่อให้เด็กเกิดความอบอุ่น คั่นเคย และไว้วางใจ

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2549

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์.....

46252504 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD : CHILD DEVELOPMENT CENTER ADMINISTRATION

THANAWAN THONGON : THE GUARDIANS' OPINIONS TOWARD THE MANAGEMENT OF CHILD CARE SERVICE IN CHILD DEVELOPMENT CENTERS. MASTER'S REPORT ADVISOR : ASSOC.PROF.CHUANCHOM CHINATANGKUL, Ph.D. 131 pp.

The purposes of this research were to find : 1) the guardians' opinions toward the management of child care service in child development centers in Muang district, Nakhon Pathom province, 2) the difference between the guardians' opinions toward the management of child care service in the child development centers under Nakhon Pathom metropolitan and those of the management in the child development centers which were not under Nakhon Pathom metropolitan, and 3) the guardians' recommendations on the management of child care service in the child development centers in Muang district, Nakhon Pathom province. The samples were 331 guardians of the children in 27 child development centers in Muang district, Nakhon Pathom province. The instrument was a questionnaire concerning child care service according to the viewpoints of the Department of Educational Technique, Ministry of Education. The statistics applied were Percentage (%) Mean (\bar{X}) Standard Deviations (S.D.) T-test and Content Analysis.

The findings revealed as follows :

1) The guardians' opinions toward the management of child care service in the child development centers in Muang district, Nakhon Pathom province, as a whole and as an individual aspect, were at a high level in every aspect, ranging according to their means from high to low as follows. Nutrition care, child care, safety care, health care, environmental arrangement, and activity organization..

2) The guardians' opinions toward the management of child care service in the child development centers under Nakhon Pathom metropolitan and those of the management in the child development centers which were not under Nakhon Pathom metropolitan were different in terms of the environmental management, but they were not different in other aspects..

3) The guardians' recommendations on the management of child care service in the child development centers in Muang district, Nakhon Pathom province were : In terms of environmental arrangement, the environment around development centers should be shady, airy, cosy, and clean. In terms of activity organization, the activities should be organized in such a way that the parents could take part, especially in the curtsied activities. In terms of nutrition care, the five groups of nutrient foods should be provided every day. The teachers should pay attention to the children so that they could have plenty of food and take it as a habit to eat vegetables and fruits. Moreover, the teachers and the cooks should have an opportunity to be trained in nutrition at least once a year. In terms of safety care, there should be shift teachers to watch the children closely while playing in the playground, and there should be some safety guards at the entrances and the exits all day long. In terms of child care teachers, they should look after the children closely with love and concerns to make them feel warm, acquainted, and full of trust..

Department of Educational Administration

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2006

Student's signature.....

Master's Report Advisors' signature

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดีเพราะได้รับความเมตตาในการให้คำแนะนำช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างดี จาก รองศาสตราจารย์ ดร.ชวณชม ชินะตั้งกูร รองศาสตราจารย์ ดร.จิราวรรณ คงคล้าย อาจารย์ ดร.วัชณีย์ เชาวน์ดำรงค์ ตลอดจนคณาจารย์ ภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการ เรียนและจัดทำสารนิพนธ์จนเสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายสุพล อัมภางษ์ ที่ปรึกษาประธานสภาเทศบาลนครนครปฐม นางสุภาณี มธุราวาณิช รองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา นายชลิต ตุ่มทองคำ ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง) นายประมวธ ลากเจริญวงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน เทศบาล 3 สระกระเทียม นายเกษฯ เหลืองสุดใจชื่น ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางกระเจัน ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ขอขอบพระคุณ ผู้ปกครองนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัด นครปฐม ทั้ง 27 ศูนย์ ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณผู้บริหาร และครูของศูนย์พัฒนาเด็กทั้ง 27 ศูนย์ ที่อำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือในการเก็บ รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี ที่สำคัญขอกราบขอบพระคุณ นางสาวจินดา เกิด ประดับ คุณป้าผู้มีพระคุณที่ให้ทุนการศึกษามาโดยตลอดจนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	3
ปัญหาของการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ข้อคำถามของการวิจัย.....	8
สมมติฐานการวิจัย.....	8
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	15
การพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	15
การจัดบริการดูแลเด็ก	22
หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	34
จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย	36
พัฒนาการเด็กปฐมวัย.....	39
กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	40
นโยบายการพัฒนาเด็กของการจัดการศึกษาท้องถิ่น	42
วัตถุประสงค์การจัดการศึกษาท้องถิ่น.....	42

บทที่	หน้า
ประวัติและที่มาของศูนย์พัฒนาเด็ก	43
ประวัติของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐม.....	43
ประวัติของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	50
สรุป.....	54
3 การดำเนินการวิจัย.....	56
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	56
ระเบียบวิธีวิจัย	57
แผนแบบของการวิจัย.....	57
ประชากร	57
กลุ่มตัวอย่าง	57
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
การสร้างเครื่องมือ.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	62
สรุป.....	63
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	64
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็ก	
เข้าศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็ก	67
ตอนที่ 3 ความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการ	
ดูแลเด็กปฐมวัยระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนคร	
นครปฐม กับศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม	82
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็ก	
ในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม	83

บทที่	หน้า
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 84
	สรุปผลการวิจัย..... 84
	อภิปรายผล..... 86
	ข้อเสนอแนะ..... 94
	ข้อเสนอแนะทั่วไป..... 94
	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป 95
	บรรณานุกรม 96
	ภาคผนวก
	ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย 101
	ภาคผนวก ข หนังสือขดทองเครื่องมือ 108
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 114
	ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย 116
	ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ..... 128
	ประวัติผู้วิจัย 131

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถิติแสดงการรับนักเรียนเข้าศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2547 - 2549	5
2	สถิติแสดงการรับนักเรียนเข้าศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2547 - 2549	6
3	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	58
4	สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	65
5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กโดยภาพรวม.....	67
6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กด้านการจัดสภาพแวดล้อม	69
7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กด้านการจัดกิจกรรม	71
8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กด้านการดูแลโภชนาการ.....	73
9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กด้านการดูแลสุขภาพ	75
10	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กด้านการดูแลความปลอดภัย	78

ตารางที่		หน้า
11	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับแสดงความคิดเห็น ของผู้ปกครองต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านคุณดูแลเด็ก	80
12	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็ก ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมกับ ศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม	82

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 1

บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ เพราะมนุษย์เป็นผู้กำหนดแผนงานพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถในการดำรงชีวิตที่ดี มีคุณภาพเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม สามารถปรับตัวได้จากผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่หลั่งไหลเข้ามาอย่างรวดเร็วจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่า มีผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ดังนั้นเมื่อคนได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนัก ในสิทธิและหน้าที่ของตน ก็จะมีส่วนในการพัฒนาประเทศชาติตามศักยภาพ

การจัดการศึกษาของไทยเป็นหน้าที่ของรัฐ ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ที่บัญญัติเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐานและแนวทางการจัดการศึกษาของรัฐไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และฝึกอบรมให้ตามความเหมาะสมและความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งรัฐจะต้องกระจายอำนาจพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540)

จากการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาตามบทบัญญัติของกฎหมายรัฐธรรมนูญดังกล่าวส่งผลให้มีการตรากฎหมายที่สำคัญคือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยไว้ในมาตราต่าง ๆ ดังนี้ ในมาตรา 4 (4) สถานศึกษา หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา มาตรา 18 การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้จัดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะเริ่มแรกของเด็กพิการและเด็ก ซึ่งมี

ความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น มาตรา 41 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น ดั่งนั้นศูนย์พัฒนาเด็กจึงเป็นสถานศึกษาและสามารถจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และมาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบาย และได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 : 2 - 22)

ในส่วนของกระทรวงมหาดไทย ได้มีนโยบายด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์การชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่นมีสิทธิ และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยมีเป้าหมาย คือ เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีมาตรการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียนหรือศูนย์การเรียน และให้ดำเนินการหรือส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์การชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่บุตร บุคคลที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ ให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา จริยธรรมและสามารถจัดการศึกษาปฐมวัยได้ตามที่ความต้องการและเหมาะสม (สำนักการศึกษาเทศบาลนครปฐม 2546 : 3)

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาเต็มตามศักยภาพและมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป โดยมีนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ในระยะ 15 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2545 - 2549 เพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพคนในท้องถิ่นให้มีคุณลักษณะที่สามารถบูรณาการวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสังคมและประเทศชาติ ตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและเป็นอนาคตของประเทศชาติ เด็กแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะตัวที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพในตัวเด็ก จึงจะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่พึงประสงค์ของสังคมได้ การอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพต้องอาศัยความเอาใจใส่ดูแลอย่างถูกต้องเหมาะสม จากครอบครัว สถานรับเลี้ยงเด็กชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะในอายุ 0 – 5 ปี ซึ่งถือว่าเป็นช่วงระยะสำคัญยิ่งของการเริ่มต้นชีวิตอันเป็นพื้นฐานของการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้ในช่วงวัยต่อ ๆ มา เด็กเล็กเป็นวัยที่มีความซุกซน เคลื่อนไหวตลอดเวลา สติปัญญาและความคิดจะมีความเป็นอิสระ แปรเปลี่ยนตามสิ่งแวดล้อมที่พบเห็นใกล้ตัว ชอบลอกเลียนแบบตามความนึกคิดของตน จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2547 : 12)

ด้วยเหตุนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีนโยบายจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กชั้น ด้วยความร่วมมือของชุมชน เพื่อกระจายโอกาสการเตรียมความพร้อมและพัฒนาการเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัยอย่างเต็มศักยภาพ เป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับที่สูงขึ้นตลอดจนแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง โดยมีเป้าหมายในการจัดตั้งและบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเพื่อให้มีคุณภาพตามความต้องการและด้วยความร่วมมือของชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็ก เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้รับการดูแลที่ถูกต้องลักษณะและได้รับการฝึกฝนพัฒนาตามวัยและเต็มตามศักยภาพ เพื่อพัฒนาความพร้อมของเด็กทุก ๆ ด้านแบบองค์รวม ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการ และหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาความพร้อมของเด็กก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นฐานในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กอย่างถูกวิธี เพื่อส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชนให้สามารถร่วมกันวางแผนและดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้ เพื่อแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยให้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้โดยสะดวก และเป็นการกระจายโอกาสการพัฒนาความพร้อมให้เด็กทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง และเพื่อให้บริการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กมีคุณภาพ และในช่วง 5 ปี แรกของชีวิต เป็นระยะที่สำคัญที่สุด เนื่องจากสมองของเด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างรวดเร็ว ซึ่งพ่อแม่ผู้ปกครอง หรือ

ครูผู้ดูแลเด็ก ต้องตระหนักถึงความสำคัญของพัฒนาการ หรือการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดตามวุฒิภาวะ หรือความพร้อมของเด็กซึ่งต้องมีการส่งเสริมให้เหมาะสมตามวุฒิภาวะหรือความพร้อมของเด็กแต่ละคนตามช่วงอายุโดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครอง หรือครูผู้ดูแลเด็กที่เกี่ยวข้องกับเด็กผ่านกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2547 : 45) ดังนั้น ครูต้องนึกอยู่เสมอว่า สมองเด็กกำลังเจริญเติบโต และต้องคำนึงถึงว่าเด็กต้องใช้เวลาร่วมอยู่กับครูนานเท่าไร ซึ่งแสดงว่าสมองส่วนใหญ่แล้วนั้นล้วนแต่มีผลจากครู และต้องคำนึงว่า สมองเด็กต้องการหาสิ่งใหม่ ๆ ประสบการณ์ใหม่ ๆ เสมอ ต้องการตัวกระตุ้นแต่ไม่ใช่วิชาการมากเกินไป ซ้ำซากน่าเบื่อหน่ายจนทำให้เด็กมีความทุกข์ โดยให้ความรู้เฉพาะที่ใช้ประโยชน์ได้จริง ต้องมีความพอดีในการให้ความรู้แก่เด็ก และการทำกิจกรรมออกกำลังกาย การพักผ่อน ดูแลความปลอดภัย ความสะอาดของสิ่งแวดล้อมที่จะมีผลกระทบต่อสมอง และการเรียนรู้ของเด็ก (พิมพ์ร สมบูรณ์ยศเดช 2547 : 5)

ศูนย์พัฒนาเด็กซึ่งเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาและวางรูปแบบการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ มีลักษณะการดำเนินงาน การจัดระบบงานและการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับสภาพของสังคมตลอดจนความต้องการของผู้ปกครอง

ปัญหาของการวิจัย

เด็กปฐมวัย เป็นวัยที่สำคัญต่อการพัฒนาเมื่อเติบโตใหญ่ เป็นระยะที่เกิดการเรียนรู้มากที่สุดของชีวิตมนุษย์ การเรียนในศูนย์พัฒนาเด็ก เป็นทางหนึ่งของการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (นภาพรรณ อุณาภูล 2540 : 1) โดยมุ่งอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาความพร้อมของเด็ก ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อเตรียมความพร้อมที่จะศึกษาในระดับสูงต่อไป ในปัจจุบัน สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว พ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้านทำให้ไม่มีเวลาอยู่กับลูก จึงต้องนำเด็กไปฝากเลี้ยงตามสถานรับเลี้ยงเด็ก ผลที่ตามมาจึงอาจทำให้พ่อแม่ขาดความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเอง รวมทั้งขาดความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กที่ถูกต้องเหมาะสมตามวัย (นภาพรรณ หงส์ชูเกียรติ 2544 : 3)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้เล็งเห็นถึงปัญหาและความสำคัญดังกล่าว จึงได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กขึ้น ในเขตเทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล รวมถึงองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง ในการประหยัดค่าใช้จ่ายและทำให้ผู้ปกครองสามารถออกไปประกอบอาชีพได้

ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีศูนย์พัฒนาเด็กทั้งสิ้น 27 ศูนย์ด้วยกัน โดยแบ่งเป็นศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 6 ศูนย์ และศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 21 ศูนย์ ซึ่งทั้ง 21 ศูนย์นั้น จัดตั้งโดยองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 20 ศูนย์ และจัดตั้งโดยกรมการศาสนา จำนวน 1 ศูนย์ โดยมีจำนวนนักเรียนเข้าศึกษา ดังปรากฏในตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 สถิติแสดงการรับนักเรียนเข้าศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนคร

นครปฐม จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2547 – 2549

รายชื่อศูนย์พัฒนาเด็ก	จำนวนนักเรียน		
	ปีการศึกษา 2547	ปีการศึกษา 2548	ปีการศึกษา 2549
1. ศพด.เทศบาลนครนครปฐม	193	210	190
2. ศพด.สระแก้ว	130	180	196
3. ศพด.วัดห้วยจรเข้ม้า	222	223	224
4. ศพด.ประปานคร	176	207	208
5. ศพด.สุขสวัสดิ์	127	163	170
6. ศพด.เหล่ากาชาด(สวัสดิ์-สุเทพ)	85	82	98

ที่มา : แบบรายงานข้อมูลรายละเอียดศูนย์พัฒนาเด็กท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

ตารางที่ 2 สถิติแสดงการรับนักเรียนเข้าศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม
จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2547 – 2549

รายชื่อศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัด เทศบาลนครนครปฐม	จำนวนนักเรียน		
	ปีการศึกษา 2547	ปีการศึกษา 2548	ปีการศึกษา 2549
7. ศพด.ตต.โพรงมะเดื่อ	45	46	46
8. ศพด.ตต.ดอนยายหอม	105	109	110
9. ศพด.อบต.ทุ่งน้อย	30	30	30
10.ศพด.ธรรมศาลา	30	30	60
11.ศพด.ตาก้อง	60	60	60
12.ศพด.นาสร้าง	45	46	48
13.ศพด.บ่อหลวง	90	95	99
14.ศพด.ลาดปลาเค้า	70	74	75
15.ศพด.บางเขม	60	60	60
16.ศพด.บ้านยาง	90	90	90
17.ศพด.มาบแค	55	58	58
18.ศพด.วังตะกู่	85	85	85
19.ศพด.สนามจันทร์	30	30	30
20.ศพด.สระกระเทียม	50	50	50
21.ศพด.ห้วยเล็กตะวันออก	34	35	38
22.ศพด.หนองงูเหลือม	50	50	50
23.ศพด.หนองเสือ	50	50	52
24.ศพด.หนองปากโลง	35	35	35
25.ศพด.ปฐมทอง	85	85	85
26.ศพด.โพรงมะเดื่อ	75	75	75
27.ศคว.วัดพระปฐมเจดีย์	140	145	147

ที่มา : แบบรายงานข้อมูลรายละเอียดศูนย์พัฒนาเด็กท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

จากข้อมูลตามตารางที่ 1 และ 2 แสดงให้เห็นถึงจำนวนนักเรียนที่เข้าศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีจำนวนแตกต่างกัน ศูนย์พัฒนาเด็กที่มีจำนวนนักเรียนเข้าศึกษามากที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ซึ่งได้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กวัดห้วยจรเข้มะ มีนักเรียน จำนวน 224 คน เนื่องจากเป็นศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับรางวัล “ศูนย์พัฒนาเด็กต้นแบบ” อีกทั้งตั้งอยู่ในจุดที่ผู้ปกครองสามารถส่งบุตรหลานได้สะดวก จึงทำให้ผู้ปกครองให้ความไว้วางใจนำบุตรหลานเข้าไปให้อยู่ในความดูแลของศูนย์ฯ ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กที่มีนักเรียนเข้าศึกษาน้อยที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ได้แก่ศูนย์พัฒนาเด็ก อบต.ทุ่งน้อย และศูนย์พัฒนาเด็กสนามจันทร์ มีนักเรียนจำนวน 30 คน สาเหตุที่มีเด็กเข้าศึกษาน้อยเนื่องจากเป็นศูนย์ที่อยู่ในความดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีนโยบายรับเด็กเข้าเรียนในจำนวนจำกัด ในขณะที่เดียวกันศูนย์พัฒนาเด็กทั้ง 27 ศูนย์ มีการจัดบริการดูแลเด็กที่แตกต่างกันไป แล้วแต่สภาวะแวดล้อมและงบประมาณที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัด

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดบริการดูแลเด็กของแต่ละศูนย์ฯ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ว่าในแต่ละศูนย์ฯ นั้น มีการจัดบริการดูแลเด็กเป็นอย่างไรและแตกต่างกันอย่างไร โดยศึกษาจากความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเพื่อที่จะนำผลการศึกษาให้ไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กที่ต้องการให้เด็กได้พัฒนาความพร้อมให้เป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมและมีความพร้อมในการเข้าศึกษาในระดับสูงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับความสำคัญและปัญหาของการวิจัยผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

1. เพื่อทราบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อทราบความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดบริการดูแลเด็กระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมและศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม

3. เพื่อทราบข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการแสวงหาคำตอบการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดข้อคำถามของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับใด
2. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมและศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐมแตกต่างกันหรือไม่
3. ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม เป็นอย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

เพื่อเป็นการแสวงหาคำตอบของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับมาก
2. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมและศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม มีความแตกต่างกัน

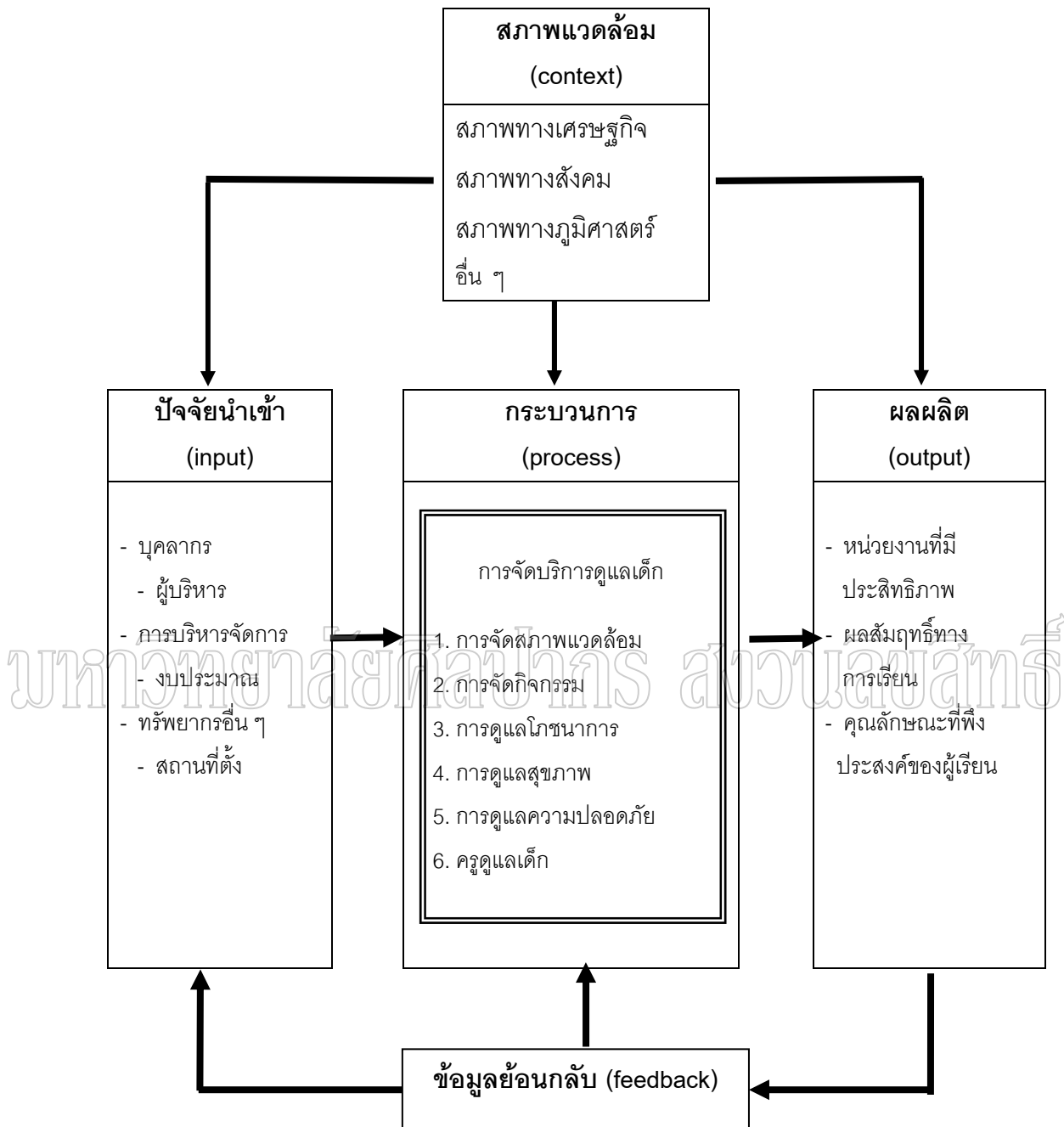
กรอบแนวคิดของการวิจัย

การบริหารจัดการองค์กรระบบเปิดตามแนวคิดของ แคทซ์ และคานัน (Katz and Kahn 1978 : 20) นั้น ระบบเปิดประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (process) และ ผลผลิต (output) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม (context) และข้อมูลย้อนกลับ (feedback) การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กมีลักษณะการจัดการระบบเปิดเช่นกัน ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยนำเข้า (input) ได้แก่ บุคลากร ผู้บริหาร การบริหารจัดการ งบประมาณ ทรัพยากรอื่น ๆ และสถานที่ตั้ง
- 2) กระบวนการ (process) ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อม การจัดกิจกรรม การดูแลโภชนาการ การดูแลสุขภาพ การดูแลความปลอดภัย และครูดูแลเด็ก และ

3) ผลผลิต (output) ได้แก่ หน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน องค์ประกอบทั้งหลายมีผลกระทบต่อเนื่องถึงกัน และยังมีปัจจัยที่เป็นบริบท (context) ซึ่งมีอิทธิพลต่อคุณภาพของสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคม เป็นต้น ดังแผนภูมิที่ 1

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : Daniel Katz and Robert I. Kahn, The Social Psychology of Organization, 2nd ed. (New York : John Wiley & Son, 1978), 20.

: กระทรวงศึกษาธิการ, นโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศูนย์พัฒนาหลักสูตร, 2540), 17.

ขอบเขตของการวิจัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเป็นสถานที่สำหรับการส่งเสริมพัฒนาเด็ก ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา ทั้งนี้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กมีเป้าหมาย เพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กอายุ 3-4 ขวบ ซึ่งเป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดของชีวิต และเป็นกลุ่มบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม เพื่อให้เด็ก ๆ ได้รับการส่งเสริมให้มีสุขภาพดี มีสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพ มีจิตใจที่มีความสุข รื่นเริง ไม่เห็นแก่ตัว และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๒ เรื่อง นโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๒ ปี ข้อ ๒.๑ ระบุว่ารัฐบาลยังคงให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย (๐ - ๕ ปี) เพราะการพัฒนาเด็กในวัยนี้เป็นช่วงเวลาสำคัญสำหรับพัฒนาการทางสมองของบุคคล การศึกษาระดับนี้ ควรเป็นการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมโดยการส่งเสริมให้ชุมชนหรือสถาบัน หรือองค์กรในท้องถิ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สถาบันครอบครัว มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับนี้ควบคู่ไปด้วย (www.prer_minister@hotmail.com) ด้วยเหตุนี้จึงมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้ร่วมกันจัดนโยบายและแผนพัฒนาเฉพาะเด็กปฐมวัยขึ้น ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประกอบด้วย แผนพัฒนาพ่อแม่ ผู้ปกครอง สมาชิกในครอบครัว และผู้เตรียมตัวเป็นพ่อแม่ แผนพัฒนาและบริการส่งเสริมเด็กปฐมวัยที่เน้นการจัดบริการพัฒนาเด็กและบริการการศึกษาที่มีคุณภาพและเป็นองค์รวมอย่างต่อเนื่อง แผนพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย แผนพัฒนามาตรฐานและคุณภาพเด็กปฐมวัย แผนสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม 2544 : 3 - 4) สำหรับกระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาความพร้อมทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยจัดในรูปแบบของชั้นเด็กเล็ก อนุบาลศึกษาหรือศูนย์พัฒนาเด็ก โดยจัดให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้โอกาสแก่เด็กทั้งในเมืองและชนบท (กระทรวงศึกษาธิการ 2543 : 1) จากแนวทางในการพัฒนาเด็กดังกล่าว ทำให้ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญที่จะส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กต่าง ๆ มากขึ้น จนทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กบางแห่งไม่สามารถรองรับจำนวนนักเรียนเหล่านั้นได้ แต่ในขณะที่ศูนย์พัฒนาเด็กบางแห่งมีจำนวนนักเรียนน้อย จึงทำให้เกิดการแข่งขันระหว่างศูนย์พัฒนาเด็ก โดยพยายามที่จะพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับและเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองซึ่งสอดคล้องกับ โรแลนด์ บาร์ธ (Barth 1990 : 12) กล่าวว่า โรงเรียนไม่เพียงแต่เผชิญปัญหาการไม่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนเท่านั้น ครูใน

โรงเรียนต่างก็เสียความมั่นใจในตนเองในการสร้างคุณภาพของโรงเรียนสำหรับโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพนั้น เซอร์จิโอวานนิ (Sergiovanni 1991 : 91) และฮิกเก็ต (Highett 1989 : 57) สรุปการศึกษาเรื่องคุณลักษณะของโรงเรียนที่มีประสิทธิผลดี พบว่าปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการสร้างคุณภาพโรงเรียนก็คือ ความร่วมมือที่โรงเรียนได้รับจากผู้ปกครอง (Parent Involvement in School)

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็ก 6 ด้าน ตามนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 1) การจัดสภาพแวดล้อม เป็นการจัดสภาพภายในห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ภายในห้อง และภายนอกห้องเรียน เช่น สนามเด็กเล่น เครื่องเล่นสนาม สวนหย่อม และบริเวณรอบ ๆ อาคารเรียน 2) การจัดกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่ครูจัดให้กับนักเรียนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา และตอบสนองความต้องการของเด็กปฐมวัย 3) การดูแลโภชนาการ เป็นการจัดบริการเกี่ยวกับอาหาร คุณสมบัติของผู้ปรุงอาหารสำหรับเด็ก การสอนให้เด็กรู้จักเลือกรับประทานอาหารที่มีคุณค่า และการจัดภาชนะสำหรับใส่อาหารและเครื่องดื่มที่ถูกต้องเหมาะสม 4) การดูแลสุขภาพ เป็นการประเมินสุขภาพของเด็กทางร่างกาย ได้แก่ การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง การตรวจฟัน การตรวจสายตา การได้ยิน และความสัมพันธ์ของอวัยวะ การฝึกเด็กให้รู้จักดูแลตนเอง และมีสุขลักษณะนิสัยที่ดี รวมทั้งมาตรการป้องกันโรคติดต่อ ภายในศูนย์พัฒนาเด็ก 5) การดูแลความปลอดภัย เป็นการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน ไม่ให้เด็กได้รับอันตรายหรือบาดเจ็บ และ 6) ครูดูแลเด็ก ครูดูแลเด็กที่ดีจะต้องมีใจรักเด็ก มีคุณสมบัติครบถ้วนของครูที่จบการศึกษาหรือผ่านการอบรมด้านการดูแลเด็ก และจะต้องนำหลักจิตวิทยามาใช้กับเด็กได้

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยมีความเชื่อว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กทั้ง 6 ด้าน ที่ศูนย์พัฒนาเด็กปฏิบัติ และความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่ต้องการให้เป็นอย่างนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อผู้วิจัยและศูนย์พัฒนาเด็กต่าง ๆ ที่จะนำสิ่งที่ผู้ปกครองนักเรียนคิดและคาดหวังในการจัดบริการดูแลเด็กทั้ง 6 ด้านมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดดังกล่าว มาศึกษาเป็นขอบเขตของการวิจัย ดังแผนภูมิที่ 2

การจัดบริการดูแลเด็ก
<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดสภาพแวดล้อม 2. การจัดกิจกรรม 3. การดูแลโภชนาการ 4. การดูแลสุขภาพ 5. การดูแลความปลอดภัย 6. ครูดูแลเด็ก

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ, นโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
(กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ศูนย์พัฒนาหลักสูตร,2540),17.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดนิยามขอบเขต หรือความหมายของคำศัพท์เฉพาะในการวิจัย ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง หมายถึง การแสดงความรู้สึกนึกคิดของบิดา หรือ มารดา หรือผู้รับผิดชอบดูแลนักเรียนที่บ้าน ที่มีต่อการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็ก โดยนักเรียน 1 คน ให้มีผู้ปกครอง 1 คน

การจัดบริการดูแลเด็ก หมายถึง กิจกรรมและการดำเนินงานที่ศูนย์พัฒนาเด็กจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก 6 ด้าน ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อม การจัดกิจกรรม การดูแลโภชนาการ การดูแลสุขภาพ การดูแลความปลอดภัย และครูดูแลเด็ก

ศูนย์พัฒนาเด็ก หมายถึง สถานที่จัดตั้งขึ้นเพื่ออบรมเลี้ยงดูเด็ก อายุตั้งแต่ 3 – 4 ปี เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีจำนวนทั้งสิ้น

27 ศูนย์ แบ่งเป็นศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 6 ศูนย์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 20 ศูนย์ และสังกัดกรมการศาสนา จำนวน 1 ศูนย์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทนี้ขอเสนอสาระสำคัญเกี่ยวกับ การพัฒนาเด็กปฐมวัย ประวัติและที่มาของศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดเทศบาลนครนครปฐม และศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล กฎหมาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

การพัฒนาเด็กปฐมวัย

การพัฒนาเด็กปฐมวัย มีการพัฒนารูปแบบต่าง ๆ โดยมีหลักสำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็ก ดังนี้

1. ประสบการณ์ที่จัดให้เด็กควรสอดคล้องกับความสนใจธรรมชาติ ความต้องการ และความสามารถตามระดับพัฒนาการของเด็กโดยมีส่วนร่วมและรายบุคคล
2. ประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดให้เด็กในแต่ละวัย ควรตอบสนองของความต้องการพื้นฐาน และส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้ครบถ้วนทุกด้าน คือ กายและจิต ได้แก่ ด้านร่างกายสติปัญญา คุณธรรม สังคม และบุคลิกภาพ
3. การจัดสภาพแวดล้อมต่างๆ ให้สร้างความสนใจของเด็ก และส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งเหล่านั้น จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ไปตามธรรมชาติ อันจะนำไปสู่การพัฒนาปัญญาของเด็ก
4. การจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็ก ให้มีบรรยากาศใกล้เคียงกับบ้านและกลมกลืนกับชุมชน จะช่วยสร้างความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยให้แก่เด็ก ทำให้เกิดการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้อย่างราบรื่นขึ้น
5. การจัดกิจกรรมประจำวันให้เด็กเรียนรู้โดยให้เด็กลงมือฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ และกลายเป็นวิถีชีวิต เป็นกระบวนการพัฒนาปัญญา ที่ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

6. การจัดกิจกรรมการสอนโดยตรง ให้เด็กได้ขยายวิธีการเรียนรู้จากการเรียนรู้ตามธรรมชาติ ไปสู่การเรียนรู้จากครูโดยตรง เป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้เด็กปรับตัวเข้าสู่ระบบสังคม และระบบโรงเรียน

7. การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมระหว่างเด็กกับเด็ก โดยจัดกิจกรรมและกำหนดบทบาทให้เด็กได้เล่น และทำงานร่วมกันโดยตรง เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้หัดปรับตัวในการอยู่ร่วมกัน รู้จักสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่น รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือกัน และมีความรู้สึกเป็นสมาชิกของกลุ่มโดยที่ยังมีความเป็นตัวของตัวเอง

8. การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กวัยเดียวกันและเด็กต่างวัย จะช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม ความสัมพันธ์ฉันมิตร และความสัมพันธ์ฉันมิตร และความสัมพันธ์ฉันพี่น้อง ให้แก่เด็กได้

9. การจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการและสอดคล้องกับพื้นฐานและระดับความสามารถรายบุคคลของเด็ก จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จและเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง อันเป็นเงื่อนไขสำคัญในการเรียนรู้และพัฒนาในทุก ๆ ด้าน

10. การเป็นตัวอย่างที่ดี มีความอดทน วางตัวเป็นมิตร เป็นที่ฟัง เป็นที่เคารพนับถือ ให้คำปรึกษา แนะนำ อธิบาย และช่วยเหลือ เป็นคุณสมบัติของกัลยาณมิตร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการเรียนรู้

11. การใช้ปัญหาชุมชนมาเป็นกิจกรรมการสอน จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และตระหนักถึงบทบาทของตนที่มีต่อชุมชน

12. การบูรณาการเนื้อหาสาระด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับเด็กโดยอาศัยประเด็นที่อยู่ในความสนใจของเด็กเป็นแกน และจัดเนื้อหาสาระตามลำดับการเรียนรู้โลกทัศน์ของเด็ก คือ จากตนเองเป็นศูนย์กลาง ออกไปสู่สิ่งแวดล้อมที่ค่อย ๆ ไกลออกไป เป็นการจัดหลักสูตรที่เอื้อให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างสะดวกและสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก

13. การจัดกิจกรรมให้เด็กได้มีโอกาสประยุกต์ความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ จะช่วยส่งเสริมการนำความรู้ไปใช้

14. การคิดให้ถูกวิธี กระบวนการแก้ปัญหาตามหลักอริยสัจ 4 และหลักพหุสูต เป็นวิธีการและกระบวนการที่ควรฝึกฝนให้แก่เด็ก เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำไปใช้ในการเรียนรู้และการดำรงชีวิต

15. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แต่ละวัน โดยนำประสบการณ์ในชีวิตของเด็กมาจัดเวลาและขั้นตอนให้เหมาะสม จะช่วยให้เด็กสามารถปรับเข้าสู่ศูนย์ และมีพัฒนาการขณะอยู่ในศูนย์ไปได้อย่างราบรื่น

16. การจัดให้เด็กเรียนรู้ทั้งประเภทรูปธรรม การคิดวิเคราะห์ การหาเหตุผล ซึ่งสัมพันธ์โดยตรงกับการรับรู้จากภายนอกตัวผู้เรียน และประเภทนามธรรม การใช้จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ซึ่งอาศัยสิ่งที่สร้างขึ้นจากภายในตัวผู้เรียน จะช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาทางสติปัญญาที่กว้างขวางและสมบูรณ์ขึ้น

17. การจัดสภาพแวดล้อมและการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กใกล้ชิดและผูกพันกับธรรมชาติ อันนำมาซึ่งชีวิตที่สงบสุข และการอยู่รอดของโลก

หลักการในการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย มีดังต่อไปนี้

1. หลักการในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย

1.1 การจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายให้แก่เด็ก จะต้องจัดให้สอดคล้องกับวุฒิภาวะ และความพร้อมของเด็กแต่ละคน ซึ่งแตกต่างกันไป และต่อเนื่องไปตามลำดับขั้นตอนการพัฒนาการทางร่างกาย คือ พัฒนาจากส่วนกลางไปสู่ส่วนข้าง ส่วนบนไปสู่ส่วนล่าง และกล้ามเนื้อใหญ่ไปกล้ามเนื้อเล็ก

1.2 พัฒนาการทางร่างกายของเด็กปฐมวัย มี 2 ประการใหญ่ ๆ คือ สุขภาพและการเจริญเติบโตอย่างเหมาะสม และพัฒนาการทางการเคลื่อนไหว การอบรมเลี้ยงดูและการจัดการศึกษาปฐมวัย จึงต้องส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 2 ด้าน อย่างครบถ้วน

1.3 วัย 0-6 ปี เป็นวัยที่อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายกำลังอยู่ในระยะก่อตัวให้สมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เซลล์สมอง เด็กปฐมวัยต้องได้รับอาหารที่มีประโยชน์ ถูกส่วนและเพียงพอเพื่อให้ร่างกายสามารถเจริญเติบโตได้อย่างเหมาะสม

1.4 การออกกำลังกาย เป็นการช่วยพัฒนากล้ามเนื้อต่าง ๆ ในร่างกายเด็ก จำเป็นต้องออกกำลังกาย บริหารทุกส่วนในร่างกายทั้งกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้กล้ามเนื้อต่าง ๆ แข็งแรง และพัฒนาไปได้อย่างเหมาะสม

1.5 การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็กปฐมวัย และเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้ทราบอัตราการเจริญเติบโตของเด็ก และสามารถให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาสุขภาพได้ทันที่

1.6 สภาพแวดล้อมที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ เป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่ต้องจัดเพื่อช่วยให้เด็กมีสุขภาพทั้งกายและใจที่ดี

1.7 การป้องกันเด็กจากโรคภัยไข้เจ็บ และอุบัติเหตุต่างๆ จะช่วยลดความเสี่ยงที่เด็กจะมีปัญหาสุขภาพลงได้

1.8 การรักษาพยาบาลเมื่อเด็กเจ็บป่วย หรือบาดเจ็บจากอุบัติเหตุอย่างถูกวิธี ตั้งแต่เนิ่น ๆ จะช่วยลดความเสี่ยงที่เด็กจะมีปัญหาสุขภาพในภายหลังได้

1.9 การเอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด และหมั่นสังเกตความเปลี่ยนแปลงหรือความผิดปกติที่เกิดขึ้น โดยเทียบกับพัฒนาการตามวัยของเด็กปกติ จะช่วยให้ผู้เลี้ยงดูสามารถค้นพบปัญหาพัฒนาการทางร่างกายของเด็ก และช่วยเหลือได้ตั้งแต่ปัญหายังไม่รุนแรงนัก

1.10 การฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการตั้งแต่แรกเริ่ม จะช่วยลดสภาพความพิการลงหรือลดความเสี่ยงที่เด็กจะมีความพิการรุนแรง หรือซ้ำซ้อนในภายหลังได้

1.11 การพักผ่อนอย่างเพียงพอ ทั้งการนอนหลับให้เพียงพอแก่ความต้องการของร่างกาย และการทำกิจกรรมสงบ ๆ ตามลำพัง จะช่วยให้สุขภาพร่างกายของเด็กแข็งแรงสมบูรณ์ตามวัย

1.12 การดูแลรักษาความสะอาดร่างกายของเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้เด็กมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ

1.13 การปลูกฝังให้เด็กปฐมวัยมีสุขนิสัยที่ดีตั้งแต่เยาว์วัย จะช่วยให้เด็กดูแลตัวเองให้มีสุขภาพและพัฒนาการทางร่างกายที่ดีไปจนตลอดชีวิต

1.14 การให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า คือ การมอง การฟัง การดม การชิม และการลูบคลำสัมผัส จะช่วยให้ประสาทสัมผัสส่วนนั้น ๆ พัฒนา ตลอดจนช่วยกระตุ้นให้สมองมีการเจริญเติบโตได้ดีอีกด้วย

2. หลักการในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

2.1 ระยะเวลา 6 ปีแรกของชีวิต เป็นระยะที่สมองมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว การได้รับอาหารที่มีประโยชน์อย่างเพียงพอ การอยู่อย่างปลอดภัยจากสารพิษ และการกระทบกระเทือนของสมอง การได้รับการกระตุ้นประสาทสัมผัสทั้ง 5 อย่างเพียงพอ จะช่วยให้สมองของเด็กมีพัฒนาการอย่างเหมาะสมตามวัย

2.2 เด็กปฐมวัยอยู่ในขั้นพัฒนาการเรียนรู้ โดยผ่านทางการใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ เด็กจึงต้องได้รับการส่งเสริมให้ได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 อย่างกว้างขวางกับสิ่งเร้าที่หลากหลาย

2.3 เด็กปฐมวัยมีธรรมชาติหรือความต้องการอยากรู้ อยากเห็น อยากเข้าใจ สิ่งต่างๆ รอบตัว การให้เด็กได้รับรู้สิ่งเร้าต่างๆ อย่างหลากหลาย การให้เด็กมีประสบการณ์ที่กว้างขวาง การกระตุ้นและตอบสนองความสนใจของเด็ก การส่งเสริมความสนใจของเด็ก จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เลี้ยงดูเด็กพึงกระทำ เพื่อช่วยพัฒนาความคิด ความเข้าใจและปรับขยายโครงสร้างทางสติปัญญาของเด็ก

2.4 ความสามารถในการคิดและเข้าใจเด็กปฐมวัยมีจำกัดและค่อย ๆ พัฒนาอย่างช้า ๆ กระบวนการคิดของเด็กไม่เหมือนของผู้ใหญ่ การเข้าใจธรรมชาติของเด็กมีความคาดหวัง และปฏิบัติต่อเด็กอย่างสอดคล้องกับระดับความสามารถของเด็ก จะช่วยให้ผู้ใหญ่และเด็กมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และช่วยให้เด็กสามารถพัฒนาความสามารถในการคิดของตนไปตามลำดับขั้นได้อย่างราบรื่น

2.5 การจัดประสบการณ์ที่ตรงกับระดับความสนใจและความสามารถ ตลอดจนจัดทำและชี้้นำไปสู่การคิดในระดับที่สูงขึ้นต่อไป จะช่วยให้พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กเป็นไปได้ดียิ่งขึ้น

2.6 การให้โอกาสเด็กสำรวจตรวจสอบค้น ลงมือกระทำกับสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวเองเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้เด็กปฐมวัยพัฒนาความเข้าใจ และความคิดรวบยอดได้ดี

2.7 การให้โอกาสเด็กได้รับรู้สิ่งเร้าต่าง ๆ อย่างหลากหลายตามสภาพความเป็นจริง และได้มีโอกาสจินตนาการคิดฝันตามธรรมชาติของเด็กจะช่วยให้เด็กสามารถพัฒนาขึ้นไปสู่ระดับความคิดที่ใช้สัญลักษณ์ และความคิดรวบยอดต่อไป

2.8 สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมให้ดึงดูดความสนใจของเด็กในการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาเด็ก

2.9 วัย 0 - 6 ปีแรก เป็นวัยวิกฤติของการเรียนรู้ภาษา เด็กปฐมวัยจึงต้องได้รับการพัฒนาทางภาษาตั้งแต่ยังเป็นทารก ตามระดับพัฒนาการที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถมีพัฒนาการทางภาษาที่เป็นปกติได้

2.10 เด็กปฐมวัยที่ขาดลักษณะสนใจใฝ่รู้ตามธรรมชาติ เช่น เด็กทั่วไป จำเป็นต้องได้รับการกระตุ้นพัฒนาการเพื่อให้สามารถสนใจสิ่งรอบตัวและเรียนรู้ไปตามขั้นตอนของพัฒนาการทางสติปัญญาอย่างเหมาะสม

2.11 เด็กปฐมวัยจำเป็นต้องได้รับโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตนทำ ตรวจสอบความสามารถของตนเองในการทำสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนโอกาสและเวลาในการฝึกทำสิ่งต่าง ๆ ที่เพิ่งเรียนรู้จนชำนาญ เพื่อเป็นพื้นฐานให้สามารถพัฒนาสติปัญญาของตนไปสู่ขั้นที่สูงขึ้นได้

2.12 การให้ข้อมูลเพิ่มเติมจากตัวผู้ใหญ่โดยตรง ด้วยการตอบคำถาม การเล่านิทาน การอ่านหนังสือให้ฟัง ตลอดจนการได้ดู ได้ฟังรายการที่ให้ความรู้จากสื่อมวลชนต่าง ๆ เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กสามารถขยายโครงสร้างทางสติปัญญาของตน

2.13 การให้ข้อมูลป้อนกลับ ให้กำลังใจ และการให้แรงเสริมที่เหมาะสมต่อพฤติกรรมแสวงหาความรู้ เป็นกระบวนการที่จำเป็นในการพัฒนาสติปัญญาของเด็กปฐมวัย

3. หลักการในการส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์

3.1 การเข้าใจถึงความแตกต่างทางอารมณ์ และความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของเด็กปฐมวัยในแต่ละวัย จะช่วยให้ผู้ใหญ่ตั้งความคาดหวังปฏิบัติต่อเด็กในทางที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กให้เป็นไปได้อย่างราบรื่น

3.2 เด็กปฐมวัยมีความสามารถจำกัดในการควบคุมอารมณ์ การเลี้ยงดูไม่ให้เกิดความคับข้องใจต่าง ๆ การจัดสภาพแวดล้อมที่กั้นเด็กออกจากการทำลายสิ่งของหรือทำร้ายบุคคลเมื่อโกรธ และการจัดโอกาสให้เด็กได้ระบายอารมณ์ในทางที่เหมาะสม จะช่วยให้เด็กพัฒนาความสามารถในการควบคุมอารมณ์ได้ดียิ่งขึ้น

3.3 ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย เป็นพื้นฐานทางอารมณ์ที่สำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตนเองในด้านอื่น ๆ การอบรมเลี้ยงดูเด็กด้วยความรักความเอาใจใส่ ไม่ให้เด็กตกอยู่ในสภาพวิตกกังวลหรือหวาดกลัวอย่างรุนแรงจะช่วยสร้างความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยให้แก่เด็ก

3.4 เด็กปฐมวัยที่มีปัญหาทางจิตใจและอารมณ์ และได้รับการช่วยเหลือที่เหมาะสมในระดับที่มากกว่าเด็กปกติ จะยังมีโอกาสกลับคืนสู่พัฒนาการที่ต่อเนื่อง และเป็นปกติได้

4. หลักการในการส่งเสริมพัฒนาการด้านจริยธรรม

4.1 การเข้าใจถึงธรรมชาติและพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กปฐมวัย จะช่วยให้ผู้ใหญ่สามารถตั้งความคาดหวังและปฏิบัติต่อเด็กได้อย่างเหมาะสมกับวัยของเด็ก

4.2 จริยธรรมของเด็กในช่วงปฐมวัย เริ่มจากขั้นของการกระทำเพื่อหลบหลีกการลงโทษ ไปสู่ขั้นของการกระทำเพื่อให้ได้รับรางวัล การเข้าใจธรรมชาติของเด็กและส่งเสริมให้เด็กพัฒนาไปสู่ขั้นจริยธรรมที่สูงขึ้น และการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอย่างเหมาะสมจะสามารถช่วยให้เด็กมีพัฒนาการไปอย่างเหมาะสมกับวัย

5. หลักการในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมและบุคลิกภาพ

5.1 การศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์คือ การทำให้ทุกคนมีจิตสำนึกทางสังคม โรงเรียนมีหน้าที่สร้างชีวิตชุมชนให้แก่เด็กเพื่อปลูกฝังความรู้สึกนึกคิดของเด็ก ให้ตระหนักถึงขอบเขตการกระทำของตน และมีนิสัยที่เหมาะสมแก่การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

5.2 พัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กในช่วงปฐมวัยเป็นไปตามลำดับขั้น เริ่มจากขั้นของการพัฒนาความไว้วางใจไปสู่ความมั่นใจในตนเอง และความกล้าริเริ่ม กล้าคิด การดูแลเอาใจใส่ตอบสนองความต้องการของเด็กอย่างเพียงพอ การส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ที่จะทำอะไรได้เอง การส่งเสริมให้เด็กได้สำรวจตรวจสอบค้น ให้อิสระแก่เด็กในการคิดการทำสิ่งต่าง ๆ จะสามารถช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพไปตามลำดับขั้นอย่างเหมาะสม

5.3 การตอบสนองความต้องการของเด็กปฐมวัยทางด้านการกิน การขับถ่าย และการได้รับความรักและการเป็นตัวแทนที่ดีจากพ่อแม่ เป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กให้เป็นไปอย่างเหมาะสม

5.4 การดูแลป้องกันไม่让孩子ได้รับความคับข้องใจหรือความสะเทือนใจอย่างรุนแรงในระยะ 6 ปีแรกของชีวิต เป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก ซึ่งอาจยากที่จะแก้ไขเมื่อโตขึ้น

5.5 พัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัยเป็นไปตามลำดับขั้นตอนเริ่มจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด การเรียนรู้ว่าตนเป็นสมาชิกในสังคมและการเรียนรู้ที่จะร่วมมือกับผู้อื่น การให้การเลี้ยงดูที่เหมาะสม การเปิดโอกาสการกระตุ้น และส่งเสริมให้เด็กแสดงพฤติกรรม การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกหนทุกแห่งไม่ใช่เฉพาะในห้องเรียนเด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ต่างๆ ในชีวิต จากการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กจึงต้องเน้นให้เด็กมีประสบการณ์อย่างกว้างขวาง และโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัวให้มากที่สุดที่เหมาะสมตามวัย และการมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับเด็กจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคมไปอย่างเหมาะสมกับวัย

5.6 เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางสังคมจากตัวเองเป็นศูนย์กลางไปสู่การให้ความสำคัญแก่ผู้อื่น การให้โอกาสเด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลต่างๆ ที่ละน้อย โดยเริ่มจากบุคคลใกล้ชิดตัวไปสู่คนไกลตัว จึงช่วยให้เด็กพัฒนาไปได้ง่ายขึ้น

5.7 การสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยได้มีปฏิสัมพันธ์ตามธรรมชาติของเด็กในแต่ละช่วงอายุ จะช่วยให้พัฒนาการทางสังคมของเด็กเป็นไปได้อย่างราบรื่นขึ้น

5.8 การช่วยฝึกทักษะทางสังคมด้านที่เด็กปฐมวัยยังพัฒนาไปได้ล่าช้ากว่าด้านอื่น จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคมโดยภาพรวมดีขึ้น

5.9 การฝึกให้เด็กปฐมวัยมีความเป็นตัวของตัวเอง และแสดงออกอย่างเหมาะสมแก่กาลเทศะ จะช่วยให้เด็กได้รับการยอมรับทางสังคมดีขึ้น

5.10 การจัดให้เด็กได้ดำเนินชีวิตที่มีความสมดุลระหว่างความต้องการทางร่างกายกับมาตรฐานจริยธรรมในใจตน จะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวและมีสุขภาพจิตที่ดีได้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2536 : 139 - 146)

การจัดบริการดูแลเด็ก

การบริการดูแลเด็ก เป็นการเตรียมความพร้อมให้นักเรียน ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยให้สอดคล้องตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการ

สนองความต้องการของเด็กให้เด็กเรียนรู้ที่ศูนย์พัฒนาเด็กอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ 2540 : 24 - 25) ดังนั้นเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กสามารถให้บริการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน ควรพิจารณาจัดแบ่งงานที่จะต้องปฏิบัติในการบริการดูแลเด็กให้ครอบคลุมลักษณะงานและให้มีคุณภาพ โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อม

การจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กต้องคำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญ เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเป็นสถานที่แห่งแรกที่เด็กไปเพื่อเรียนรู้โลกภายนอกเป็นครั้งแรกของชีวิต ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กควรจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับเด็ก ดังนี้

1.1 ภายในอาคารเรียน ให้มีแสงสว่างเพียงพอทั่วทั้งห้อง และเอื้อต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กได้ตลอดทั้งวัน เสียง ต้องอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไป การถ่ายเทอากาศ ต้องมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลมรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า 20% ของพื้นที่ห้อง ในกรณีที่เป็นห้องกระจกหรืออยู่ในบริเวณโรงงานที่มีมลพิษ ต้องติดตั้งเครื่องปรับอากาศ และมีเครื่องฟอกอากาศเหมาะสม และต้องเป็นเขตปลอดบุหรี่ สภาพพื้นภายในอาคาร ต้องไม่ลื่นและไม่ชื้น ควรเป็นพื้นไม้หรือปูด้วยวัสดุที่มีความปลอดภัย

1.2 ภายนอกอาคารเรียน ควรมีรั้วกั้นบริเวณให้เป็นสัดส่วนเพื่อความปลอดภัยของเด็ก และมีทางเข้า - ออก ไม่น้อยกว่าสองทาง กรณีที่มีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

1.3 บริเวณรอบ ๆ อาคารเรียน ต้องมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ ศูนย์พัฒนาเด็กจะต้องอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวนเกินควร มีระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศและการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งเพาะหรือแพร่เชื้อโรค โดยกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน มีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตรต่อเด็ก 1 คน ขณะเล่นโดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัยและมีจำนวนพอสมควรกับจำนวนเด็กในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้งเป็นกาลเฉพาะหรือในสถานที่อื่นได้อาจปรับใช้ที่ร่มแทนได้ โดยมีพื้นที่ตามกำหนด หรืออาจจัดกิจกรรมกลางแจ้งในสถานที่อื่นที่เหมาะสม เช่น บริเวณวัด หรือสวนสาธารณะ เป็นต้น มีระเบียบกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร หากมีที่นั่งตามระเบียบด้วยจะต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร ขอบระเบียบสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า 70 ซม.

แนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย เด็กๆ ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ที่ ศูนย์พัฒนาเด็ก ครูจึงควรดูแลสภาพแวดล้อม ดังนี้

1) จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศให้มีความอบอุ่นคล้ายคลึงบ้าน มีพื้นที่ว่าง ให้เด็กเคลื่อนไหวอย่างอิสระ โดยไม่เป็นอันตราย

2) จัดแยกพื้นที่สำหรับนอนพักผ่อน และรับประทานอาหารออกจากกัน เพื่อ สุขอนามัย และความสะอาด

3) ติดกระจกบนข้างฝาต่อจากพื้นห้องหรือในที่ที่เด็กสามารถสังเกตเห็นตนเอง

4) ตกแต่งภาพหรือสิ่งต่างๆ ภายในห้องอยู่ในระดับสายตาเด็ก

5) พื้นห้องสะดวกต่อการทำความสะอาด

6) จัดของเล่นที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการของเด็ก ของเล่นแต่ละชนิดควรมี จำนวน 2 – 3 ชิ้น เพื่อมิให้เด็กต้องอดทนรอนานเกินไป และจะต้องเป็นของเล่นที่ปลอดภัย ไม่มี อันตรายกับเด็ก สามารถล้างทำความสะอาดได้ และจะต้องมีขนาดใหญ่เกินกว่าที่เด็กจะกลืนลง คอได้

7) จัดของเล่นให้อยู่ในชั้นหรือที่ที่เด็กสามารถเลือกหยิบมาเล่นได้ด้วยตนเอง

8) จัดให้มีหนังสือภาพที่ทำด้วยกระดาษแข็ง ขอบหนังสือมนไม่เป็นเหลี่ยม

9) จัดให้เด็กแต่ละคน มีเครื่องนอน หรือเสื้อผ้า สำหรับเปลี่ยนเป็นของตนเอง

โดยเฉพาะ

10) พื้นที่ภายนอกอาคารควรแยกจากเด็กอนุบาล หรือมีที่ป็นปายเตี้ย ๆ ให้เด็กได้ เล่น

2. การจัดกิจกรรม

กิจกรรมมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้เด็กได้รับการเรียนรู้จาก ประสบการณ์ใหม่ ๆ ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน อีกทั้งยังทำให้เด็กเจริญเติบโต กล้ามเนื้อ ทุกส่วนได้เคลื่อนไหวแข็งแรงสมบูรณ์ ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กจึงควรจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย ของเด็ก ดังนี้

2.1 การจัดกิจกรรมควรคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งความต้องการ ความสนใจ และรูปแบบการเรียนรู้ ดังนั้นจึงจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และเหมาะสมกับวัย ให้เด็กมีโอกาสเลือกเพื่อให้มีโอกาสได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

2.2 กิจกรรมที่จัดควรมีทั้งกิจกรรมที่ให้เด็กทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ควรเปิดโอกาสให้เด็กคิดริเริ่มกิจกรรมด้วยตนเองตามความเหมาะสม

2.3 กิจกรรมที่จัดควรให้โอกาสเด็กได้เล่นทั้งในร่มและกลางแจ้ง มีทั้งกิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหวและกิจกรรมสงบอย่างได้สัดส่วน และมีเวลาให้เด็กได้พักผ่อนด้วย

2.4 จัดระยะเวลาในการทำกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย โดยให้ยืดหยุ่นในความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

วัย 3 ขวบ มีช่วงความสนใจช่วงสั้นประมาณ 8 นาที ในการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

วัย 4 ขวบ มีช่วงความสนใจช่วงสั้นประมาณ 12 นาที ในการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

วัย 5 ขวบ มีช่วงความสนใจช่วงสั้นประมาณ 15 นาที ในการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

2.5 กิจกรรมต่าง ๆ ควรมีวัสดุอุปกรณ์หรือสาระการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม ให้เด็กมีโอกาสสังเกตสัมผัส สัมผัส ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหาด้วยตนเองและมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นๆ และผู้ใหญ่ โดยครูเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อม เตรียมกิจกรรม การจัดหาสื่อ จากนั้นคอยสังเกตพฤติกรรมเด็กตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้เด็กได้คิด หรือให้ข้อเสนอแนะ และให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

กิจกรรมสำหรับเด็ก อายุ 3 – 5 ปี

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์การตรง เกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน จึงต้องครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

1) การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่ว ในการใช้อวัยวะต่าง ๆ ควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอย่างอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี ฯลฯ

2) การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กเล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ฯลฯ

3) การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว อาจจัดกิจกรรมโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบล็อก ฯลฯ

4) การพัฒนาความคิด เพื่อให้เด็กพัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก คำนึงว่าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทดลอง ทัศนศึกษา ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กเล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

5) การส่งเสริมให้เด็กเลือกและตัดสินใจ เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือกเล่น หรือทำกิจกรรมอย่างเสรีตามความสนใจ และความต้องการของตนเอง จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นตามมุมเล่น หรือมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

6) การส่งเสริมลักษณะนิสัยและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน เพื่อให้เด็กมีนิสัยที่ดีแสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและของผู้อื่น จึงควรจัดกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น การรับประทานอาหาร การพักผ่อนนอนหลับ การขับถ่าย การทำความสะอาดร่างกาย การเล่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ฯลฯ

3. การดูแลโภชนาการ

งานบริการด้านโภชนาการเป็นงานที่สำคัญ เพราะถ้าเด็กได้รับอาหารที่ถูกสุขลักษณะและถูกหลักโภชนาการ เด็กจะเจริญเติบโตและมีสุขภาพแข็งแรง มีภูมิคุ้มกันโรค สมองเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการทางสติปัญญาดี และการที่เด็กมีโภชนาการดีเด็กก็จะมีอารมณ์แจ่มใสร่าเริง มีบุคลิกภาพที่ดี และการจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย ส่วนใหญ่จะจัดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบให้บริการเต็มวัน เด็กปฐมวัยจึงใช้ชีวิตอยู่ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งวัน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงควรจัดบริการอาหารทั้งช่วง เช้า กลางวัน และบ่าย โดยจัดอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการให้เด็กอย่างเพียงพอ และควรให้ความรู้พื้นฐานในด้านมารยาทในการรับประทานอาหาร ความรับผิดชอบต่อตนเอง และการเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2542 : 136)

การตั้งเป้าหมายของการให้บริการด้านโภชนาการในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องมุ่งไปที่ตัวเด็กสนับสนุนให้เกิดพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม บริการโภชนาการในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจะต้องเป็นที่พอใจของเด็กและผู้ปกครองด้วย เป้าหมายของการจัดบริการอาหารให้เด็กปฐมวัยควรครอบคลุมปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) เพื่อส่งเสริมสุขภาพของเด็ก เด็กปฐมวัยกำลังอยู่ในช่วงอายุที่ร่างกายกำลังเจริญเติบโต เด็กวัยนี้จึงต้องการอาหารที่มีคุณภาพทางโภชนาการในปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย เด็กวัยนี้มีกิจกรรมการเล่นที่ต้องใช้พลังงานมาก ซึ่งได้แก่ การวิ่งเล่น การเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อแขนและขา ฉะนั้นปริมาณอาหารที่ให้พลังงานจึงต้องเพียงพอด้วย เช่นเดียวกับอาหารชนิดอื่น ๆ ที่ร่างกายต้องการ อาหารที่จะช่วยส่งเสริมสุขภาพเด็ก ได้แก่ อาหารที่มีประโยชน์ ประหยัดและปลอดภัย นอกจากการส่งเสริมสุขภาพของเด็กด้วยการกินอาหารถูกหลักโภชนาการแล้ว สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจะต้องจัดกิจกรรมอื่นเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ได้แก่ การนอนพักผ่อน การเล่นกีฬา เกมต่าง ๆ พร้อมทั้งการฉีดวัคซีน

2) จัดอาหารให้เป็นที่พอใจเด็ก จุดมุ่งหมายประการที่สองของบริการอาหาร ให้แก่เด็กปฐมวัยได้แก่ การทำให้เด็กกินอาหารได้อย่างถูกรสนิยมและกินได้ดี เด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมาจากครอบครัวที่มีรสนิยม และแบบแผนการกินอาหารต่างกัน การที่จะจัดให้อาหารเป็นที่พอใจเด็กนั้นสามารถทำได้ดังนี้

2.1) จัดอาหารที่นิยมกันในท้องถิ่น เพราะเด็กจะคุ้นเคยกับรส กลิ่น ลักษณะของอาหารในท้องถิ่นที่ตนคุ้นเคยแต่ปรูกรรสให้เหมาะกับวัยคือไม่ควรให้มีรสจัดซึ่งจะไม่เหมาะสมกับระบบการย่อยอาหารของเด็ก

2.2) งดอาหารประเภทหมักดอง เพราะไม่มีคุณค่าอาหาร และส่วนใหญ่ไม่ถูกกับรสนิยมของเด็ก

2.3) ควรเป็นอาหารที่อ่อนนุ่ม ย่อยง่าย ถ้าเป็นเนื้อสัตว์ควรใช้ส่วนที่ไม่เหนียวแล้วหั่นเป็นชิ้นเล็ก เพื่อให้เด็กเคี้ยวละเอียดได้ดีขึ้น

2.4) ไม่บดอาหารละเอียดหรือเหลวเช่นเดียวกับทารก เด็กปฐมวัยที่มีอายุตั้งแต่ 2 – 4 ขวบ ต้องการอาหารที่เป็นชิ้น ชอบอาหารที่ใช้มือหยิบจับได้

2.5) ปฐุรสบอาหารตามทีเด็กชอบ เด็กบางคนอาจชอบรสออกหวานหรือบางคนชอบรสจืด ผู้ปฐุรสบอาจจำเป็นต้องสังเกตแนวโน้มรสอาหารทีเด็กชอบทั้งกลุ่มใหญ่และส่วนตัว แล้วปรับรสอาหารให้ถูกใจเด็กส่วนใหญ่มากที่สุด เด็กทีมีปัญหาบางคนก็จะต้องดูแลพิเศษเป็นรายบุคคล ไม่ควรปล่อยให้ต้องกินอาหารเหมือนเพื่อนทั้ง ๆ ทีรู้ว่าเด็กบางคนกินไม่ได้

3) เพื่อให้โภชนาการศึกษาก่เด็กและผู้ปกครอง วัตถุประสงค์ของการจัดบริการอาหารให้แกเด็กปฐมวัยทีสำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ การทำให้บริการโภชนาการอาหารเป็นสื่อสำหรับสอนความรู้เกี่ยวกับโภชนาการในระดับทีจะเป็นประโยชน์แกเด็กปฐมวัย กิจกรรมการเรียนการเล่นทุกอย่างสามารถสอดแทรกเรื่องการกินและโภชนาการได้ ซึ่งเด็กจะได้ปฏิบัติจริงด้วยการกินอาหารทีมีประโยชน์ในมื้อกลางวันทีศูนย์ฯ เด็กก็จะได้เรียนรู้การกินอาหารทีถูกต้องเสียแต่เยาว์วัย การวางแผนงานสำหรับบริการโภชนาการอาหารในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจะต้องกำหนดวิธีการให้ผู้ปกครองเด็กได้รับความรู้ทางโภชนาการเช่นเดียวกับทีเด็กได้รับด้วยจึงจะเกิดผลดี เช่น ถ้าเด็กได้เรียนรู้เรื่องประโยชน์ของถั่วเมล็ดแห้งว่ากินแล้วทำให้ร่างกายแข็งแรง ผู้ปกครองเด็กก็ควรต้องมีการรับรู้ด้วยเพื่อจะได้จัดอาหารประเภทถั่วเมล็ดแห้งที่บ้าน กิจกรรมทีจะทำให้ผู้ปกครองของเด็กได้รู้เรื่องโภชนาการในเรื่องเดียวกันกับทีเด็กรู้ นั้น จึงควรเข้าอยู่ในแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียนด้วย เช่น จัดงานสังสรรค์กับผู้ปกครอง เทอมละ 1 หรือ 2 ครั้ง มีการแสดงนิทรรศการหรือสาธิตการประกอบอาหาร จัดเวียนผู้ปกครองมาช่วยดูแลประกอบอาหารให้เด็กในศูนย์ฯ เวลากลางวัน ครูออกเยี่ยมผู้ปกครองและนักเรียนที่บ้าน หาช่องทางแนะนำการกินให้แก่ครอบครัว จัดหาเอกสารไว้ยังสถานที่อันสมควร เช่น บางชุมชนมีห้องสมุดทีใช้ในหมู่บ้าน ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ อาสาสมัครสาธารณสุข หรือผู้สื่อข่าวสาธารณสุขในเรื่องการสอนโภชนาการให้แก่ประชาชนตามโอกาส

4) เพื่อให้ความรู้ในเรื่องของมรรยาทการกินอาหารตามสมควรแก่วัย โอกาสทีดีของการสร้างบุคลิกภาพให้แกเด็ก ก็คือการเรียนรู้มรรยาทสังคมในการกินอาหารด้วย ตามแต่วัยทีจะรับรู้ เช่นการรู้จักเข้าแถวคอย การรักษาความสะอาดเมื่อกินอาหารร่วมกับผู้อื่น เช่น ช่วยให้

เด็กไม่กินอาหารตกออกนอกจากร ไม่ให้เล่นไปกินไป การสอนใช้ช้อนตักอาหารแทนการหยิบด้วยมือ การหุบปากเคี้ยวไม่ให้อาหารร่วงออกจากปาก ฯลฯ การเรียนรู้ต่าง ๆ นี้ ครูต้องคอยสอนด้วยการสอนควรสอนในกิจกรรมอื่นแล้วมาดูแลให้ปฏิบัติในขณะรับประทานอาหาร เมื่อเห็นข้อบกพร่องควรจะทำใจไว้เพื่อนำไปสอนในกิจกรรมเรียนอื่น ๆ ถ้าครูคอยว่ากล่าวในโต๊ะอาหารอยู่ตลอดเวลา ก็จะทำให้เด็กอาจจะไม่มีความสุขในขณะที่กินอาหาร หลักการจัดอาหารสำหรับเด็กปฐมวัย อาหารของเด็กวัยนี้ ควรจะเป็นอาหารที่ย่อยง่าย เคี้ยวง่าย รสไม่จัด สีล้นน่ากิน ปริมาณที่ให้ในแต่ละมื้อควรจะพอเหมาะกับอายุ และความอยากอาหารของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาหารจำพวกโปรตีน เนื้อสัตว์ต่างๆ เช่น เนื้อปลา เนื้อหมู เนื้อวัว กุ้ง เป็ด ไก่ อย่างใดอย่างหนึ่งสลับกันไป มนแต่ละมื้อบางมื้ออาจจะให้เด็กกินอาหารจำพวกเต้าหู้ ถั่วเมล็ดแห้งต่าง ๆ แทน หรือเสริมเพิ่มไปกับอาหารจำพวกเนื้อสัตว์ และที่ควรจะให้ได้ทุกวัน คือ นมสด ไข่

นอกจากจะให้เด็กได้กินข้าวกับเนื้อสัตว์ชนิดต่างๆ แล้ว ยังจำเป็นต้องให้เด็กได้กินผักทุกมื้อด้วย ผักที่มีประโยชน์สูงได้แก่ ผักที่มีสีเขียวสด เช่น ผักตำลึง ผักคะน้า ผักกวางตุ้ง ฯลฯ และผักที่มีสีแดง สีเหลือง สีแสด เช่น มะเขือเทศสุก พริกทอง หัวผักกาดเหลือง (แครอท) เป็นต้น ในวันหนึ่งๆ ควรให้เด็กได้กินผักอย่างน้อย 1 – 2 ชนิด อาหารจำพวกผักให้ประโยชน์แก่ร่างกายเด็ก บำรุงสุขภาพให้แข็งแรงและให้ใยอาหารที่ช่วยให้เด็กขับถ่ายสะดวก ท้องไม่ผูก (กรมอนามัย 2546 : 55)

4. การดูแลสุขภาพ

การดูแลร่างกายให้สะอาดเป็นสิ่งจำเป็นเบื้องต้นที่ทุกคนต้องทำ ถึงแม้ว่าโรคภัยไข้เจ็บเนื่องมาจากความสกปรกจะไม่มีอันตรายถึงชีวิต แต่จะลุกลามเป็นโรคเรื้อรังทำให้เสียสุขภาพ เสียเวลาในการรักษาพยาบาล การเสริมสร้างและปลูกฝังการรักษาความสะอาดร่างกาย ให้กับเด็กตั้งแต่เยาว์วัย เป็นการปลูกฝังนิสัยที่ดีให้เป็นคนรักความสะอาดและเป็นระเบียบ จะได้เป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดี ที่สำคัญผู้ใหญ่ต้องเป็นแบบอย่างในการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบด้วยการตรวจความสะอาดร่างกายทั่วไป ครูผู้ดูแลเด็กควรตรวจทุกวัน ถ้าพบความผิดปกติ ควรแจ้งให้ผู้ปกครองทราบทันที (กรมอนามัย 2546 : 50)

การตรวจความสะอาดของร่างกายทั่วไป

1) ผมและศีรษะ ควรดูความสะอาดทั่วไป มีกลิ่น เหาหรือไม่ หนังศีรษะเป็นตุ่มพุพองหรือไม่

2) ตา ตรวจดูความสะอาด ตรวจอาการผิดปกติต่าง ๆ เช่น ตาแดง ตาแฉะ มีขี้ตาหรือไม่ ถ้าพบว่าเด็กเป็นตาแดงให้แยกเด็กออกจากเพื่อน ๆ และควรรีบแจ้งให้ผู้ปกครองทราบและรีบมารับตัวเด็กกลับบ้านทันที

3) ปาก ตรวจจุมปาก เป็นปากนกกระจอก เป็นแผลที่กระพุ้งแก้ม เป็นฝ้าที่ลิ้นหรือไม่ ถ้าพบควรให้คำแนะนำผู้ปกครอง ให้ดูแลเรื่องอาหารและการรักษาความสะอาด

4) ฟัน ตรวจดูความสะอาด มีฟันผุและเหงือกอักเสบหรือไม่ เด็กที่มีฟันสกรุกควรฝึกทักษะการแปรงฟันให้เด็กและแนะนำผู้ปกครองให้แปรงฟันให้เด็ก

5) หู ตรวจดูความสะอาดของหู ดูว่าเป็นหูน้ำหนวกหรือไม่

6) จมูก ตรวจดูความสะอาด มีน้ำมูก เลือดกำเดาหรือไม่ ถ้ามีเลือดกำเดาให้ทำการปฐมพยาบาล

7) เล็บมือและเล็บเท้า ตรวจดูความสะอาด ความยาวของเล็บ มีบาดแผลรอบเล็บหรือไม่ ถ้าเล็บยาวควรตัดให้เด็ก

8) ผิวหนัง ตรวจดูความสะอาด มีผื่นคัน มีตุ่มพอง มีบาดแผล มีรอยขีดข่วนหรือไม่ (กรมอนามัย 2546 : 51)

5. การดูแลความปลอดภัย

การบริการให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน ถือเป็นความรับผิดชอบของศูนย์พัฒนาเด็กและผู้บริหารที่จัดให้มีเพื่อป้องกันนักเรียนมิให้ได้รับอันตรายจากสิ่งต่าง ๆ ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กไม่ควรละเลยอย่างยิ่ง และการเกิดอุบัติเหตุอาจเกิดขึ้นได้ทุกขณะโดยเฉพาะกับเด็กเล็ก ๆ ในศูนย์พัฒนาเด็ก ดังนั้นการบริการให้ความปลอดภัยจึงมีความสำคัญต่อเด็ก ผู้ปกครอง และสถานศึกษาโดยตรง หน้าที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเกี่ยวกับด้านความปลอดภัย มีดังนี้

1) สร้างการเรียนรู้ถึงภัยอันตรายต่าง ๆ ที่สามารถเกิดขึ้นได้จากการจัดบริการและประสบการณ์

2) เด็กเรียนรู้วิธีการรักษาความปลอดภัย และป้องกันมิให้เกิดอันตราย

3) การให้บริการด้านความปลอดภัย สามารถช่วยปลูกฝังนิสัยเด็กให้รักษาความปลอดภัยได้ด้วยตัวเอง

4) การช่วยผ่อนคลายนความกังวลใจให้แก่ครูและผู้ปกครองในเรื่องอันตรายที่จะเกิดกับเด็ก

- 5) การลดอุบัติเหตุและการเจ็บป่วยที่เกิดจากภัยอันตรายต่าง ๆ
- 6) การช่วยความสิ้นเปลืองของรายจ่ายที่ต้องใช้เมื่อเด็กได้รับอันตราย

ปัญหาอันตรายที่พบในศูนย์พัฒนาเด็กมีสาเหตุมาจากเด็กยังขาดการปลูกจิตสำนึกการปลูกฝังและขาดประสบการณ์ด้านความปลอดภัย ดังนั้น ศูนย์พัฒนาเด็กควรจัดการศึกษาโดยสอดแทรกเนื้อหาบูรณาการ ให้แก่เด็กได้ฝึกปฏิบัติจริงด้วย

ศูนย์พัฒนาเด็กควรให้ความสำคัญกับสถานที่ตั้ง ควรเป็นสถานที่ที่ปลอดภัย ไม่อยู่ริมถนนใหญ่ มีสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีหรือมีสิ่งสกปรก มีความชุลมุนวุ่นวายหรือมีโจรผู้ร้ายในบริเวณนั้น แต่ศูนย์พัฒนาเด็กควรอยู่ใกล้ชุมชนไปมาสะดวกควรมีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า 150 ตารางวา สำหรับศูนย์พัฒนาเด็ก และเพิ่มเนื้อที่ตามจำนวนเด็กมีพื้นที่เรียบใช้เป็นสนาม มีรั้วไม่ใหญ่ รอบศูนย์ควรมีรั้ว และปลูกดอกไม้ ไม้ใบให้ร่มรื่น สวยงาม ส่วนอาคารเรียนควรสร้างเป็นอาคารชั้นเดียว อาคารควรมีระเบียงกว้างเพื่อประโยชน์ใช้สอยได้

การจัดอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในศูนย์พัฒนาเด็ก ต้องคำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญ เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเป็นสถาบันแห่งแรกที่เด็กไปเพื่อเรียนรู้โลกภายนอกเป็นครั้งแรกของชีวิต ซึ่งอาจเปรียบเหมือนบ้านหลังที่ 2 ของเด็ก ดังนั้นอาคารและสถานที่ต้องเหมาะสมกับเด็กวัยนี้ และศูนย์พัฒนาเด็กต้องจัดบรรยากาศให้ปลอดภัยและอบอุ่น คล้ายกับบรรยากาศในบ้าน ซึ่งสิ่งสำคัญที่ควรจัดให้มี ได้แก่ พื้นที่สำหรับทำกิจกรรม คือ ห้องเรียน ห้องนอน ห้องสำหรับบริการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และพื้นที่สำหรับผู้ปกครอง

การจัดพื้นที่ภายนอกอาคาร ควรจัดไว้ให้เด็กได้ใช้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะเด็กมีความต้องการที่จะใช้มาก ถ้ามีปัญหาเรื่องความคับแคบของพื้นที่ควรจัดวางอุปกรณ์เครื่องเล่นบางส่วน และมีบางส่วนเป็นพื้นที่ว่างแล้วจัดกลุ่มเด็กให้เล่นเป็นเวลา การจัดพื้นที่นอกอาคารต้องจัดให้เป็นสัดส่วนมีทางเข้า – ออกจากอาคารได้สะดวก ควรมีสิ่งกันหรือบอบกขอบเขต พื้นที่ควรปลูกต้นไม้ให้ร่มเงาและความสวยงาม การจัดสนามเด็กเล่น ตำแหน่งพื้นที่เล่นควรอยู่ทางทิศใต้หรือตะวันออกเฉียงใต้ เพราะเป็นบริเวณที่รับแสงแดดทั้งวันและลมพัดตลอดเวลา การจัดอุปกรณ์เครื่องเล่นควรให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสนองประโยชน์ใช้สอยของเด็ก และที่ได้อุปกรณ์เครื่องเล่นกลางแจ้งควรมีวัสดุรองรับที่ให้ความปลอดภัย เช่น ทวาย ไม้เลื้อย แผ่นยาง เป็นต้น (กรมอนามัย 2546 : 57)

6. ครูดูแลเด็ก

ผู้ทำหน้าที่เป็นครูผู้ดูแลเด็ก มีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

1) ปฏิบัติหน้าที่ตามกิจวัตรของเด็ก

ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องทำหน้าที่ดูแลเด็กและปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวันของเด็ก เพื่อให้เด็กมีความเจริญ มีพัฒนาการทุกด้านตามวัย และมีการเรียนรู้ที่เหมาะสม

2) ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในลักษณะบูรณาการ

ครูผู้ดูแลเด็กมีหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กในลักษณะบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ กล่าวคือ ให้เด็กได้พัฒนาด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และจริยธรรมไปพร้อมกัน โดยให้โอกาสเด็กเรียนรู้จากสิ่งของและผู้คนที่อยู่รอบข้าง ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ได้โดยประสาทสัมผัสทั้งห้า การเคลื่อนไหว การเล่น และการลงมือทำ ดังนั้น ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องส่งเสริมให้โอกาสเด็กได้พัฒนาอย่างเต็มที่ รวมทั้งปฏิสัมพันธ์กับเด็กด้วยคำพูดและกิริยาท่าทางที่นุ่มนวล อ่อนโยน แสดงความรักความอบอุ่น

3) สังเกต เฝ้าระวัง และบันทึกความเจริญเติบโต พฤติกรรม พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก

ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องเป็นคนช่างสังเกต เฝ้าระวังปัญหาสุขภาพ พัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก จดบันทึกพฤติกรรมเพื่อจะให้เห็นความเปลี่ยนแปลงทั้งปกติและผิดปกติที่เกิดขึ้นกับเด็ก ซึ่งจะนำไปสู่การค้นหาสาเหตุ เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขได้ทันเวลาที่

4) มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก

ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องเป็นคนช่างสังเกต มีความรู้ และเข้าใจพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และไม่พึงประสงค์ของเด็ก ซึ่งพฤติกรรมนั้น อาจเกิดจากการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก รวมทั้งการปรับตัวของเด็กต่อสิ่งแวดล้อม หากไม่ได้รับการแก้ไขตามแนวทางที่เหมาะสม อาจนำไปสู่ปัญหาทางพฤติกรรมของเด็กในอนาคตแม้ว่าเด็กแต่ละคนจะแตกต่างกันตามพันธุกรรมและการอบรมเลี้ยงดูแต่ถ้าเข้าใจและช่วยลดพฤติกรรมจะช่วยขจัดปัญหาที่จะตามมาได้ทันเวลาที่

5) จัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมกับการพัฒนาเด็กทุกด้าน

ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องดูแลจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคารให้สะอาดถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย และมีบรรยากาศเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก

6) ประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็ก ครอบครัวและชุมชน

ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องเป็นผู้ประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กโดยเป็นคนกลางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ หรือผู้ปกครองสมาชิกในครอบครัวและบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อทราบถึงพฤติกรรม พัฒนาการการเปลี่ยนแปลงของเด็กได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง

7) รู้จักพัฒนาตนเองในทางวิชาการและวิชาชีพ

ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องเฝ้าหาความรู้ในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ดังนี้

7.1 การพัฒนาด้านความรู้ทางวิชาการและทักษะอาชีพอย่างต่อเนื่อง เช่น การศึกษาหาความรู้ การเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ การติดตามความเปลี่ยนแปลงด้านความรู้และเทคโนโลยีโดยอาศัยสื่อที่หลากหลาย รวมทั้งการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การศึกษาดูงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/สถานพัฒนาเด็กเล็กที่มีคุณภาพ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกและจัดตั้งชมรมเครือข่ายครูผู้ดูแลเด็ก ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงแก่ครูผู้ดูแลเด็ก

7.2 การพัฒนาด้านบุคลิกภาพ จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะรักเด็กอุปนิสัยอ่อนโยนมีกิริยาวาจาอันมีนวลอ่อนหวาน ใจเย็น รู้จักปรับปรุงและพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองอยู่เสมอ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2547 : 14 – 17)

หน้าที่ของผู้ดูแลเด็ก

ครูผู้ดูแลเด็กจะอยู่ใกล้ชิดตลอดวัน ดังนั้น จึงมีหน้าที่ ดังนี้

1) อบรมเลี้ยงดูเด็ก ตั้งแต่รับเด็กจากผู้ปกครองจนกระทั่งส่งคืนให้ผู้ปกครอง

2) จัดกิจกรรมประจำวันเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ และเตรียมความพร้อมให้กับเด็กให้มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง และได้รับการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัย โดยจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ในร่ม และจัดมุมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น มุมหนังสือ มุมศิลปะ มุมดนตรี ฯลฯ

3) ปลุกจิตสำนึกให้เด็กรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การปกครองระบอบประชาธิปไตย การรักษาสีงแวดล้อม ความมีระเบียบวินัยมีความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ ฯลฯ

- 4) ดูแลความปลอดภัยและรักษาความสะอาดภายในและภายนอกอาคารของศูนย์ฯ
- 5) ให้เด็กเคารพธงชาติ และประกอบพิธีทางศาสนา
- 6) สำรวจรายชื่อเด็กที่เข้ารับการเลี้ยงดูประจำวัน เยี่ยมเยียนผู้ปกครองและเด็กในกรณีที่เด็กไม่มาเรียนเกิน 3 วัน และในกรณีที่เกิดปัญหาอื่น ๆ
- 7) จัดเตรียมสถานที่เรียน จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอนโดยเน้นวัสดุที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่น จัดอาหารเสริม น้ำดื่ม น้ำใช้ จัดทำบันทึกการสอน และบันทึกประจำวันของเด็ก ตลอดจนจัดทำทะเบียนอุปกรณ์การเรียนการสอน
- 8) จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายตามโครงการจัดหาอาหารเสริม (นม) สำหรับเด็ก
- 9) จัดทำบัญชีแสดงรายการอาหารกลางวันรายสัปดาห์ ตามโครงการจัดหาอาหารกลางวันสำหรับเด็ก
- 10) ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครอง จัดบรรยายภาคสิ่งแวดล้อมใน

บริเวณศูนย์ฯ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาศักยภาพตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล และเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข
5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กที่อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ขวบนั้น เป็นหลักการที่คำนึงถึงการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมเพื่อโอกาสในการพัฒนาเด็กทุกด้านตามลำดับขั้นตอนของพัฒนาการอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ยังเน้นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาครอบคลุมเด็กทุกประเภททั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษโดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลและเน้นเด็กเป็นสำคัญ

การจัดการศึกษา จัดหลักการให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรมตามความเป็นอยู่จริงของเด็ก โดยมีผู้ใหญ่ในชุมชนเป็นผู้เชื่อมโยงองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่เด็ก ทั้งยังเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาได้พัฒนาอย่างเป็นองค์รวม โดยผ่านการเล่นซึ่งเป็นพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก และผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยเด็กเล็กโดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีของการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ในการเรียนรู้ที่สามารถดำรงในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข ซึ่งต้องได้รับการประสานความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชน และ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สถานศึกษา
แนวทางดังกล่าวข้างต้นนำมาสู่การจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็กโดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัยโดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับ ซึ่งต้องเป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษ

2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งควรอยู่ในสภาพที่แวดล้อมด้วยธรรมชาติ ตอบสนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ต้องสะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ฝนคลาย มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อที่มาจากธรรมชาติและวัสดุอุปกรณ์ใกล้ตัวและโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งการอยู่รวมกันกับผู้อื่นในสังคม

3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกโดยที่ครูผู้ดูแลเด็กจะยอมรับเห็นคุณค่า รู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบ เพื่อจะได้วางแผน สร้าง

สภาพแวดล้อมและกิจกรรมต่าง ๆ ได้เหมาะสม นอกจากนี้ ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุงการใช้เทคนิค การจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็ก

4. การบูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่าหนึ่งแนวคิด เด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กควรวางแผนการจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญอย่างเหมาะสมกับวัย

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กควรสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตสามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ซึ่งจะช่วยครูผู้ดูแลเด็กในการวางแผนการจัดกิจกรรม ซึ่ให้เห็นพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล ความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน และยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

6. ความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้ดูแลเด็กและครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเติบโตขึ้นมา ครูผู้ดูแลเด็ก พ่อแม่ และผู้ปกครองเด็ก ต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการพัฒนาตามหลักการจัดหลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน

จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

จุดมุ่งหมายของการศึกษาระดับปฐมวัยไม่ใช่เพียงแต่เป็นการเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเข้าเรียนต่อในระดับประถมศึกษาเท่านั้น แต่ควรเป็นการช่วยเด็กให้มีชีวิตสมบูรณแบบตามที่ได้กปฐมวัยพึงจะมี เพราะเด็กวัยนี้เป็นวัยที่พร้อมจะเรียนรู้ ครูและผู้เกี่ยวข้องต้องมีวิธีสอนให้เหมาะสม เพื่อให้เด็กดำรงชีวิตในวัยเริ่มต้นด้วยความสุข และมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ไปได้อย่างเต็มที่

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 3) กล่าวว่ เป้าประสงค์ของการศึกษาระดับปฐมวัยมีหลายประการ ดังนี้

1. พัฒนาเด็กในด้านค่านิยม มีพฤติกรรมที่ดีเหมาะสมกับชีวิต
2. เตรียมเด็กให้พร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ
3. พัฒนาเด็กให้รู้จักตนเองและใช้ชีวิตกับผู้อื่นอย่างมีความสุข
4. จัดประสบการณ์ให้แก่เด็กอย่างกว้างขวางต่อเนื่องกัน
5. ส่งเสริมความสามารถและความชำนาญในการสื่อสารติดต่อสัมพันธ์ทางสังคม
6. ส่งเสริมความสามารถทางการทำงานง่าย ๆ และความคล่องตัวในการเคลื่อนไหว
7. ส่งเสริมความสามารถในการควบคุมอารมณ์
8. เพิ่มความสามารถในการควบคุมตนเอง
9. เพิ่มความชำนาญในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา
10. ให้โอกาสเด็กได้แสดงออกและมีความซาบซึ้งในสิ่งสวยงาม

กรมวิชาการ (2540 : 1 - 32) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยได้

ดังนี้

1. มีสุขภาพดี เจริญเติบโตตามวัยและมีพฤติกรรมอนามัยที่เหมาะสม
2. ให้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างคล่องแคล่ว และ

ประสานสัมพันธ์

3. ร่าเริง แจ่มใส มีความสุข และความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น
4. มีคุณธรรมและจริยธรรม มีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบ
5. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับสภาพและวัย
6. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบ

ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมในท้องถิ่น และความเป็นไทย
8. ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
9. มีความสามารถในการคิด การแก้ปัญหาได้เหมาะสมและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

สิ่งต่าง ๆ

10. มีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

จากจุดมุ่งหมายดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้พร้อมที่จะดำเนินชีวิตในภายหน้าขึ้นอยู่กับการวางรากฐานขั้นต้นให้แก่เด็ก ในระยะที่เด็กกำลังพัฒนา โดยมุ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็นส่วนใหญ่เพื่อให้เด็กพัฒนาทุกด้าน ดังต่อไปนี้

1. **ด้านร่างกาย** ส่งเสริมการเจริญเติบโต ความแข็งแรงของร่างกาย ปลูกฝังลักษณะนิสัยทางสุขภาพอนามัย ฝึกกิจนิสัยและสุขนิสัย รู้จักรักษาความสะอาด เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ รู้จักการใช้ห้องน้ำห้องส้วมได้ถูกต้อง ฝึกให้เล่นและออกกำลังกายเพื่อบริหารกล้ามเนื้อ และประสาทสัมผัส และรู้จักพักผ่อนอย่างถูกวิธี

2. **ด้านจิตใจและอารมณ์** ส่งเสริมด้านสุขภาพจิต เช่น ปลูกฝังให้รู้จักควบคุมอารมณ์มีจิตใจராเริงแจ่มใส ชื่นชมต่อความไพเราะและสิ่งสวยงาม ฝึกให้มีจิตใจเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซื่อสัตย์ มีสัมมาคารวะ กตัญญูทวดเวทิตี เคารพเชื่อฟัง ประหยัด ขยันหมั่นเพียร อดทน มีระเบียบวินัย และเชื่อถือในคำสั่งสอนของศาสนา

3. **ด้านสังคม** ส่งเสริมการพัฒนาลักษณะนิสัย เช่น ปลูกฝังให้เด็กรู้จักเคารพตนเอง กล้าพูด กล้าแสดงออกด้วยตนเองในทางที่ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณี รู้จักเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น เคารพสิทธิและหน้าที่ ตลอดจนความรับผิดชอบ ฝึกให้เป็นผู้รู้จักการรับ การให้พร้อมที่จะปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี

4. **ด้านสติปัญญา** ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เช่น ให้รู้จักหาเหตุผลจนเกิดความเข้าใจและรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง สนใจต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ฝึกให้เป็นคนว่องไว รักการเรียนรู้ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และมีประสบการณ์พอที่จะเรียนในระดับต่อไป

จะเห็นได้ว่า การศึกษาระดับปฐมวัยนั้น แตกต่างไปจากการจัดการศึกษาในระดับอื่น โดยมุ่งเน้นให้เด็กได้ฝึกความพร้อมทุก ๆ ด้าน เพื่อเตรียมตัวเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาต่อไป มิใช่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสอนการอ่าน เขียน เรียนเลข ดังที่โรงเรียนอนุบาลหลาย ๆ แห่งกระทำอยู่ในขณะนี้ ซึ่งผลการวิจัยก็ได้ยืนยันแล้วว่า การสอนเพื่อการอ่านออกเขียนได้เป็นจุดมุ่งหมายที่ทำให้เด็กต้องเบื่อหน่าย เพราะต้องไปเรียนซ้ำอีกเมื่อเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด ควรเป็นการจัดเพื่อพัฒนาเด็กทุก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน และควรส่งเสริมให้บ้านและโรงเรียนได้มีการร่วมมือในการส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กในวัยดังกล่าวไปพร้อม ๆ กันด้วย

พัฒนาการเด็กปฐมวัย

พัฒนาการปกติที่สำคัญของเด็กปฐมวัยอายุ 3 – 4 ปี เป็นสิ่งที่ครูผู้สอนต้องตระหนัก เพราะเด็กในแต่ละช่วงอายุมีลักษณะที่เด่นแตกต่างกันไป ถ้าครูไม่เข้าใจ ย่อมทำให้การพัฒนาเด็กไม่เกิดผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ ดังนั้น พัฒนาการเด็กทุกด้านจึงมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในสภาพบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งพัฒนาการของเด็กอายุ 3 – 4 ปี พอสรุปได้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงพัฒนาการเด็กอายุ 3 – 4 ปี

อายุ	อายุ 3 - 4 ปี
พัฒนาการ	
ด้านร่างกาย	<ul style="list-style-type: none"> - เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้ - วิ่งแล้วหยุดได้โดยไม่ล้ม - ใช้กรรไกรมือเดียวได้ - วาดและระบายสีอิสระได้
ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม	<ul style="list-style-type: none"> - พอใจคนที่ตามใจ - ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจ และได้คำชม - ช่วยตัวเองได้ - ชอบเล่นแบบคู่ขนานเล่นของเล่นชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่น
ด้านสติปัญญา	<ul style="list-style-type: none"> - สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ - สมารถสัน เนื่องจากอยากรู้อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว - ชอบถาม “ทำไม” ตลอดเวลา - ร้องเพลงง่าย ๆ แสดงท่าทางเลียนแบบ - พุดประโยคยาวขึ้น - ยังคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมไม่ได้

กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

การพัฒนาเด็กมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนของชาติและของโลกจึงมีการออกกฎหมายและกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยไว้ดังต่อไปนี้

1. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on The Rights of the Child)

องค์การสหประชาชาติ ได้ประกาศใช้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ในปี พ.ศ. 2533 และกำหนดให้ประเทศสมาชิกที่ให้การรับรองอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กต้องให้ความคุ้มครองดูแลเด็กทุกคนโดยไม่แยกเชื้อชาติ ศาสนา และผิวพันธุ์ ประเทศไทยได้ลงนามรับรองเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2535 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2535 โดยมีสาระสำคัญของสิทธิเด็กดังนี้

1) การอยู่รอด (survival) เด็กทุกคนเมื่อเกิดมาต้องมีชีวิตอยู่รอด ซึ่งเป็นหน้าที่ของพ่อแม่ สมาชิกในครอบครัวและชุมชน

2) การพัฒนา (development) เด็กทุกคนต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ

3) การปกป้องคุ้มครอง (protection) เด็กทุกคนต้องได้รับการคุ้มครองไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบ

4) การมีส่วนร่วม (participation) เด็กทุกคนต้องมีสิทธิในการรับรู้ข่าวสารและมีส่วนร่วมในการพัฒนา

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1) เพื่อยืนยันและสะท้อนสิทธิที่เด็กทุกคนพึงมีพึงได้ เช่น สิทธิที่ได้รับการพิทักษ์คุ้มครองที่จะได้ชื่อ ได้สัญชาติและสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ จากสังคม

2) ทำให้มีการปรับปรุงมาตรฐานที่ใช้กับเด็กให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เช่น เงื่อนไขพิเศษในการรับเด็กเข้าทำงาน การดำเนินงานด้านกระบวนการยุติธรรม

3) ครอบคลุมสิทธิด้านต่าง ๆ ที่เด็กต้องได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การศึกษาขั้นพื้นฐาน การรับเป็นบุตรบุญธรรม

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ร่างขึ้นมาเพื่อคุ้มครองสิทธิอันพึงมีพึงได้ของเด็กทุกคน ช่วยพิทักษ์และดูแลประโยชน์ของเด็กทุกคนให้ดีที่สุด โดยจุดเด่นของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

นั้นไม่มีการแบ่งแยกเพศ เชื้อชาติ ศาสนา จะต้องครอบคลุมเด็กทั่วโลกถือเป็นสิทธิของเด็กสากล และจะต้องครอบคลุมสิทธิเด็กต่าง ๆ ที่เด็กพึงได้รับทุกด้านอย่างสมบูรณ์

2. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติให้ประชาชนมีสิทธิในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างมีคุณภาพและทั่วถึง โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ตามมาตรา 43 ถึงแม้ว่ามติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2542 กำหนดให้การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ป.1 - ม.6 แต่รัฐบาลก็ยังคงเห็นความสำคัญของการศึกษาปฐมวัย โดยได้ทำการส่งเสริมสนับสนุนและได้ให้กระทรวงศึกษาธิการไปศึกษาความเป็นไปได้และแนวทางที่จะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมการศึกษาปฐมวัย

มาตรา 80 วรรคหนึ่ง รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชนส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของครอบครัวและความแข็งแรงของชุมชน

3. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 81 บัญญัติว่ารัฐจะต้องจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ รัฐบาลจึงได้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งนับเป็นแบบการศึกษาฉบับแรกของไทย มีบทบัญญัติเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็ก ได้แก่ มาตรา 4 วรรคสี่ กล่าวถึง สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ดังนั้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงถือว่าเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 18 บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้จัดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของภายในศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะเริ่มแรกของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น มาตรา 41 บัญญัติไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น ดังนั้น ท้องถิ่นจึงสามารถจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กได้ตามความพร้อมความเหมาะสม

และความต้องการของประชาชน และมาตรา 42 ได้บัญญัติให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบาย และได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นโยบายการพัฒนาเด็กของการจัดการศึกษาท้องถิ่น

กระทรวงมหาดไทยได้จัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิ และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งมีเป้าหมาย ให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยมีมาตรการ จัดการศึกษาปฐมวัย ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยโรงเรียนหรือศูนย์การเรียน และให้ดำเนินการหรือส่งเสริม สนับสนุน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่ บุตรบุคคลที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา จริยธรรมและสามารถจัดการศึกษาปฐมวัยได้ตามที่ต้องการและเหมาะสม

วัตถุประสงค์การจัดการศึกษาท้องถิ่น

1. เพื่อให้เด็กปฐมวัย ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อให้เด็กที่มีเกณฑ์การศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครบตามหลักสูตรอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน
3. เพื่อพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และ

ตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยมุ่งพัฒนาให้เกิดความสมดุลทั้งทางด้าน ปัญญา จิตใจ ร่างกาย สังคม ระดับความคิด ค่านิยม และพฤติกรรม ซึ่งเน้นวิธีการจัดกระบวนการ เรียนรู้ที่มี หลากหลายและให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. เพื่อให้จัดการศึกษาของท้องถิ่น ดำเนินความต้องการมีส่วนร่วมการ สนับสนุนของ บุคคล ครอบครัว ชุมชน เอกชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันการศึกษา สถานที่ประกอบการ และประชาชนในท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาทุกระดับตามศักยภาพ และความสามารถของท้องถิ่น

5. เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น ได้ออกกำลังกายและ ฝึกฝนการกีฬา ร่วมกิจกรรมนันทนาการ และกิจกรรมเยาวชน เพื่อพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคม โดยมีความตระหนัก ในคุณค่าของการกีฬา นันทนาการ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เด็ก เยาวชน ไปในทางที่ถูกต้อง

6. เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในการสร้างและพัฒนาอาชีพเพื่อคุณภาพ ชีวิต โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการทุพพลภาพ ซึ่งเป็นการส่งเสริม สนับสนุนในการ ประกอบอาชีพให้มีความเป็นอิสระแก่สังคม

7. เพื่อบำรุงศาสนาและอนุรักษ์ บำรุงรักษาศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย

ประวัติและที่มาของศูนย์พัฒนาเด็ก

ประวัติของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

เทศบาลนครนครปฐม เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษามาโดยตลอด คณะผู้บริหารเทศบาลได้พัฒนาและขยายโอกาสทางการศึกษาจนสามารถให้บริการแก่ประชาชน ได้อย่างเพียงพอกับความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาระดับเตรียมอนุบาล คณะผู้บริหารเทศบาลจึงได้มีนโยบายจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็ก ขึ้นมาเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กก่อนที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียนในระดับชั้นอนุบาล และประถมศึกษาต่อไป อีกทั้งเพื่อให้ผู้ปกครองมีเวลาไปประกอบอาชีพได้และเป็นการสงเคราะห์ มารดาและเด็กในการที่จะให้บริการเด็กก่อนเกณฑ์ภาคบังคับได้ทั่วถึง ประกอบกับนโยบาย เกี่ยวกับการศึกษาก่อนประถมศึกษาที่ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2538 ว่า จะเร่งพัฒนาให้เด็กก่อนวัยประถมศึกษาได้รับการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และ

สติปัญญา ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการ เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ระดับอนุบาล ดังนั้น จึงได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 6 แห่งด้วยกันคือ

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเทศบาลนครนครปฐม ตั้งอยู่ที่ 72/82 ถ.หลังพระ ต.พระปฐมเจดีย์ อ.เมือง จ.นครปฐม บนเนื้อที่ของกระทรวงการคลัง (กรมธนารักษ์) เปิดทำการเรียนการสอนเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2531 มีพื้นที่ ประมาณ 2 ไร่ 1 งาน 75 ตารางวา มีบุคลากร จำนวน 14 คน มีอาคารเรียน จำนวน 2 หลัง อาคารเอนกประสงค์ จำนวน 1 หลัง อาคารประกอบอาหาร จำนวน 1 หลัง และสระว่ายน้ำ 1 สระ

2. ศูนย์พัฒนาเด็กสระแก้ว ตั้งอยู่ที่ 115/1 ถ. สระแก้ว ต.พระประโทน อ.เมือง จ.นครปฐม บนพื้นที่ของราชพัสดุ เปิดทำการเรียนการสอนเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2539 มีพื้นที่ 1 ไร่ 2 งาน 82 ตารางวา มีบุคลากร จำนวน 13 คน มีอาคารเรียน จำนวน 1 หลัง อาคารประกอบอาหาร จำนวน 1 หลัง และสระว่ายน้ำ 1 สระ

3. ศูนย์พัฒนาเด็กวัดห้วยจรเข้มะ ตั้งอยู่ที่ 203/7 ถ. 25 มกรา ต. พระปฐมเจดีย์ อ.เมือง จ.นครปฐม บนพื้นที่ของวัดห้วยจรเข้มะ ซึ่งเทศบาลนครนครปฐมขอใช้พื้นที่จากวัดห้วยจรเข้มะเพื่อจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็ก มีพื้นที่ 2 ไร่ เปิดทำการเรียนการสอนเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2539 มีบุคลากร จำนวน 14 คน มีอาคารเรียน จำนวน 1 หลัง อาคารเอนกประสงค์ จำนวน 1 หลัง อาคารประกอบอาหาร จำนวน 1 หลัง และสระว่ายน้ำ 1 สระ

4. ศูนย์พัฒนาเด็กประปานคร ตั้งอยู่ที่ 614 ถ.นาสร้าง ต.นครปฐม อ.เมือง จ.นครปฐม มีพื้นที่ 2.5 ไร่ มีบุคลากร จำนวน 13 คน มีอาคารเรียน จำนวน 1 หลัง อาคารเอนกประสงค์ จำนวน 1 หลัง อาคารประกอบอาหาร จำนวน 1 หลัง และสระว่ายน้ำ 1 สระ

5. ศูนย์พัฒนาเด็กสุขสวัสดิ์ ตั้งอยู่ที่ 198/1 ถ.เกษตรสิน ต.ลำพญา อ.เมือง จ.นครปฐม มีพื้นที่ 4 ไร่ โดยได้รับการถ่ายโอนจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านลำพญา กรมพัฒนาชุมชน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 มีบุคลากร จำนวน 13 คน มีอาคารเรียน จำนวน 1 หลัง อาคารเอนกประสงค์ จำนวน 1 หลัง อาคารประกอบอาหาร จำนวน 1 หลัง อาคารศาลาผู้ปกครอง จำนวน 1 หลัง และสระว่ายน้ำ 1 สระ

6. ศูนย์พัฒนาเด็กเหล่ากาชาด (สวัสดิ์ - สุเทพ) ตั้งอยู่ที่ 41 ถ.ราชมรรคา ต.สนามจันทร์ อ.เมือง จ.นครปฐม มีพื้นที่ 200 ตารางวา ได้รับการถ่ายโอนจากเหล่ากาชาด

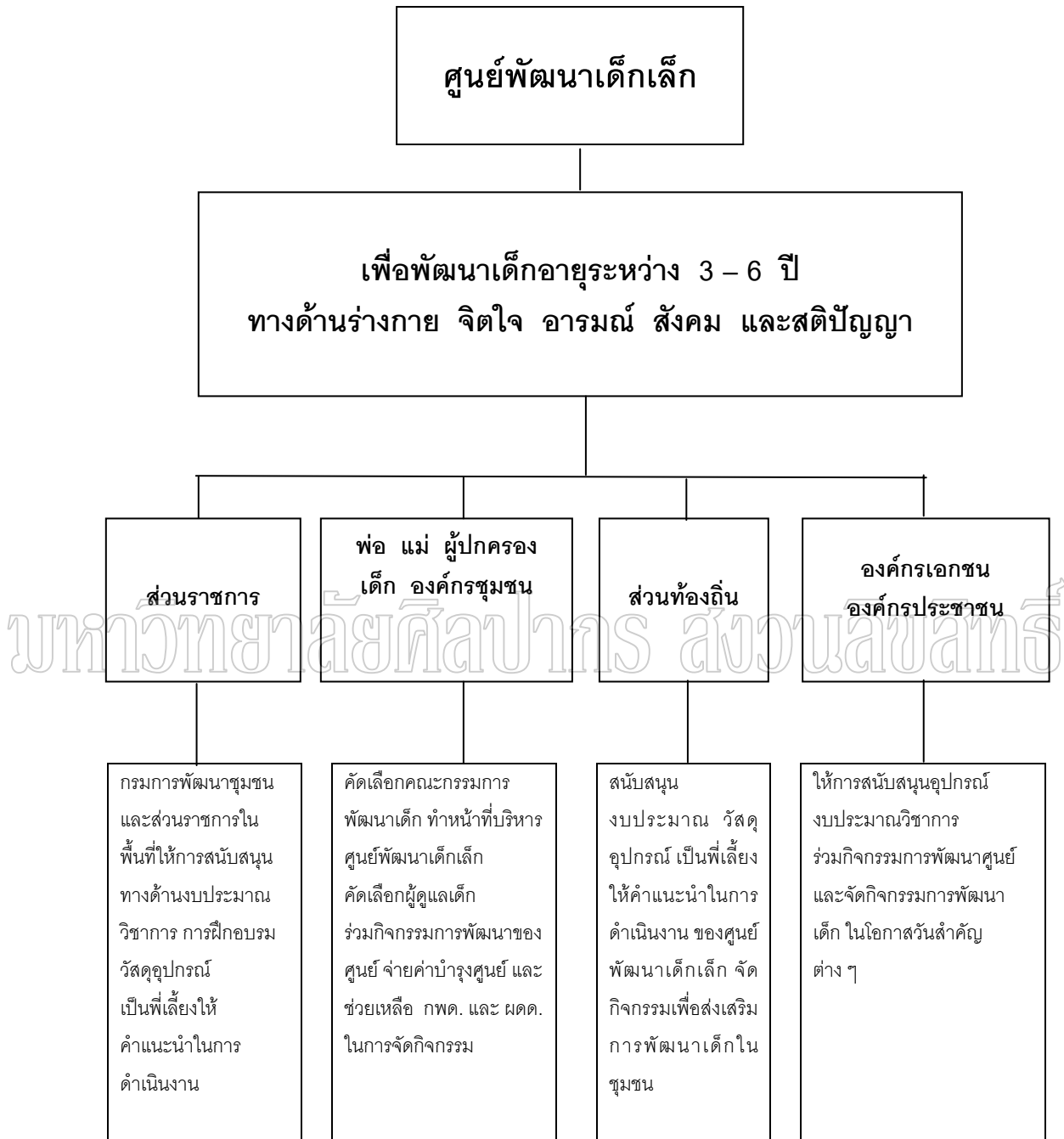
จ.นครปฐม ตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 มีบุคลากร จำนวน 8 คน มีอาคารเรียน จำนวน 1 หลัง (คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐม, 2546 : 6 – 23)

ประวัติของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ก่อนที่จะมาเป็นศูนย์พัฒนาเด็กขององค์การบริหารส่วนตำบล (กรมพัฒนาชุมชน 2545 :5) ศูนย์พัฒนาเด็กเคยดำเนินงานโดยกรมการพัฒนาชุมชนซึ่งเริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ พ.ศ. 2510 โดยสนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นในหมู่บ้าน ตำบล เพื่อพัฒนาเด็ก อายุระหว่าง 3 – 6 ปี ให้ได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมตามวัยและถูกต้องตามหลักวิชาการและมาตรฐานการพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการเตรียมความพร้อมแก่เด็กก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา โดยมีคณะกรรมการพัฒนาเด็ก ซึ่งคัดเลือกจากประชาชน ผู้ปกครองเด็ก ทำหน้าที่บริหารงานของศูนย์ฯ มีผู้ดูแลเด็กซึ่งคัดเลือกจากประชาชนในหมู่บ้าน ตำบล ที่มีความรู้ ความสามารถ และรักเด็ก ทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็กในฐานะอาสาสมัคร

ศูนย์พัฒนาเด็กดำเนินงานตามหลักการพัฒนาชุมชน ยึดหลักความต้องการและความพร้อมของประชาชนในท้องถิ่นเป็นหลัก กรมการพัฒนาชุมชนให้การสนับสนุนในด้านวิชาการและงบประมาณในส่วนที่เกินขีดความสามารถของชุมชน รวมทั้งการฝึกอบรมผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการพัฒนาเด็ก การยกระดับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่พัฒนาเด็กที่มีมาตรฐานมีคุณภาพเป็นที่ต้องการของพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กและชุมชน

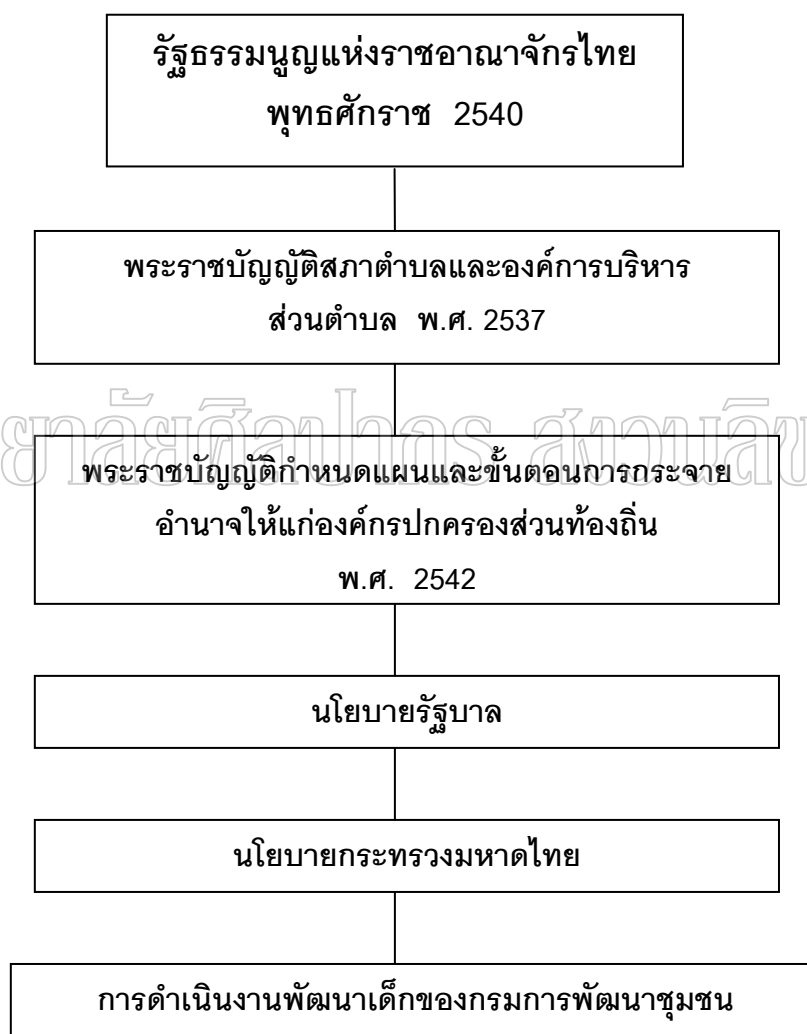
การดำเนินงานพัฒนาเด็กที่ผ่านมา ปรากฏว่าเด็กที่เข้ารับการเลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการพัฒนาตามหลักและวิธีดำเนินการที่ถูกต้อง เด็กมีความเจริญเติบโตทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาอย่างถูกต้องและเหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาเด็กก็ยังไม่สามารถขยายการดำเนินงานได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ที่มีเด็กยากจนในชนบทอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับการเลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเนื่องจากพ่อแม่มีฐานะยากจน สภาพพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชนจึงได้ขยายการดำเนินงานพัฒนาเด็กโดยการประสานการพัฒนาเด็กกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรเอกชนทั้งในและต่างประเทศ ในด้านการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และวิทยากรในการพัฒนาเด็ก ทั้งในและนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควบคู่กันไปด้วยตามแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 โครงสร้างการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็ก

ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน, สรุปผลการดำเนินงานโครงการถ่ายโอนการพัฒนาเด็ก (กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2544), 2.

ต่อมาในปี พ.ศ. 2545 กรมการพัฒนาชุมชนได้ดำเนินงานโครงการถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 78 กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 30 (1) รัฐจะต้องถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใน 4 ปี ดังแผนภูมิที่ 4

แผนภูมิที่ 4 โครงสร้างที่มาของการถ่ายโอนงานพัฒนาเด็กให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน, สรุปผลการดำเนินงานโครงการถ่ายโอนการพัฒนาเด็ก (กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2544), 3.

จากแผนภูมิที่ 4 ซึ่งแสดงโครงสร้างที่มาของการถ่ายโอนงานพัฒนาเด็กให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีแนวคิดการถ่ายโอนงานพัฒนาเด็ก จาก

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 78 รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณสุขภูมิภาคและสาธารณสุขการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึง และเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

- พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 67 (6) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่จะต้องส่งเสริมการพัฒนาศตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้บัญญัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องส่งเสริมการพัฒนาศตรีและเยาวชน ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถดำเนินการพัฒนาเด็กนอกเขตพื้นที่ได้ เพื่อดำเนินการพัฒนาศตรีร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวด 4 แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้รัฐถ่ายโอนภารกิจทำให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ ซึ่งเป็นภารกิจที่ดำเนินการซ้ำซ้อน ระหว่างรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ถ่ายโอนงานนั้นๆ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแทน ภายใน 4 ปี นับตั้งแต่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ (วันที่ 18 พฤศจิกายน 2542)

- นโยบายรัฐบาล ได้กำหนดนโยบายเสริมสร้างสังคมเข้มแข็ง โดยรัฐบาลจะพัฒนาคนให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา รวมทั้งเสริมสร้างสังคมให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพื่อให้ประเทศไทยเป็นสังคมคุณภาพ สังคมคุณธรรม และสังคมที่สมดุล นโยบายเสริมสร้างสังคมเข้มแข็ง ด้านครอบครัว เด็ก เยาวชน สตรี และผู้สูงอายุ รัฐบาลได้กำหนดนโยบายการสร้างครอบครัวให้อบอุ่นและเข้มแข็ง เป็นหน่วยพื้นฐานในการฟื้นฟูเศรษฐกิจและเป็นภูมิคุ้มกันจากปัญหาสังคมแก่สมาชิกทุกวัยในครอบครัว โดยสนับสนุนให้มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ซึ่งเป็นการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในชุมชนและสถานประกอบการ รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายการกระทำผิดต่อเด็กและการละเมิดสิทธิเด็ก

- นโยบายกระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดนโยบายเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของ รัฐบาล โดยได้กำหนดนโยบายด้านการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง และสังคมน่าอยู่ ดำเนินการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม เสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้กับชุมชนและ สังคม สนับสนุนการดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวเป็นหน่วยงานพื้นฐานในการ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสังคมตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ โดยการเสริมสร้าง ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการเข้ามามีส่วนรับผิดชอบการ ดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

- การพัฒนาเด็กของกรมการพัฒนาชุมชนสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน รัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบันมุ่งกระจายอำนาจและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปกครองตนเอง ให้ ความอิสระในการกำหนดนโยบาย และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 กำหนดบทบาทของท้องถิ่นให้มีหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาเด็ก สตรี เยาวชน และ ผู้สูงอายุ ต่อมาเมื่อพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ประกาศใช้ โดยกำหนดให้ถ่ายโอนงานพัฒนาเด็กให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น กรมการพัฒนาชุมชนจึงได้ดำเนินการถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็ก ให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการต่อไป

การถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็ก ได้มีผลการดำเนินงานเป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากเป็นการ พัฒนาลูกหลานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองแต่ก็ยังมีปัญหาอุปสรรคบ้างทั้งในส่วนของ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ในส่วนของชุมชน คือ คณะกรรมการพัฒนาเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครอง เด็ก แต่ส่วนใหญ่เป็นปัญหาจากความไม่รู้ ไม่เข้าใจ ซึ่งที่ผ่านมารกรมการพัฒนาชุมชนได้แก้ไข ปัญหาเหล่านี้แล้ว

เมื่อถ่ายโอนเป็นที่เรียบร้อย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมการพัฒนาชุมชน จึง เปลี่ยนไปขึ้นตรงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเปลี่ยนเป็นศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การ บริหารส่วนตำบล ซึ่งได้ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งในพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล และองค์การบริหารส่วน ตำบลได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ที่ประสิทธิภาพ

และได้มาตรฐานในการพัฒนาเด็กเพื่อเข้าสู่ระบบสากลทั้งส่วนของงบประมาณ การฝึกอบรม การส่งเสริมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก IT การส่งเสริมให้มีเครือข่ายการพัฒนาเด็กในทุกระดับ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พัชรารภรณ์ รุ่งวิทยา (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครอง ในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังต่อการจัดการของโรงเรียนศิริศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดและมากเกือบทุกด้าน โดยมุ่งจัดการศึกษา เพื่อให้นักเรียนสามารถ อ่าน เขียน คิดคำนวณ โดยมุ่งเน้นวิชาภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ให้จัดบริการเรื่องสุขภาพอนามัยนักเรียนอาหารกลางวันถูกหลักโภชนาการและบริการรถโรงเรียน ให้จัดครูที่มีความสามารถในการสอนมีคุณธรรม มีความรับผิดชอบรักและเมตตาเด็ก ให้จัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียน ผู้ปกครองคาดหวังให้อาคารเรียนและบริเวณโรงเรียน สะอาด และตกแต่ง สวยงาม ร่มรื่น และปลอดภัย และให้สร้างความสัมพันธ์ต่อผู้ปกครองและต่อชุมชนผู้ปกครอง ความหวังการติดต่อสื่อสารเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลและร่วมมือกันระหว่างครู และผู้ปกครอง

สุดารัตน์ แซ่ซี้ (2541 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับจ้าง ผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังในเรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน มุ่งพัฒนาเด็ก ให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้เด็กมีความพร้อมเพื่อศึกษาต่อในระดับชั้นประถม ครูอนุบาลต้องเป็นผู้ที่ทำให้เด็กเกิดความรัก และไว้วางใจมากที่สุด สื่อการเรียนการสอนมีความปลอดภัย สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเหมาะสมกับเด็กอนุบาล ห้องเรียนมีการระบายอากาศและมีแสงสว่างเพียงพอ ครูต้องแจ้งข่าวสารให้ผู้ปกครองทราบสม่ำเสมอ และมีการเอาใจใส่ความปลอดภัยในการรับส่งนักเรียน

พิชญา ลิ้มเกียรติไพรัตน์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลอริยชาติ ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้ปกครองส่วนใหญ่ทุก

ประเภทของการจำแนกมีความเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโรงเรียน ควรเป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ควบคู่กับการอ่านออกเขียนได้ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดเพื่อส่งเสริมให้เด็กคิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย สื่อที่ทางโรงเรียนจัดสอนผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว ด้านการติดตามประเมินพัฒนาการเด็ก ผู้ปกครองส่วนใหญ่ทุกประเภทของการจำแนกเห็นว่าวิธีของการประเมินพัฒนาการเด็กด้วยการสังเกต สนทนา สละสมผลงาน และการทดสอบด้วยวาจา มากกว่าการประเมินด้วยแบบฝึกหัด ด้านบุคลากรต่อการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบอยู่ในระดับดี ด้านความปลอดภัยโรงเรียนจัดครูเวรประตู ครูเวรสนาม จัดได้เหมาะสม ด้านอาคารสถานที่ที่มีความแข็งแรง อากาศถ่ายเทและสว่างเพียงพอ

ศศิธร เวียงเหล็ก (2542 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองให้ความเห็นต่อคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับอนุบาล ดังนี้ 1) หลักสูตรและขอบข่ายการเรียนการสอนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา การวัดและการประเมินผลใช้วิธีสอบด้วยข้อสอบและแจ้งผลการสอบให้ผู้ปกครองนักเรียนรับทราบภาคเรียนละ 1 ครั้ง 2) บุคลากร ครู และพี่เลี้ยง มีคุณลักษณะพึงประสงค์ คือ มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ปกครองเป็นอย่างดี ให้ความรักและเอาใจใส่นักเรียนในทุกด้าน 3) ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน มีการจัดอาคารเรียนที่มีความมั่นคงแข็งแรงปลอดภัย มีพื้นที่สำหรับนักเรียนมาวิ่งเล่นหรือออกกำลังกาย จัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนเหมาะสม จัดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อการเรียนเหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีห้องปฏิบัติการพิเศษ บุคลากรพิเศษเป็นครูภาษาอังกฤษและพลศึกษา สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน โดยให้ผู้ปกครองเยี่ยมโรงเรียนและจัดทำจดหมายข่าว 4) การจัดการโรงเรียนจัดบริการสถานที่สำหรับผู้ปกครองนั่งพักระหว่างรอรับนักเรียน 5) กิจกรรมนักเรียน มีการจัดบริการอาหารกลางวันที่ถูกหลักโภชนาการจัดอาหารเสริม การจัดกิจกรรมนักเรียนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในวันสำคัญ และ 6) ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ผู้ปกครองรับทราบพัฒนาการของนักเรียนจากสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน

สุรสิทธิ์ แก้วใจ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ผู้ปกครองนักเรียนใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา คือ ปัจจัยด้านวิชาการ โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ได้แก่ โรงเรียนมีบรรยากาศแห่งความอบอุ่น ปลอดภัย จัดครูเวรรับ – ส่งนักเรียนเข้า – ออกโรงเรียน ปัจจัยด้านคุณลักษณะของครู ได้แก่ โรงเรียนที่ผู้บริหารมีบุคลิกดี มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มุ่งมั่นต่อความสำเร็จในการพัฒนาโรงเรียนและครูมีความรู้ความสามารถในการสอน มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ได้แก่โรงเรียนยินยอมให้ผู้ปกครองผ่อนชำระค่าเล่าเรียนได้ ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีบริการด้านสุขอนามัย เช่น มีแพทย์ พยาบาล ตรวจสอบสุขภาพนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ปัจจัยด้านชื่อเสียงของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนที่มีนักเรียนจบการศึกษาสามารถสอบเข้าเรียนต่อในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงได้ ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ โรงเรียนที่จัดทำเอกสาร วารสาร แผ่นพับ สิ่งพิมพ์เผยแพร่กิจการและการดำเนินงานของโรงเรียน ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ได้แก่ โรงเรียนที่ผู้ปกครองสามารถเยี่ยมบุตรหรือขอพบครูได้ตลอดเวลาทำการของโรงเรียน ปัจจัยด้านระยะทางระหว่างบ้านกับโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเอกชนที่ตั้งอยู่ใกล้บ้าน ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว ได้แก่ รายได้ของครอบครัวเพียงพอกับค่าธรรมเนียมและค่าเล่าเรียนที่จะส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชน

งานวิจัยในต่างประเทศ

ทาวน์เซนด์ (Townsend : 1999) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาของเด็กในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผู้ปกครองบางส่วนที่ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนเพราะไม่มีเวลา ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง คือ การกำหนดตารางการจัดกิจกรรมของโรงเรียนที่ตายตัว การจัดกิจกรรมไม่น่าสนใจ สถานที่จัดกิจกรรม และวันที่จัดกิจกรรม จากการศึกษายังพบว่า

เด็กที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียนมีผลการเรียนดีขึ้นมากกว่าเด็กที่ผู้ปกครองไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียน

แมตเซน (Madsen, อ้างถึงใน บุญยิ่ง เทศน้อย 2545 : 67) ศึกษาเรื่องการวัดความฉลาดทางปัญญาของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาคตะวันตกของรัฐ Nebraska ผลการวิจัยพบว่า เด็กก่อนวัยเรียนที่เลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้แสดงลักษณะที่ปรากฏให้เห็นว่ามีความฉลาดทางปัญญาที่มีลักษณะเฉพาะตัว อย่างน้อย 3 ลักษณะ และเห็นว่าความฉลาดทางปัญญาของเด็กมีความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับการเรียนรู้ส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นระหว่างการเลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เวแลน (Whelan, อ้างถึงใน พัทธนี วัชยาจิม 2545 : 67) ได้ศึกษาลักษณะสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพด้านการแสดงออกแรกเริ่มทางความสามารถพิเศษของเด็กวัยอนุบาลระหว่างห้องเรียนที่เน้นวิชาการมีครูเป็นศูนย์กลาง กับห้องเรียนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลางตามแนว Constructivist พบว่า เด็กวัยอนุบาลในกลุ่ม Constructivist มีการแสดงออกทางพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม ความคิดสร้างสรรค์ และแรงจูงใจสูงกว่าอีกกลุ่ม โดยเสนอแนะว่าข้อบ่งชี้จากพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กเป็นวิธีที่ได้ผลในการสังเกตศักยภาพด้านการแสดงออกแรกเริ่มทางความสามารถพิเศษของเด็ก

ลีฮอง (Liang 2001, อ้างถึงใน สุวรรณฯ สะแหละ 2547 : 42) ได้ศึกษาการรับรู้และความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอนุบาล : กรณีศึกษาผู้ปกครองเด็กอนุบาลได้ทุกวัน ในโรงเรียนอนุบาล พบว่า การศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ครอบครัว มีอิทธิพลต่อการรับรู้เกี่ยวกับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอนุบาลแตกต่างกัน การรับรู้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของผู้ปกครองและความพึงพอใจในคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของผู้ปกครองเป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวก และพบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกและพื้นที่ว่าง สถานที่ตั้ง และความสะอาด หลักสูตร และปรัชญาการศึกษา คุณสมบัติของครู และค่าใช้จ่ายเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ปกครองใช้ในการเลือกโรงเรียนอนุบาล

ลืออง (Liang, อ้างถึงใน ปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลทร 2545 : 47 - 48) ได้วิจัยเรื่อง ความเข้าใจของผู้ปกครองชาวไต้หวันเกี่ยวกับคุณภาพและความพึงพอใจต่อการจัดโปรแกรมเด็ก ก่อนวัยเรียน วัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ เพื่อศึกษาความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณภาพ และความพึงพอใจต่อโปรแกรม ศึกษาผลกระทบของลักษณะครอบครัวที่มีต่อความเข้าใจใน คุณภาพและความพึงพอใจ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองชาวไต้หวันจำนวน 720 คน ที่มีบุตร อายุระหว่าง 4 – 6 ปี และศึกษาอยู่ในโรงเรียนอนุบาล 1 ใน 4 แห่งของโรงเรียนอนุบาลอำเภอ และอีก 12 แห่งในตัวหยวน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ ใช้แบบสอบถามประกอบด้วย 6 ตอน คือ ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ข้อมูลการเลือกโปรแกรม การรับรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณภาพ โปรแกรม ความพึงพอใจในโปรแกรมของผู้ปกครอง ความคิดเห็นและคำแนะนำเพื่อการปรับปรุง คุณภาพ และข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติ MANOVA และ One – Way ANOVA ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และหาค่า T – test ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครอง ชาวไต้หวันมีความพึงพอใจต่อคุณภาพในกระบวนการทำงานมากกว่าคุณภาพของแผน ในโปรแกรม การศึกษาลักษณะครอบครัว พบว่า ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว มีอิทธิพลต่อความเข้าใจในคุณภาพโปรแกรมของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาเกี่ยวข้องกับ ความพึงพอใจของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่มีบุตรเรียนอยู่ในโปรแกรมการสอนแบบไม่หวังกำไรจะมี ความพึงพอใจต่อคุณวุฒิของครูมากกว่าผู้ปกครองที่มีบุตรอยู่ในโปรแกรมที่หวังผลกำไร และ พบว่า การจัดบริการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สถานที่ตั้ง หลักสูตรและโปรแกรมคุณวุฒิของ ครู เป็นสิ่งที่มีผลต่อความเข้าใจในการเลือกโรงเรียนอนุบาลของชาวไต้หวัน

สรุป

ศูนย์พัฒนาเด็กเป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกที่เด็กอายุ 3 – 4 ขวบ ได้เข้ามาศึกษา เพื่อทำการเตรียมความพร้อมเพื่อเตรียมให้อ่านออก เขียนได้ และเพื่อเตรียมเข้าศึกษาในระดับ อนุบาลต่อไป โดยศูนย์พัฒนาเด็กจะทำการเตรียมความพร้อมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญา เมื่อเด็กได้รับการเตรียมความพร้อมมาอย่างดีแล้ว เด็กๆ เหล่านั้นก็ จะสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ และพร้อมที่จะเรียนในระดับสูงขึ้น ต่อไป ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมและศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหาร ส่วนตำบลเป็นแหล่งที่ผู้วิจัยใช้ศึกษา และได้้นำการจัดบริการดูแลเด็กของกรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ มาศึกษา 6 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดสภาพแวดล้อม 2) การจัดกิจกรรม 3) การดูแลโภชนาการ 4) การดูแลสุขภาพ 5) การดูแลความปลอดภัย และ 6) ครูดูแลเด็ก ซึ่งการบริการดูแลเด็คนั้น นับว่าเป็นภาระหน้าที่สำคัญของศูนย์พัฒนาเด็กที่จะต้องพยายามทำงานต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กดำเนินไปอย่างราบรื่น จะต้องบริการดูแลเด็กให้ดีที่สุด เพื่อให้ผู้ปกครองเกิดความมั่นใจในคุณภาพของการจัดบริการดูแลเด็กและให้ความไว้วางใจในการส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษา ดังนั้น การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก จะช่วยให้ศูนย์พัฒนาเด็กต่างๆ ได้รับรู้แนวทางการพัฒนาและนำไปปรับปรุงการจัดบริการดูแลเด็กให้เกิดความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อไป

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อทราบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม เพื่อทราบความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดบริการดูแลเด็กระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมและศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม และเพื่อทราบข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 27 ศูนย์ เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ในบทนี้ผู้วิจัยนำเสนอสาระสำคัญเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้จึงกำหนดรายละเอียดของการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย เป็นการจัดเตรียมโครงการ กล่าวคือ เป็นขั้นตอนของการนิยามปัญหา ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง งานวิจัย วิทยานิพนธ์ รายงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลที่ได้มาจัดทำโครงการวิจัย และเสนอความเห็นชอบโครงการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัยโดยจัดสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล การทดลองและปรับปรุงข้อบกพร่องของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลจากประชากรที่กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยนี้ แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาตรวจสอบความถูกต้อง ทำการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนของการจัดร่างรายงานการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมสารนิพนธ์ตรวจสอบ ปรับปรุงข้อบกพร่อง ตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมเสนอแนะจัดพิมพ์รายงานการวิจัยฉบับร่าง เสนออนุมัติโครงการวิจัยปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการเสนอแนะ พิมพ์และส่งรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย รายละเอียดดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัยในลักษณะกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาพการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one shot, non-experimental case study) ซึ่งนำเสนอเป็นแผนผังได้ดังนี้

R	หมายถึง	ตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม
X	หมายถึง	ตัวแปรที่ศึกษา
O	หมายถึง	ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 2,469 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่ (Krejcie) และมอร์แกน (Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 331 คน ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) ได้ตัวอย่างตามตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ตารางที่ 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

ศูนย์พัฒนาเด็ก	ประชากร	ตัวอย่าง
1. ศพด.เทศบาลนครนครปฐม	190	26
2. ศพด.สระแก้ว	196	26
3. ศพด.วัดห้วยจรเข้ม	224	30
4. ศพด.ประปานคร	208	28
5. ศพด.สุขสวัสดิ์	170	23
6. ศพด.เหล่ากาชาด ฯ	98	13
รวม	1,086	146

ศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม

ศูนย์พัฒนาเด็ก	ประชากร	ตัวอย่าง
1. ศพด.ทต.โพรงมะเดื่อ	46	6
2. ศพด.ทต.ดอนยายหอม	110	15
3. ศพด.อบต.ทุ่งน้อย	30	4
4. ศพด.ธรรมศาลา	60	8
5. ศพด.ตาก้อง	60	8
6. ศพด.นาสร้าง	48	6
7. ศพด.ปอหลวง	99	13
8. ศพด.ลาดปลาเค้า	75	10
9. ศพด.บางเขม	60	8
10. ศพด.บ้านยาง	90	12
11. ศพด.มาบแค	58	8
12. ศพด.วังตะกู่	85	11
13. ศพด.สนามจันทร์	30	4
14. ศพด.สระกระเทียม	50	7

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ศูนย์พัฒนาเด็ก	ประชากร	ตัวอย่าง
15. ศพด.ห้วยลึกตะวันออก	38	5
16. ศพด.หนองงูเหลือม	50	7
17.ศพด.หนองเสือ	52	7
18.ศพด.หนองปากโลง	35	5
19.ศพด.ปทุมทอง	85	11
20.ศพด.โพรงมะเดื่อ	75	10
21.ศดว.พระปทุมเจดีย์	147	20
รวม	1,383	185

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. **ตัวแปรพื้นฐาน** เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

2. **ตัวแปรที่ศึกษา** เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กตามแนวความคิดของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่

2.1 การจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดสภาพภายในห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ภายในห้อง และภายนอกห้องเรียน เช่น สนามเด็กเล่น เครื่องเล่นสนาม สวนหย่อม และบริเวณรอบๆ อาคารเรียน

2.2 การจัดกิจกรรม หมายถึง กิจกรรมที่ครูจัดให้กับนักเรียนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา และตอบสนองความต้องการของเด็กปฐมวัย

2.3 การดูแลโภชนาการ หมายถึง การจัดบริการเกี่ยวกับอาหาร คุณสมบัติของผู้ปรุงอาหารสำหรับเด็ก การสอนให้เด็กรู้จักเลือกรับประทานอาหารที่มีคุณค่า และการจัดภาชนะสำหรับใส่อาหารและเครื่องดื่มที่ถูกต้องเหมาะสม

2.4 การดูแลสุขภาพ หมายถึง การประเมินสุขภาพของเด็กทางร่างกาย ได้แก่ การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง การตรวจฟัน การตรวจสายตา การได้ยิน และความสัมพันธ์ของอวัยวะ การฝึกเด็กให้รู้จักดูแลตนเอง และมีสุขภาพลักษณะนิสัยที่ดี รวมทั้งมาตรการป้องกันโรคติดต่อ ภายในศูนย์พัฒนาเด็ก

2.5 การดูแลความปลอดภัย หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน ไม่ให้เด็กได้รับอันตรายหรือบาดเจ็บ

2.6 ครูดูแลเด็ก หมายถึง คุณสมบัติของครูต้องจบการศึกษาหรือผ่านการอบรมด้านการดูแลเด็ก ครูดูแลเด็กที่ดีจะต้องมีใจรักเด็ก และจะต้องนำหลักจิตวิทยามาใช้กับเด็กได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนตัวของผู้ปกครอง ลักษณะคำถาม

เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklists) คุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการ

ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวความคิดของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ โดยนำแบบสอบถามของ กมลลา ลำพูน มาประยุกต์ใช้

แบบสอบถามตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับของไลเคิร์ต (Likert) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าระดับคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็ก

อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็ก

อยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็ก

อยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็ก

อยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็ก

อยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

การสร้างเครื่องมือ

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ สามารถตรวจสอบวัดได้ตรงกับกรอบแนวคิด ของการวิจัย และบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 : ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม เสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและปรับปรุงพัฒนา

ขั้นที่ 2 : ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมสารนิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนเนื้อหาให้สอดคล้องครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยซึ่งเป็นการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Items Objective Congruence) ตามภาคผนวก ก

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้ปกครองนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ฉบับ

ขั้นที่ 4 นำแบบทดสอบที่ได้รับกลับคืนมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.9592

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอให้นำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ทั้ง 27 ศูนย์ ให้แจ้งไปยังผู้ปกครองนักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างช่วยอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถาม และนัดหมายเพื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองทุกศูนย์พัฒนาเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีหน่วยวิเคราะห์คือ ผู้ปกครองนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมืองจังหวัดนครปฐม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับกลับคืนมา
2. จัดระบบข้อมูล ตรวจสอบรวมคะแนนแบบสอบถามที่สมบูรณ์และวิเคราะห์ข้อมูล

โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ศึกษาและข้อคำถามที่ต้องการทราบในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)
2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จ.นครปฐม ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของ เบสท์ (Best) โดยถือว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม อยู่ในช่วงใด แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ปกครองอยู่ในระดับนั้น ๆ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง	ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง	ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง	ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง	ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการ
ดูแลเด็กอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กระหว่างผู้ปกครองของศูนย์
พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมและผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนคร
นครปฐม ใช้การทดสอบค่าที (t – test)

4. การวิเคราะห์คำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุป

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก
เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อ
การจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 2) เพื่อทราบความ
แตกต่างของความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กสังกัด
เทศบาลนครนครปฐมและศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม และ 3) เพื่อทราบ
ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัด
นครปฐม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กทั้ง 27 ศูนย์ จำนวน 331 คน
เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดบริการดูแลเด็กที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ
(percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t – test) และ
การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม เพื่อทราบความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมและศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม และเพื่อทราบข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 27 ศูนย์ จำนวน 331 คน โดยแจกแบบสอบถามและรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนครบทั้ง 331 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นได้นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย ซึ่งจำแนกผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก
- ตอนที่ 3 ความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมและศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม
- ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็ก

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้ปกครองนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็ก 27 ศูนย์ จำนวน 331 คน เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%) ดังแสดงในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	100	30.20
2) หญิง	231	69.80
รวม	331	100.00
2. อายุ		
1) ต่ำกว่า 20 ปี	6	1.80
2) 20 – 30 ปี	128	38.70
3) 31 – 40 ปี	148	44.70
4) 41 – 50 ปี	38	11.50
5) 51 – 60 ปี	9	2.70
6) 61 ปีขึ้นไป	2	0.60
รวม	331	100.00
3. อาชีพ		
1) รับราชการ	45	13.60
2) ค้าขาย	62	18.73
3) รัฐวิสาหกิจ	3	0.91
4) เกษตรกร	11	3.32
5) ธุรกิจส่วนตัว	40	12.08
6) รับจ้าง	147	44.41
7) แม่บ้าน	23	6.95
รวม	331	100.00

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
4. รายได้		
1) ต่ำกว่า 2,000 บาท	11	3.30
2) 2,001 – 5,000 บาท	75	22.70
3) 5,001 – 10,000 บาท	128	38.70
4) 10,001 – 15,000 บาท	52	15.70
5) 15,001 – 20,000 บาท	34	10.30
6) 20,001 บาทขึ้นไป	31	9.40
รวม	331	100.00
5. ระดับการศึกษา		
1) ประถมศึกษาปีที่ 6 - มัธยมศึกษาปีที่ 3	115	34.70
2) มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 หรือเทียบเท่า	97	29.30
3) อนุปริญญา (หรือเทียบเท่า)	31	9.40
4) ปริญญาตรี	80	24.20
5) สูงกว่าปริญญาตรี	8	2.40
รวม	331	100.00
6. ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน		
1) บิดา	96	29.00
2) มารดา	203	61.30
3) ผู้ปกครอง	32	9.70
รวม	331	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 69.80 เพศชาย จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 30.20 อายุของผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 44.70 อายุ 61 ปีขึ้นไป น้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60 มีอาชีพรับจ้างมากที่สุด จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 44.40 และอาชีพรัฐวิสาหกิจ มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.90 มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท มากที่สุดจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 38.70 และมีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30 ระดับ

การศึกษา จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 – มัธยมศึกษาปีที่ 3 มากที่สุด จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 34.70 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40 ความเกี่ยวข้องของผู้ปกครองกับนักเรียนเกี่ยวข้องเป็นมารดามากที่สุด จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 61.30 และเกี่ยวข้องเป็นผู้ปกครอง (ญาติ) มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามที่ผู้ปกครองให้ความคิดเห็นต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กแล้วนำค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ดังตารางที่ 5 - 11

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก โดยภาพรวม

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์ (n = 331)

การจัดบริการดูแลเด็ก	สังกัดเทศบาล ฯ		ไม่สังกัดเทศบาล ฯ		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. การจัดสภาพแวดล้อม	3.99	0.47	3.85	0.56	มาก
2. การจัดกิจกรรม	3.96	0.51	3.83	0.57	มาก
3. การดูแลโภชนาการ	4.23	0.52	4.11	0.55	มาก
4. การดูแลสุขภาพ	4.04	0.66	3.90	0.73	มาก
5. การดูแลความปลอดภัย	4.00	0.57	3.94	0.62	มาก
6. ครูดูแลเด็ก	4.12	0.59	4.04	0.63	มาก
รวม	4.06	0.55	3.44	0.61	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การดูแลโภชนาการ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.52) ครูดูแลเด็ก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.59) การดูแลความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.57) การดูแลสุขภาพ ($\bar{X} =$

4.04, S.D. = 0.66) การจัดสภาพแวดล้อม (\bar{x} = 3.99, S.D. = 0.47) และการจัดกิจกรรม (\bar{x} = 3.96, S.D. = 0.51)

ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การดูแลโภชนาการ (\bar{x} = 4.11, S.D. = 0.55) ครูดูแลเด็ก (\bar{x} = 4.04, S.D. = 0.63) การดูแลความปลอดภัย (\bar{x} = 3.94, S.D. = 0.62) การดูแลสุขภาพ (\bar{x} = 3.90, S.D. = 0.73) การจัดสภาพแวดล้อม (\bar{x} = 3.85, S.D. = 0.56) และการจัดกิจกรรม (\bar{x} = 3.83, S.D. = 0.57)

ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อในแต่ละด้าน ปรากฏผลดังตารางที่ 6 - 11

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

(n = 331)

การจัดสภาพแวดล้อม	สังกัดเทศบาล ฯ		ไม่สังกัดเทศบาล ฯ		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. บริเวณที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กห่างจากแหล่งที่มีมลภาวะเป็นพิษ	4.06	0.98	3.82	0.96	มาก
2. มีการตกแต่งและจัดบรรยากาศของห้องเรียนให้สวยงามและสะอาดอยู่เสมอ	4.12	0.64	4.03	0.74	มาก
3. มีการจัดห้องเรียนให้มีการจัดบรรยากาศเหมาะสำหรับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.09	0.62	3.92	0.69	มาก
4. ขนาดของโต๊ะเรียนและเก้าอี้มีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก	3.85	0.85	3.76	0.92	มาก
5. ห้องน้ำ ห้องส้วมสะอาดและเหมาะสมกับวัยของเด็ก	3.70	0.93	3.82	0.86	มาก
6. อุปกรณ์ของใช้จัดวางให้อยู่ในระดับที่เด็กสามารถหยิบใช้ด้วยตนเอง	4.12	0.70	4.01	0.72	มาก
7. สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียนมีความสะอาด สวยงามร่มรื่น ถูกสุขลักษณะ	4.09	0.78	3.96	0.80	มาก
8. มีภูมิทัศน์สวยงามทั้งสนามหญ้า สวนหย่อม ไม้ดอกและไม้ประดับ	3.83	0.80	3.60	1.02	มาก
9. มีเครื่องเล่นสนามที่เพียงพอและเหมาะสม	3.74	0.85	3.56	0.86	มาก
10. อาคารเรียนมีความแข็งแรงมั่นคงปลอดภัย	4.36	0.69	4.09	0.70	มาก
รวม	4.00	0.48	3.86	0.56	มาก

จากตารางที่ 6 ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการจัดสภาพแวดล้อม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ อาคารเรียนมีความแข็งแรง มั่นคงปลอดภัย ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.69) อุปกรณ์ของใช้จัดวางให้อยู่ในระดับที่เด็กสามารถหยิบใช้ด้วยตนเอง ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.70) มีการตกแต่งและจัดบรรยากาศของห้องเรียนให้สวยงามและสะอาดอยู่เสมอ ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.64) สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียนมีความสะอาด สวยงามร่มรื่น ถูกสุขลักษณะ ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.78) มีการจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศเหมาะสำหรับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.62) บริเวณที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กห่างจากแหล่งที่มีมลภาวะเป็นพิษ ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.98) ขนาดของโต๊ะเรียนและเก้าอี้มีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = 0.85) มีภูมิทัศน์สวยงามทั้งสนามหญ้า สวนหย่อม ไม้ดอกและไม้ประดับ ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.80) และมีเครื่องเล่นสนามที่เพียงพอและเหมาะสม ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = 0.85) ห้องน้ำ ห้องส้วมสะอาดและเหมาะสมกับวัยของเด็ก ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.93)

ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการจัดสภาพแวดล้อม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ อาคารเรียนมีความแข็งแรง มั่นคงปลอดภัย ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.70) มีการตกแต่งและจัดบรรยากาศของห้องเรียนให้สวยงามและสะอาดอยู่เสมอ ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.74) อุปกรณ์ของใช้จัดวางให้อยู่ในระดับที่เด็กสามารถหยิบใช้ด้วยตนเอง ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = 0.72) สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียนมีความสะอาด สวยงามร่มรื่น ถูกสุขลักษณะ ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.80) มีการจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศเหมาะสำหรับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.69) บริเวณที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กห่างจากแหล่งที่มีมลภาวะเป็นพิษ ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.96) ห้องน้ำ ห้องส้วมสะอาดและเหมาะสมกับวัยของเด็ก ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.86) ขนาดของโต๊ะเรียนและเก้าอี้มีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.92) มีภูมิทัศน์สวยงามทั้งสนามหญ้า สวนหย่อม ไม้ดอกและไม้ประดับ ($\bar{x} = 3.60$, S.D. = 1.02) และมีเครื่องเล่นสนามที่เพียงพอและเหมาะสม ($\bar{x} = 3.56$, S.D. = 0.86)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านการจัดกิจกรรม

(n = 331)

การจัดกิจกรรม	สังกัดเทศบาล ฯ		ไม่สังกัดเทศบาล ฯ		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการจัดประสบการณ์ และการเตรียมความพร้อมที่ส่งเสริมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	4.19	0.62	4.07	0.71	มาก
2. จัดมุมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเพื่อ การส่งเสริมด้านการเลี้ยงดูเด็ก	3.64	0.79	3.40	0.92	มาก
3. มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และมีการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย	3.98	0.80	3.89	0.82	มาก
4. เปิดโอกาสให้เด็กเล่น และเลือกทำกิจกรรมตามความสนใจ	4.08	0.73	3.89	0.73	มาก
5. มีรายงานผลการพัฒนาการของเด็กอย่างสม่ำเสมอ	4.21	0.81	4.08	0.81	มาก
6. มีการจัดกิจกรรมนอกสถานที่เพื่อเพิ่มประสบการณ์	3.57	0.85	3.37	0.99	ปานกลาง
7. มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์	3.92	0.73	3.77	0.82	มาก
8. มีการจัดประสบการณ์ที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก	3.79	0.76	3.71	0.81	มาก
9. จัดกิจกรรมเล่านิทาน ร้องเพลง และกิจกรรมเข้าจังหวะเพื่อเข้าใจให้เด็กสนใจเรียน	4.31	0.63	4.26	0.69	มาก
10. ศูนย์พัฒนาเด็กนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก	3.96	0.84	3.90	0.92	มาก
รวม	3.96	0.52	3.83	0.58	มาก

จากตารางที่ 7 ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการจัดกิจกรรม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ จัดกิจกรรมเล่นิทาน ร้องเพลง และกิจกรรมเข้าจังหวะเพื่อเข้าใจให้เด็กสนใจเรียน ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.63) มีรายงานผลการพัฒนาการของเด็กอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.81) กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการจัดประสบการณ์ และการเตรียมความพร้อมที่ส่งเสริมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.62) เปิดโอกาสให้เด็กเล่น และเลือกทำกิจกรรมตามความสนใจ ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = 0.73) มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และมีการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.80) มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.80) ศูนย์พัฒนาเด็กนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.84) มีการจัดประสบการณ์ที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 0.76) จัดมุมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเพื่อการส่งเสริมด้านการเลี้ยงดูเด็ก ($\bar{x} = 3.$, S.D. = 0.79) และมีการจัดกิจกรรมนอกสถานที่เพื่อเพิ่มประสบการณ์ ($\bar{x} = 3.57$, S.D. = 0.85)

ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการจัดกิจกรรม พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ จัดกิจกรรมเล่นิทาน ร้องเพลง และกิจกรรมเข้าจังหวะเพื่อเข้าใจให้เด็กสนใจเรียน ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.69) มีรายงานผลการพัฒนาการของเด็กอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = 0.81) กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการจัดประสบการณ์ และการเตรียมความพร้อมที่ส่งเสริมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.71) ศูนย์พัฒนาเด็กนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.92) มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และมีการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.82) เปิดโอกาสให้เด็กเล่น และเลือกทำกิจกรรมตามความสนใจ ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.73) มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.82) มีการจัดประสบการณ์ที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ($\bar{x} = 3.71$, S.D. = 0.81) จัดมุมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเพื่อการส่งเสริมด้านการเลี้ยงดูเด็ก ($\bar{x} = 3.40$, S.D. = 0.92) และมีการจัดกิจกรรมนอกสถานที่เพื่อเพิ่มประสบการณ์ ($\bar{x} = 3.37$, S.D. = 0.99)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านการดูแลโภชนาการ

(N = 331)

การดูแลโภชนาการ	สังกัดเทศบาล ฯ		ไม่สังกัดเทศบาล ฯ		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. มีการจัดอาหารสำหรับเด็กที่มีคุณค่าครบถ้วนตามหลักโภชนาการ	4.35	0.67	4.25	0.66	มาก
2. สร้างเจตคติที่ดีให้แก่เด็กต่อการรับประทานอาหารที่มีคุณค่า	4.25	0.70	4.10	0.71	มาก
3. สถานที่เตรียมปรุงอาหารเป็นสัดส่วนและสะอาด	4.14	0.72	4.05	0.76	มาก
4. มีการแยกแก้วสำหรับดื่มน้ำและแก้วสำหรับแปรงฟันของเด็กแต่ละคน	4.29	0.81	4.18	0.80	มาก
5. ภาชนะใส่อาหารสำหรับเด็กทำจากวัสดุที่ปลอดภัยและทนความร้อน	4.36	0.65	4.22	0.70	มาก
6. มีการหลีกเลี่ยงอาหารประเภทกรูบกรอบ อาหารใส่สี และขนมหวาน	4.31	0.78	4.10	0.94	มาก
7. มีการจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ ที่สะอาดและเพียงพอ	4.27	0.68	4.22	0.73	มาก
8. ผู้จัดอาหารสวมผ้ากันเปื้อนและหมวกคลุมผมที่ถูกสุขลักษณะทุกครั้งที่ประกอบอาหาร	4.17	0.75	4.08	0.75	มาก
9. ผู้จัดอาหารมีสุขภาพแข็งแรงไม่มีโรคติดต่อ	4.25	0.73	4.20	0.70	มาก
10. มีการจัดอบรมด้านโภชนาการ ให้แก่ครูและ ผู้ประกอบอาหารอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	3.97	0.85	3.79	0.95	มาก
รวม	4.24	0.52	4.12	0.56	มาก

จากตารางที่ 8 ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการดูแลโภชนาการ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ภาชนะใส่อาหารสำหรับเด็กทำจากวัสดุที่ปลอดภัยและทนความร้อน

($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.65) มีการจัดอาหารสำหรับเด็กที่มีคุณค่าครบถ้วนตามหลักโภชนาการ ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.67) มีการหลีกเลี่ยงอาหารประเภทกรุบกรอบ อาหารใส่สี และขนมหวาน ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.78) มีการแยกแก้วสำหรับดื่มน้ำและแก้วสำหรับแปรงฟันของเด็กแต่ละคน ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.81) มีการจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ ที่สะอาดและเพียงพอ ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.68) ผู้จัดอาหารมีสุขภาพแข็งแรงไม่มีโรคติดต่อ ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.73) สร้างเจตคติที่ดีให้แก่เด็กต่อการรับประทานอาหารที่มีคุณค่า ($\bar{x} = 4.2$, S.D. = 0.70) ผู้จัดอาหารสวมผ้ากันเปื้อนและหมวกคลุมผมที่ถูกสุขลักษณะทุกครั้งทีประกอบอาหาร ($\bar{x} = 4.17$, S.D. = 0.75) สถานที่เตรียมปรุงอาหารเป็นสัดส่วนและสะอาด ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.72) และมีการจัดอบรมด้านโภชนาการให้แก่ครูและผู้ประกอบอาหารอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ($\bar{x} = 3.9$, S.D. = 0.85)

ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการดูแลโภชนาการ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ มีการจัดอาหารสำหรับเด็กที่มีคุณค่าครบถ้วนตามหลักโภชนาการ ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.66) มีการจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ ที่สะอาดและเพียงพอ ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.73) ภาชนะใส่อาหารสำหรับเด็กทำจากวัสดุที่ปลอดภัยและทนความร้อน ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.70) ผู้จัดอาหารมีสุขภาพแข็งแรงไม่มีโรคติดต่อ ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.70) มีการแยกแก้วสำหรับดื่มน้ำและแก้วสำหรับแปรงฟันของเด็กแต่ละคน ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.80) มีการหลีกเลี่ยงอาหารประเภทกรุบกรอบ อาหารใส่สี และขนมหวาน ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.94) สร้างเจตคติที่ดีให้แก่เด็กต่อการรับประทานอาหารที่มีคุณค่า ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.71) ผู้จัดอาหารสวมผ้ากันเปื้อนและหมวกคลุมผมที่ถูกสุขลักษณะทุกครั้งทีประกอบอาหาร ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = 0.75) สถานที่เตรียมปรุงอาหารเป็นสัดส่วนและสะอาด ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.76) และมีการจัดอบรมด้านโภชนาการให้แก่ครูและผู้ประกอบอาหารอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 0.95)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านการดูแลสุขภาพ

(n = 331)

การดูแลสุขภาพ	สังกัดเทศบาล ฯ		ไม่สังกัดเทศบาล ฯ		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ให้มีแพทย์มาตรวจสุขภาพอนามัยของเด็ก อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3.97	0.92	3.99	0.97	มาก
2. มีการตรวจ ผม ฟัน หู จมูก ผิวหนัง เล็บ ให้แก่เด็ก เป็นประจำทุกวัน และรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบทุกสัปดาห์	4.03	0.91	3.78	0.99	มาก
3. มีการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง และนำผลมาประเมินเพื่อหาวิธีช่วยเหลือเด็ก เป็นรายกรณี	4.08	0.90	3.94	0.87	มาก
4. มีการตรวจร่างกายเด็ก ด้านการได้ยิน การมองเห็น ความสัมพันธ์ของอวัยวะก่อนเข้าเรียนในศูนย์ฯ	3.96	0.92	3.72	0.96	มาก
5. มีทันตแพทย์มาตรวจฟันให้แก่เด็กอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งให้คำแนะนำและรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบ	3.90	1.02	3.83	1.09	มาก
6. มีการร่วมมือระหว่างบ้านและศูนย์พัฒนาเด็กในการดูแล สุขภาพอนามัยของเด็ก	4.16	0.78	3.93	0.89	มาก
7. มีการจัดให้ความรู้แก่ครูและผู้ปกครอง ในการดูแลสุขภาพอนามัยของเด็ก	3.91	1.00	3.86	0.89	มาก
8. มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ทราบถึงการเฝ้าระวังโรคติดต่อ เช่น อีสุกอีใส ไข้เลือดออก	3.94	0.88	3.86	0.91	มาก

ตารางที่ 9 (ต่อ)

(n = 331)

การดูแลสุขภาพ	สังกัดเทศบาล ฯ		ไม่สังกัดเทศบาล ฯ		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
9. มีการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงและหนู เพื่อป้องกันโรคติดต่อภายในศูนย์ฯ	4.22	0.75	4.03	0.82	มาก
10. มีการเก็บขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเป็นระบบและมีการทำลายอย่างถูกสุขลักษณะ	4.29	0.71	4.11	0.82	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.05	0.66	3.90	0.73	มาก

จากตารางที่ 9 ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการดูแลสุขภาพ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ มีการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงและหนูเพื่อป้องกันโรคติดต่อภายในศูนย์ฯ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.75) มีการเก็บขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเป็นระบบและมีการทำลายอย่างถูกสุขลักษณะ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.71) มีการร่วมมือระหว่างบ้านและศูนย์พัฒนาเด็กในการดูแล สุขภาพอนามัยของเด็ก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.78) มีการชั่งน้ำหนัก และวัดส่วนสูง และนำผลมาประเมินเพื่อหาวิธีช่วยเหลือเด็กเป็นรายกรณี ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.90) มีการตรวจ ผม ฟัน หู จมูก ผิวหนัง เล็บ ให้แก่เด็ก เป็นประจำทุกวัน และรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบทุกสัปดาห์ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.91) ให้มีแพทย์มาตรวจสุขภาพอนามัยของเด็ก อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.92) มีการตรวจร่างกายเด็ก ด้านการได้ยิน การมองเห็น ความสัมพันธ์ของอวัยวะก่อนเข้าเรียนในศูนย์ฯ ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.92) มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบถึงการเฝ้าระวังโรคติดต่อ เช่น อีสุกอีใส ไข้เลือดออก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.88) มีการจัดให้ความรู้แก่ครูและผู้ปกครองในการดูแล สุขภาพอนามัยของเด็ก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 1.00) และมีทันตแพทย์มาตรวจฟันให้แก่เด็ก อย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งให้คำแนะนำและรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบ ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 1.02)

ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการดูแลสุขภาพ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ มีการเก็บขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเป็นระบบและมีการทำลายอย่างถูก

สุขภาพลักษณะ ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.82) มีการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงและหนูเพื่อป้องกันโรคติดต่อภายในศูนย์ฯ ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.82) ให้มีแพทย์มาตรวจสุขภาพอนามัยของเด็กอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.97) มีการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงและนำผลมาประเมินเพื่อหาวิธีช่วยเหลือเด็กเป็นรายกรณี ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.87) มีการร่วมมือระหว่างบ้านและศูนย์พัฒนาเด็กในการดูแล สุขภาพอนามัยของเด็ก ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.89) มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบถึงการเฝ้าระวังโรคติดต่อ เช่น อีสุกอีใส ไข้เลือดออก ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = 0.91) มีการจัดให้ความรู้แก่ครูและผู้ปกครองในการดูแล สุขภาพอนามัยของเด็ก ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = 0.89) มีทันตแพทย์มาตรวจฟันให้แก่เด็กอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งให้คำแนะนำและรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบ ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 1.09) มีการตรวจ ผม ฟัน หู จมูก ผิวหนัง เล็บ ให้แก่เด็ก เป็นประจำทุกวัน และรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบทุกสัปดาห์ ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = 0.99) และมีการตรวจร่างกายเด็ก ด้านการได้ยิน การมองเห็น ความสัมพันธ์ของอวัยวะก่อนเข้าเรียนในศูนย์ฯ ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = 0.96)

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อ
การจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านการดูแลความปลอดภัย

(n = 331)

การดูแลความปลอดภัย	สังกัดเทศบาล ฯ		ไม่สังกัดเทศบาล ฯ		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. จัดสภาพห้องเรียนสะดวกต่อการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้	4.25	0.68	4.13	0.67	มาก
2. อุปกรณ์ของเล่นมีความปลอดภัยและได้รับการตรวจสอบสภาพอยู่เสมอ	4.11	0.72	4.06	0.80	มาก
3. บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กมีรั้วล้อมรอบเพื่อความปลอดภัยของเด็ก	4.46	0.72	4.27	0.89	มาก
4. เด็กสามารถเล่นกันเองได้อย่างอิสระไม่จำเป็นต้องมีครูดูแล	3.46	1.07	3.40	1.04	ปานกลาง
5. ห้องนอนและเครื่องนอน สะอาดถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	4.25	0.69	4.17	0.80	มาก
6. ศูนย์พัฒนาเด็กมีการจัดเครื่องเล่นสนามที่แข็งแรงใช้การได้ดีและมีความปลอดภัย	4.09	0.80	3.93	0.82	มาก
7. จัดอุปกรณ์ช่วยเหลือและป้องกันอุบัติเหตุเพียงพอ และสามารถหยิบใช้ได้สะดวก	3.74	0.85	3.75	0.89	มาก
8. ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอและการระบายอากาศดี	4.29	0.74	4.26	0.70	มาก
9. มีการกำหนดให้ผู้ปกครองแสดงบัตรรับส่ง เด็กทุกครั้ง	4.01	1.08	4.03	1.12	มาก
10. มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำประตูศูนย์ฯตลอดทั้งวัน	3.41	1.26	3.38	1.23	ปานกลาง
รวม	4.00	0.57	3.94	0.62	มาก

จากตารางที่ 10 ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการดูแลความปลอดภัย พบว่าอยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กมีรั้วล้อมรอบเพื่อความปลอดภัยของเด็ก ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.72) ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอและการระบายอากาศดี ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.74) ห้องนอนและเครื่องนอน สะอาดถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.69) จัดสภาพห้องเรียนให้สะดวกต่อการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.68) อุปกรณ์ของเล่นมีความปลอดภัยและได้รับการตรวจสอบสภาพอยู่เสมอ ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.72) ศูนย์พัฒนาเด็กมีการจัดเครื่องเล่นสนามที่แข็งแรงใช้งานได้ดีและมีความปลอดภัย ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.80) มีการกำหนดให้ผู้ปกครองแสดงบัตรรับ-ส่ง เด็กทุกครั้ง ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = 1.08) จัดอุปกรณ์ช่วยเหลือและป้องกันอุบัติเหตุเพียงพอ และสามารถหยิบใช้ได้สะดวก ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = 0.85) เด็กสามารถเล่นกันเองได้อย่างอิสระไม่จำเป็นต้องมีครูดูแล ($\bar{x} = 3.46$, S.D. = 1.07) และมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ประจำประตูศูนย์ฯตลอดทั้งวัน ($\bar{x} = 3.41$, S.D. = 1.26)

ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการดูแลความปลอดภัย พบว่าอยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กมีรั้วล้อมรอบเพื่อความปลอดภัยของเด็ก ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.89) ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอและการระบายอากาศดี ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.70) ห้องนอนและเครื่องนอน สะอาดถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ($\bar{x} = 4.17$, S.D. = 0.80) จัดสภาพห้องเรียนให้สะดวกต่อการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.67) อุปกรณ์ของเล่นมีความปลอดภัยและได้รับการตรวจสอบสภาพอยู่เสมอ ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.80) มีการกำหนดให้ผู้ปกครองแสดงบัตรรับ-ส่ง เด็กทุกครั้ง ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 1.12) ศูนย์พัฒนาเด็กมีการจัดเครื่องเล่นสนามที่แข็งแรงใช้งานได้ดีและมีความปลอดภัย ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.82) จัดอุปกรณ์ช่วยเหลือและป้องกันอุบัติเหตุ เพียงพอ และสามารถหยิบใช้ได้สะดวก ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.89) เด็กสามารถเล่นกันเองได้อย่างอิสระไม่จำเป็นต้องมีครูดูแล ($\bar{x} = 3.40$, S.D. = 1.04) และมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ประจำประตูศูนย์ฯตลอดทั้งวัน ($\bar{x} = 3.38$, S.D. = 1.23)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อ
การจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก ด้านครูดูแลเด็ก

(n = 331)

ครูดูแลเด็ก	สังกัดเทศบาล ฯ		ไม่สังกัดเทศบาล ฯ		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ครูที่สำเร็จการศึกษาปฐมวัยและมีครู เพียงพอสอดคล้องจำนวนเด็ก	3.90	0.86	3.89	0.93	มาก
2. ครูมีใจรักเด็ก และมีการใช้หลัก จิตวิทยาเด็ก	4.32	0.69	4.26	0.78	มาก
3. ครูมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ปกครอง	4.41	0.66	4.34	0.69	มาก
4. มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูอย่าง น้อยปีละ 1 ครั้ง	4.09	0.77	3.97	0.85	มาก
5. ศูนย์พัฒนาเด็กจัดครูเพียงพอสอด คล้องจำนวนนักเรียน	3.94	0.89	3.83	0.96	มาก
6. ครูยิ้มแย้มแจ่มใส เหมาะสมกับเป็นครู ปฐมวัย	4.40	0.69	4.36	0.71	มาก
7. มีการดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา	4.23	0.76	4.19	0.78	มาก
8. มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัด ประสบการณ์กับเด็ก	3.87	0.81	3.76	0.88	มาก
9. ครูและผู้ปกครองร่วมมือกันในการ แก้ปัญหาให้แก่เด็ก	4.08	0.76	4.00	0.87	มาก
10. ครูและผู้ปกครองมีโอกาสทำกิจกรรม ร่วมกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี เช่น การแข่งขันกีฬานักเรียน กิจกรรม วันเด็ก	3.99	0.88	3.87	1.08	มาก
รวม	4.12	0.59	4.04	0.63	มาก

จากตารางที่ 11 ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านครูดูแลเด็ก พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ครูมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.66) ครูยิ้มแย้มแจ่มใส เหมาะสมกับเป็นครูปฐมวัย ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.69) ครูมีใจรักเด็ก และมีการใช้หลักจิตวิทยาเด็ก ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.69) มีการดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.76) มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.77) ครูและผู้ปกครองร่วมมือกันในการแก้ปัญหาให้แก่เด็ก ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = 0.76) ครูและผู้ปกครองมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี เช่น การแข่งขันกีฬา นักเรียน กิจกรรมวันเด็ก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.88) ศูนย์พัฒนาเด็กจัดครูเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.89) ครูที่สำเร็จการศึกษาปฐมวัยและมีครูเพียงพอต่อจำนวนเด็ก ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.86) และมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดประสบการณ์กับเด็ก ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = 0.81)

ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านครูดูแลเด็ก พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ครูยิ้มแย้มแจ่มใส เหมาะสมกับเป็นครูปฐมวัย ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.71) ครูมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.69) ครูมีใจรักเด็ก และมีการใช้หลักจิตวิทยาเด็ก ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.78) มีการดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.78) ครูและผู้ปกครองร่วมมือกันในการแก้ปัญหาให้แก่เด็ก ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.87) มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.85) ครูที่สำเร็จการศึกษาปฐมวัยและมีครูเพียงพอต่อจำนวนเด็ก ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.93) ครูและผู้ปกครองมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี เช่น การแข่งขันกีฬานักเรียน กิจกรรมวันเด็ก ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = 1.08) ศูนย์พัฒนาเด็กจัดครูเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.96) และมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดประสบการณ์กับเด็ก ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.88)

**ตอนที่ 3 ความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็ก
ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมกับศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัด
เทศบาลนครนครปฐม**

การวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็ก
ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมกับศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนคร
นครปฐมต่อการจัดบริการดูแลเด็ก โดยใช้การทดสอบค่าที (t – test) ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กระหว่าง

ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมกับศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนคร
นครปฐม

(N = 331)

การจัดบริการดูแลเด็ก	สังกัดเทศบาล ฯ		ไม่สังกัดเทศบาล ฯ		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. การจัดสภาพแวดล้อม	3.99	0.47	3.85	0.56	2.42	0.025*
2. การจัดกิจกรรม	3.96	0.51	3.83	0.57	2.19	0.167
3. การดูแลโภชนาการ	4.23	0.52	4.11	0.55	1.97	0.800
4. การดูแลสุขภาพ	4.04	0.66	3.90	0.73	1.82	0.831
5. การดูแลความปลอดภัย	4.00	0.57	3.94	0.62	1.03	0.391
6. ครูดูแลเด็ก	4.12	0.59	4.04	0.63	1.69	0.693
รวม	4.06	0.55	3.44	0.61	2.06	0.257

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 12 ความคิดเห็นของผู้ปกครองระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาล
นครนครปฐมกับศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐมต่อการจัดบริการดูแลเด็ก พบว่า
ในด้าน การจัดกิจกรรม การดูแลโภชนาการ การดูแลสุขภาพ การดูแลความปลอดภัย ครูดูแล
เด็ก ไม่แตกต่างกัน สำหรับในด้านของ การจัดสภาพแวดล้อม พบว่า ความคิดเห็นของ
ผู้ปกครองระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมกับศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาล
นครนครปฐมต่อการจัดบริการดูแลเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่
ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมมีการจัดสภาพแวดล้อมดีกว่าศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัด
เทศบาลนครนครปฐม (\bar{X} = 3.99, S.D. = 0.47)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

จากการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมไม่ค่อยเป็นระเบียบ ควรจัดให้ดูโล่งโปร่งสบาย ควรปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นร่มเงา ให้ความร่มรื่น เย็นสบาย สนามหญ้าควรมีการตัดหญ้าอย่างสม่ำเสมอ ให้ดูสะอาดตาและป้องกันอันตรายจากสัตว์ร้ายและควรเพิ่มเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็กให้เพียงพอ เด็กจะได้ไม่ต้องแย่งกันหรือรอนานเกินไป

2. การจัดกิจกรรม ควรจัดกิจกรรมให้เด็กมีโอกาสแสดงออกเพิ่มขึ้น ควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กจัดขึ้นด้วย และควรมีการจัดกิจกรรมนอกสถานที่บ้าง

3. การดูแลโภชนาการ ควรจัดอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการให้ครบทั้ง 5 หมู่ ทุกวันและควรเน้นผัก ผลไม้ น้ำดื่มไม่ควรแช่เย็น ควรเข้มงวดให้เด็กรับประทานอาหารมากๆ และปลูกฝังหรือหาวิธีที่จะให้เด็กชอบรับประทานผัก และควรจัดอบรมด้านโภชนาการให้แก่ครูและผู้ประกอบอาหารอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

4. การดูแลสุขภาพ ควรมีแพทย์มาตรวจสุขภาพของเด็กอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และควรให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของเด็กอย่างสม่ำเสมอภายในบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กไม่ควรเลี้ยงสุนัขและแมว

5. การดูแลความปลอดภัย ทางเดินระหว่างอาคารเรียน ห้องน้ำ ห้องอาหารควรมีหลังคาคลุมทางเดินด้วยเพื่อป้องกันเวลาฝนตก ควรจัดให้ครูดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดขณะที่เด็กเล่นเครื่องเล่นสนาม และควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่หน้าประตูศูนย์พัฒนาเด็กตลอดทั้งวัน

6. ครูดูแลเด็ก ครูควรสร้างความสัมพันธ์อันดีให้แก่เด็ก เพื่อเด็กจะได้เกิดความอบอุ่นและไว้วางใจในตัวครู ครูควรดูแลเด็กอย่างเต็มความสามารถและดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด ควรเพิ่มจำนวนครูให้สอดคล้องกับจำนวนของเด็ก และครูไม่ควรหลอกหรือขู่เด็ก

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กใน ศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 2) เพื่อทราบความแตกต่างของความคิดเห็น ของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมและ ศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม และ 3) เพื่อทราบข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่อ การจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้ปกครองนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จากศูนย์พัฒนาเด็ก 27 ศูนย์ จำนวน 331 คน เป็นหน่วยวิเคราะห์ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดบริการ ดูแลเด็กตามแนวคิดของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ โดยแจกแบบสอบถาม จำนวน 331 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามกลับคืนครบทั้ง 331 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 สถิติที่ใช้ในการ วิจัย ได้แก่ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t- test) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอ เมือง จังหวัดนครปฐม พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย ดังนี้ การดูแลโภชนาการ ครูดูแลเด็ก การดูแลความปลอดภัย การดูแลสุขภาพ การจัดสภาพแวดล้อม และการจัดกิจกรรม

2. ความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมและศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม พบว่า ในด้านของ การจัดกิจกรรม การดูแลโภชนาการ การดูแลสุขภาพ การดูแลความปลอดภัย ครูดูแลเด็ก ไม่แตกต่างกัน สำหรับในด้านของ การจัดสภาพแวดล้อม พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมกับศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐมต่อการจัดบริการดูแลเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม สรุปได้ดังนี้

การจัดสภาพแวดล้อม ต้องจัดสภาพแวดล้อมรอบๆ ศูนย์พัฒนาเด็กให้ร่มรื่น เย็นสบาย ด้วยการปลูกต้นไม้ สนามหญ้าควรได้รับการตัดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ดูสะอาดตา และป้องกันอันตรายจากสัตว์ร้าย และควรเพิ่มเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็กให้เพียงพอต่อความต้องการของเด็ก

การจัดกิจกรรม กิจกรรมที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กจัดควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมมากๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดกิจกรรมนอกสถานที่ เช่น ไปทัศนศึกษา นอกศูนย์พัฒนาเด็ก

การดูแลโภชนาการ ควรจัดอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการให้ครบทั้ง 5 หมู่ ทุกวัน ครูควรที่จะดูแลให้เด็กรับประทานอาหารมากๆ และควรปลูกฝังให้เด็กชอบรับประทานผัก และผลไม้ และในแต่ละปีครูและผู้ประกอบอาหารควรมีโอกาสเข้ารับการอบรมด้านโภชนาการ อย่างน้อย 1 ครั้ง

การดูแลสุขภาพ ควรจัดแพทย์มาตรวจสุขภาพเด็กอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ควรให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของเด็กอย่างสม่ำเสมอ และภายในศูนย์พัฒนาเด็กไม่ควรเลี้ยงสุนัขและแมว อาจจะนำมาซึ่งอันตรายได้

การดูแลความปลอดภัย ทางเดินระหว่างอาคารเรียน ห้องน้ำ และห้องอาหาร ควรมีหลังคาคลุมทางเดินด้วย เพื่อป้องกันแดดและฝน ควรจัดครูเวรดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดในขณะที่เด็กกำลังเล่นเครื่องเล่นสนาม และควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยหน้าประตูทางเข้า – ออก ตลอดทั้งวัน

ครูดูแลเด็ก ครูดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดและอยู่กับเด็กด้วยความรัก ความห่วงใย เพื่อให้เด็กเกิดความอบอุ่น คุ้นเคย และไว้วางใจ ครูควรลงโทษเด็กให้ถูกวิธี และควรเพิ่มจำนวนครูให้สอดคล้องกับจำนวนของเด็ก

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาใน ศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีข้ออภิปรายดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กทุกแห่ง ได้รับงบประมาณอย่างเต็มที่และเพียงพอ เช่น ค่าวัสดุอุปกรณ์ การเรียน ค่าอาหารเสริม (นม) ค่าอาหารกลางวัน ฯลฯ จึงทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กไม่ต้องเก็บค่าเล่าเรียนหรืออาจจะเสียค่าใช้จ่ายน้อยมาก จึงทำให้ผู้ปกครองสามารถนำบุตรหลานเข้ามาให้ ศูนย์พัฒนาเด็กดูแล อีกทั้งมีศูนย์พัฒนาเด็กก่อตั้งเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ต้องแข่งขันกันในเรื่องของการเรียนการสอน การบริการดูแลเด็ก อาคารสถานที่โดยเฉพาะห้องน้ำต้องสะอาดไม่มีกลิ่นเหม็น รวมถึงการมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ บุญเพ็ญ ภัคคีติก ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของโรงเรียนแสง ทวีปวิทยา พบว่า การจัดการศึกษา อยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยโรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมได้ดี อาคารเรียนมีความสะอาด การจัดการศึกษาจัดได้ดี มีบรรยากาศเหมาะสมกับการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย มีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ การเอาใจใส่นักเรียนในด้านความปลอดภัย การตรวจสุขภาพอนามัยของเด็กโดย กุมารแพทย์ และการจัดอาหารกลางวัน โดยคำนึงถึงความเจริญเติบโตของนักเรียน ทำให้นักเรียนมี พัฒนาการในด้านต่าง ๆ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรสิทธิ์ แก้วใจ ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผล ต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ผู้ปกครองนักเรียนใช้เป็นเกณฑ์ คือ ปัจจัยด้านวิชาการ ที่มุ่งพัฒนาทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ได้แก่ โรงเรียนมีบรรยากาศแห่งความอบอุ่น ปลอดภัย จัดครูเวรรับ – ส่งนักเรียนเข้า – ออกโรงเรียน ปัจจัยด้านคุณลักษณะของครู ได้แก่ โรงเรียนที่ผู้บริหารมีบุคลิกดี มีความรู้ ความสามารถ

มีวิสัยทัศน์ มุ่งมั่นต่อความสำเร็จในการพัฒนาโรงเรียนและครูมีความรู้ความสามารถในการสอน มีความสามารถในการแก้ปัญหา โรงเรียนจัดให้มีบริการด้านสุขอนามัย เช่น มีแพทย์ พยาบาล ตรวจสุขภาพนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ สำหรับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การจัดสภาพแวดล้อม พบว่า ผู้ปกครองมีความเห็นในระดับมากต่อสภาพ อาคารเรียนมีความแข็งแรง มั่นคงปลอดภัย ทั้งนี้เนื่องจาก ศูนย์พัฒนาเด็กในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ทั้ง 27 ศูนย์ เป็นศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมและสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลและกรมการศาสนา จึงได้รับความสนใจและให้การสนับสนุนจากผู้บริหารในด้านการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กมากเป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพแวดล้อมรอบๆ อาคารเรียนมีความสะอาด สวยงาม ร่มรื่น มีการตกแต่งและจัดบรรยากาศของห้องเรียนให้ สวยงามและสะอาดอยู่เสมอ มีขนาดห้องเรียนที่ได้มาตรฐาน มี โต๊ะเก้าอี้ ขนาดและจำนวนที่ เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กห่างจากแหล่งที่มีมลภาวะ เป็นพิษ มีการเสริมสร้างบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมให้มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงามสงบเป็น ธรรมชาติ ที่ช่วยกล่อมเกลาจิตใจของเด็กให้มีอารมณ์แจ่มใส จิตใจสะอาด รักความร่มรื่น เห็น คุณค่าของธรรมชาติเกิดความรู้สึกหวงแหนและรับผิดชอบต่อสังคม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรสิทธิ์ แก้วใจ ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนใน โรงเรียนเอกชน พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เลือกโรงเรียนด้วยการพิจารณาจาก โรงเรียนที่มี บรรยากาศแห่งความอบอุ่น ปลอดภัย โรงเรียนมีห้องเรียนที่มีความสะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรภรณ์ รุ่งวิทยา ได้ศึกษาเรื่องความ คาดหวังของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน พบว่า การจัด สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน บริเวณของอาคารเรียนควรสะอาด และตกแต่งให้สวยงาม มีความร่มรื่นและปลอดภัย

1.2 การจัดกิจกรรม พบว่า ผู้ปกครองมีความเห็นในระดับมากต่อการจัด ประสพการณ์ที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น การจัดประสพการณ์ และการเตรียมความพร้อมที่ส่งเสริมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ สติปัญญา ทั้งนี้เนื่องจาก ศูนย์พัฒนาเด็กเป็นสถานบันการศึกษาที่เป็นการเตรียมความพร้อม

ทั้ง 4 ด้าน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ศูนย์พัฒนาเด็กจะต้องจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นกิจกรรมที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมก็จะทำให้ผู้ปกครองได้ทราบถึงการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เยาวภา เดชะคุปต์ (2542 : 32) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมเด็กให้มีการพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน โดยจัดประสบการณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ แนวคิด กิจกรรม อุปกรณ์ การประเมินผล การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กในระดับนี้ไม่เน้นการสอนหนังสือแต่เน้นการเตรียมความพร้อม โดยเฉพาะเด็กในวัยนี้จะสนใจในสิ่งต่าง ๆ ที่แวดล้อมตลอดเวลา ควรจัดสิ่งแวดล้อม หรือประสบการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กได้ปรับตัวเข้ากับผู้อื่น จึงต้องจัดกิจกรรมให้เด็กทั้งในและนอกห้องเรียน การจัดตารางกิจกรรมประจำวันต้องเหมาะสมกับวัยของเด็ก ควรเป็นเนื้อหาที่ปูพื้นฐานให้เด็กได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน

1.3 การดูแลโภชนาการ พบว่า ผู้ปกครองมีความเห็นในระดับมากต่อการจัด

อาหารสำหรับเด็กที่มีคุณค่าครบถ้วนตามหลักโภชนาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาชนะที่ใส่อาหารสำหรับเด็กควรทำจากวัสดุที่ปลอดภัยและทนความร้อน อีกทั้งมีการจัดน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและมีการแยกแก้วดื่ม น้ำ และแก้วแปรงฟันของเด็กแต่ละคน ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้ปกครองได้ตระหนักถึงคุณค่าทางโภชนาการในการประกอบอาหารของศูนย์พัฒนาเด็ก และทุกศูนย์มีการจัดโภชนาการให้ถูกต้องตามหลักของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เชาวรัตน์ โทณผลิน ซึ่งได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ผู้ปกครองนักเรียนตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาล พบว่า ผู้ปกครองใช้ปัจจัยการเลือกเข้าเรียนในโรงเรียนหรือสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยพิจารณาจากการบริการอาหารกลางวันที่มีคุณภาพ ถูกหลักโภชนาการ และนักเรียนมีระเบียบวินัยในการรับประทานอาหาร และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิศนา แคมมณี ที่ได้ศึกษาเรื่อง หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย พบว่า การรับประทานอาหารกลางวันเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายของเด็กไปพร้อม ๆ กับการฝึกสุขนิสัยในการกินให้แก่เด็ก โดยการจัดให้เด็กรับประทานอาหารร่วมกัน ฝึกให้เด็กรู้จักล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร การแปรงฟันหลังรับประทานอาหาร การเตรียมสถานที่และเครื่องใช้ และเก็บกวาดทำความสะอาดไปพร้อม ๆ กับให้ความรู้ และสอดแทรกค่านิยมที่ถูกต้องเกี่ยวกับอาหาร มารยาทในการ

รับประทานอาหาร และมีการประกอบอาหารโดยผู้มีความรู้ทางด้านโภชนาการให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็ก

1.4 การดูแลสุขภาพ พบว่า ผู้ปกครองมีความเห็นในระดับมากต่อการเก็บขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่เป็นระบบ และมีการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงและหนูเพื่อป้องกันโรคติดต่อภายในศูนย์พัฒนาเด็ก ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองตระหนักถึงความปลอดภัยในด้านสุขภาพของเด็กเป็นอันดับแรก โดยเฉพาะในเรื่องของความสะอาด ศูนย์พัฒนาเด็กต้องมีการเก็บขยะมูลฝอยทุกวันเพื่อไม่เป็นแหล่งแพร่เชื้อโรค และสะอาด นอกจากนี้ศูนย์พัฒนาเด็กยังจัดให้มีแพทย์มาตรวจสุขภาพและจัดให้ทันตแพทย์มาตรวจฟันให้แก่เด็ก ภาคเรียนละ 1 ครั้ง และมีการจัดมุมให้ความรู้ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบถึงการเฝ้าระวังโรคติดต่อต่าง ๆ เช่น ไข้เลือดออก มือเท้าปาก ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมลลา ลำพูน ที่ได้ศึกษาเรื่องความต้องการของผู้ปกครองเด็กวัยก่อนอนุบาลเกี่ยวกับการจัดบริการดูแลเด็กก่อนอนุบาลในโรงเรียนสาธิตของสถาบันราชภัฏ กล่าวว่า หากเด็กได้รับการดูแลอย่างถูกต้องในทุกด้านแล้ว แต่ขาดด้านสุขภาพก็จะทำให้เด็กมีร่างกายอ่อนแอ มีโรคภัยคุกคาม ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องใส่ใจกับเรื่องสุขภาพด้วยเช่นกัน

1.5 การดูแลความปลอดภัย พบว่า ผู้ปกครองมีความเห็นในระดับมากต่อการที่บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กมีรั้วล้อมรอบเพื่อความปลอดภัยของเด็ก เนื่องจากการมีรั้วรอบขอบชิดนั้นเป็นการป้องกันบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปภายในศูนย์พัฒนาเด็กโดยมิได้รับอนุญาต การมีรั้วรอบขอบชิดและมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยหน้าประตูศูนย์พัฒนาเด็กตลอดทั้งวันทำให้ผู้ปกครองเกิดความมั่นใจถึงความปลอดภัยของบุตรหลาน ซึ่งสอดคล้องกับคู่มือผู้ดูแลเด็ก เพื่อการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กน่ายอยู่ กล่าวถึง การจัดการสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคารเกี่ยวกับมีรั้วกันอาณาเขตว่า ทำด้วยวัสดุไม่แหลมคมที่จะเป็นอันตรายต่อเด็ก หรือปลูกต้นไม้เป็นแนวรั้ว ป้องกันมิให้เด็กได้รับอันตรายจากการจลาจล หรือจากแม่น้ำ ลำคลอง

1.6 ครูดูแลเด็ก พบว่า ผู้ปกครองมีความเห็นในระดับมากต่อการที่ครูต้องยิ้มแย้มแจ่มใสเหมาะสมกับเป็นครูปฐมวัย ทั้งนี้เนื่องจาก ครูของศูนย์พัฒนาเด็กจะต้องทำการปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองทุกคน ดังนั้นครูดูแลเด็กควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การที่ผู้ปกครองเห็นว่าครูที่ดูแลบุตรหลานของพวกเขายิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาไพเราะ อ่อนหวาน ทำให้ผู้ปกครองเกิดความไว้วางใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2547:16) กล่าวว่า บุคลิกภาพของครูจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะรักเด็กอุปนิสัยอ่อนโยนมีกิริยาวาจาที่นอบนวลอ่อนหวาน ใจเย็น รู้จักปรับปรุงและพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองอยู่เสมอ เนื่องจากครูผู้ดูแลเด็กจะต้องเป็นผู้ประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองโดยตรงจึงจำเป็นที่ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องพูดจาไพเราะอ่อนหวาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องยิ้มแย้มแจ่มใส จึงจะทำให้เป็นที่ไว้วางใจของผู้ปกครอง นอกจากนี้ครูต้องมีใจรักเด็กและจะต้องมีการดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา และจะต้องมีการร่วมมือกันระหว่างครูกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหาให้แก่เด็ก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรสิทธิ์ แก้วใจ ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน พบว่า ผู้บริหารและครูมีมนุษยสัมพันธ์เป็นกันเองกับผู้ปกครองและผู้ร่วมงาน ครูอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส รักเด็ก ดูแลเอาใจใส่นักเรียน และครูพูดจาสุภาพ อ่อนโยนกับนักเรียนและบุคคลอื่น ๆ

2. ความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมและศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐม พบว่า ในด้านของการจัดกิจกรรม การดูแลโภชนาการ การดูแลสุขภาพ การดูแลความปลอดภัย และครูดูแลเด็ก ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก ศูนย์พัฒนาเด็กทุกศูนย์จะต้องจัดการบริการดูแลเด็กภายในศูนย์ของตนเองให้ดีที่สุด และจะต้องจัดให้ถูกต้องตามหลักการของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กที่พัฒนาในด้านต่างๆ และสามารถบรรลุตามเป้าหมายในการพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพจะได้รับรางวัล “ศูนย์พัฒนาเด็กนำอยู่ ระดับดีมาก” ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็ก สำหรับในด้านของ การจัดสภาพแวดล้อม พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมกับศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐมต่อการจัดบริการดูแลเด็กแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมได้รับงบประมาณจากผู้บริหารอย่างเต็มที่ ซึ่งได้ทุ่มเทงบประมาณให้กับอาคารเรียนที่มีการติดตั้งเครื่องปรับอากาศทุกห้อง มีอาคารเอนกประสงค์สำหรับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มีสระว่ายน้ำให้เด็กได้ลงเล่นสัปดาห์ละ 1 ครั้ง จัดเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็กอย่างเพียงพอและมีการจัดบรรยากาศของศูนย์พัฒนาเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้น่าอยู่อย่างสม่ำเสมอ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนครนครปฐมนั้น ผู้วิจัยได้เข้าไปสังเกตและสอบถามจากบุคลากรภายในศูนย์ฯ ทำให้ทราบว่า บางศูนย์ฯ จัดการเรียนการสอนร่วมกับโรงเรียน บางศูนย์ฯ มีอาคารเรียนแยกออกมาต่างหาก ไม่มีสระว่ายน้ำและไม่มีอาคารเอนกประสงค์ ซึ่งการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จะ

ใช้อาคารเรียนหรือบริเวณรอบ ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเป็นที่จัดกิจกรรม และบางศูนย์ฯ ยังไม่มีรั้วแต่มีการปลูกต้นไม้ล้อมรอบบริเวณศูนย์พัฒนาเด็ก เครื่องเล่นสนามสำหรับเด็กก็ไม่เพียงพอต่อจำนวนของเด็กและบางศูนย์ฯ มีเครื่องเล่นสนามที่ชำรุดแต่ยังไม่มีมีการซ่อมแซม ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อเด็กได้

3. ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

3.1 การจัดสภาพแวดล้อม ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กด้านการจัดสภาพแวดล้อมซึ่งอยู่ในระดับมาก แต่ผู้ปกครองได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาโดยศูนย์พัฒนาเด็กควรจัดให้ดูโล่งโปร่งสบาย ควรปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นร่มเงา ให้ความร่มรื่นเย็นสบาย สนามหญ้าควรมีการตัดหญ้าอย่างสม่ำเสมอ ให้ดูสะอาดตาและป้องกันอันตรายจากสัตว์ร้ายและควรเพิ่มเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็ก เพื่อเด็กจะได้ไม่ต้องแย่งกันหรือรอนานเกินไป ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานของตนเมื่อเข้าไปอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กแล้วได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี มีอากาศที่บริสุทธิ์ ปราศจากมลพิษและอันตรายต่างๆ ซึ่งจะทำให้ผู้ปกครองเกิดความมั่นใจในขณะที่บุตรหลานอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็ก สอดคล้องกับผลการวิจัยของพัชรภรณ์ รุ่งวิทยา ที่ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน พบว่า ผู้ปกครองคาดหวังให้อาคารเรียนและบริเวณโรงเรียน สะอาดและตกแต่งสวยงาม ร่มรื่น และปลอดภัย นอกจากนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศศิธร เวียงเหล็ก ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน มีการจัดอาคารเรียนที่มีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย มีพื้นที่สำหรับนักเรียนวิ่งเล่นหรือออกกำลังกาย

3.2 การจัดกิจกรรม ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมซึ่งอยู่ในระดับมาก แต่ผู้ปกครองได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาโดยศูนย์พัฒนาเด็กควรจัดกิจกรรมให้เด็กมีโอกาสแสดงออกเพิ่มขึ้น ควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กจัดขึ้นด้วย และควรมีการจัดกิจกรรมนอกสถานที่บ้าง เนื่องจาก ผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานของตนกล้าแสดงออก เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจให้แก่เด็ก และจะนำไปสู่การกล้าคิด กล้าทำของเด็กๆ เมื่อเติบโตขึ้น และการที่ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กจัดขึ้นนั้นนับว่าเป็นสิ่งที่ดีแสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมีการดูแลเอาใจใส่บุตร

หลานของตนเองเป็นอย่างดีและผู้ปกครองต้องการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับศูนย์พัฒนาเด็ก ซึ่งในปัจจุบันผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรมที่ทางศูนย์ฯ จัดน้อย เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องทำงานจึงไม่มีเวลาและผู้ปกครองบางส่วนยังไม่ให้ความสำคัญต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาเด็ก ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กจะต้องพยายามทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและหาวิธีการให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเกิดความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทาวน์เซนด์ (Townsend) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาของเด็กในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผู้ปกครองบางส่วนที่ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนเพราะไม่มีเวลา

3.3 การดูแลโภชนาการ ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็ก ด้านการดูแลโภชนาการซึ่งอยู่ในระดับมากอยู่ในระดับมาก เนื่องจากทางศูนย์พัฒนาเด็กทุกศูนย์จะต้องจัดอาหารให้แก่เด็กตามหลักโภชนาการตามที่กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดไว้ เพื่อให้เด็กมีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง และได้รับสารอาหารที่มีสัดส่วนเหมาะสมกับการเจริญเติบโตตามวัยของเด็ก แต่ผู้ปกครองได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาโดยศูนย์พัฒนาเด็กควรจัดอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการให้ครบทั้ง 5 หมู่ ทุกวันและควรเน้นผัก ผลไม้ นม และน้ำดื่มซึ่งไม่ควรแช่เย็น ควรดูแลให้เด็กทุกคนรับประทานอาหารเพิ่มมากขึ้น และปลูกฝังหรือหาวิธีที่จะให้เด็กชอบรับประทานผัก นอกจากนี้ควรจัดอบรมด้านโภชนาการให้แก่ครูและผู้ประกอบอาหารอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เนื่องจาก ผู้ปกครองมีความเป็นห่วงบุตรหลานของตนเป็นอย่างมากเกรงว่าทางศูนย์ฯ จัดอาหารให้ไม่ครบทั้ง 5 หมู่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชราภรณ์ รุ่งวิทยา ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้จัดบริการเรื่องอาหารกลางวันถูกหลักโภชนาการและควรมีการจัดอาหารเสริมให้แก่เด็กด้วย

3.4 การดูแลสุขภาพ ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็ก ด้านการดูแลสุขภาพซึ่งอยู่ในระดับมาก แต่ผู้ปกครองได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาโดยศูนย์พัฒนาเด็กควรมีแพทย์มาตรวจสุขภาพของเด็กอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และควรให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของเด็กอย่างสม่ำเสมอ ภายในบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กไม่ควรเลี้ยงสุนัขและแมว เนื่องจาก ห้องเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมมีการติดตั้ง

เครื่องปรับอากาศทุกห้อง ทำให้เด็ก ๆ บางคนที่มีภูมิคุ้มกันโรคอ่อนแอเป็นหวัดได้ง่าย แต่ทั้งนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กทุกศูนย์ฯ ได้จัดให้แพทย์มาตรวจสุขภาพเด็กภาคเรียนละ 1 ครั้ง ทางศูนย์ฯ ได้ส่งผลไปให้ผู้ปกครองทราบทุกครั้ง แต่ผู้ปกครองอาจจะไม่มีเวลาอ่านใบตรวจสุขภาพดังกล่าว ดังนั้นครูควรที่จะเชิญผู้ปกครองของเด็กที่มีปัญหาสุขภาพมารับคำแนะนำเป็นรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรสิทธิ์ แก้วใจ ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้จัดบริการด้านสุขอนามัย เช่น มีแพทย์ พยาบาล ตรวจสุขภาพนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3.5 การดูแลความปลอดภัย ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็ก ด้านการดูแลความปลอดภัย ซึ่งอยู่ในระดับมาก แต่ผู้ปกครองได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา โดยศูนย์พัฒนาเด็กควรมีทางเดินระหว่างอาคารเรียน ห้องน้ำ ห้องอาหารและมีหลังคาคลุมทางเดินด้วยเพื่อป้องกันเวลาฝนตก ควรจัดให้ครูดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดขณะที่เด็กเล่นเครื่องเล่นสนาม และควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่หน้าประตูศูนย์พัฒนาเด็กตลอดทั้งวัน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเหตุผลที่ว่า ศูนย์พัฒนาเด็กอาจจะยังไม่พร้อมในเรื่องของอาคารสถานที่และงบประมาณ และการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่หน้าประตูศูนย์ฯ นั้น สมควรเป็นอย่างยิ่ง เพราะในปัจจุบันอันตรายจากบุคคลภายนอกกำลังเป็นปัญหาที่น่ากลัวสำหรับผู้ปกครอง เพื่อความปลอดภัยของเด็กและความมั่นใจของผู้ปกครองที่ศูนย์พัฒนาเด็กจะต้องจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยหรือจัดครูเวรปฏิบัติงานที่หน้าประตูศูนย์ฯ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิษญา ลิ้มเกียรติไพรัตน์ ที่ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลอรุณิชา พบว่า ผู้ปกครองมีความมั่นใจด้านความปลอดภัยของโรงเรียนซึ่งจัดครูเวรประตูครูเวรสนามได้เหมาะสม และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรสิทธิ์ แก้วใจ ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา พบว่า โรงเรียนมีบรรยากาศแห่งความอบอุ่น ปลอดภัย จัดครูเวรรับ – ส่งนักเรียน เข้า - ออกโรงเรียน

3.6 ครูดูแลเด็ก ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็ก ด้านครูดูแลเด็ก ซึ่งอยู่ในระดับมาก แต่ผู้ปกครองได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาโดยครูควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้แก่เด็ก เพื่อเด็กจะได้เกิดความรักและไว้วางใจในตัวครู ครูควรดูแลเด็ก

อย่างเต็มความสามารถและดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง ควรเพิ่มจำนวนครูให้สอดคล้องกับจำนวนของเด็ก และควรลงโทษเด็กให้ถูกวิธี เนื่องจากครูดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กบางศูนย์ไม่ได้จบการศึกษาด้านการศึกษาระดับปริญญาตรี จึงไม่มีความรู้ความเข้าใจในการดูแลเด็ก ทำให้ผู้ปกครองไม่มั่นใจในความสามารถของครู หรือครูที่ทำหน้าที่ดูแลเด็กอาจจะไม่รักเด็กแต่ต้องทำงานไปตามหน้าที่ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชราภรณ์ รุ่งวิทยา ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังให้โรงเรียนจัดครูที่มีความสามารถในการสอน มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบและเมตตาเด็ก และสอดคล้องกับ สุदारัตน์ แซ่ชี ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูอนุบาลต้องเป็นผู้ที่ทำให้เด็กเกิดความรักและไว้วางใจมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางให้ศูนย์พัฒนาเด็กนำไปพัฒนาปรับปรุงให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กอยู่ในระดับมากนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับศูนย์พัฒนาเด็ก ดังนี้

ศูนย์พัฒนาเด็กเป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกที่เด็กต้องก้าวออกมาจากบ้าน และได้พบกับประสบการณ์ใหม่ๆ ที่เด็กจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคมใหม่ให้ได้ ดังนั้น ศูนย์พัฒนาเด็กควรจัดสภาพแวดล้อมและจัดบรรยากาศให้อบอุ่นเหมือนบ้าน ควรให้เด็กรู้สึกเหมือนเมื่อพวกเขาก้าวมาในศูนย์ฯ แล้วมีความสุขและอยู่ในบรรยากาศไม่ต่างจากบ้านมากนัก กิจกรรมที่จัดให้เด็กควรเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน และเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกเพื่อฝึกทักษะให้เด็กมีความกล้าและมีความมั่นใจในตนเองมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมกับทางศูนย์พัฒนาเด็กเพิ่มมากขึ้นเพื่อการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กกับผู้ปกครอง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าคณะผู้บริหารระดับสูงของเทศบาลองค์การบริหารส่วนตำบลตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนา

เด็กเล็กซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญต่อพัฒนาการช่วงวัยต่อไป โดยการสนับสนุนและส่งเสริมในด้านต่างๆให้ศูนย์พัฒนาเด็กได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพในศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐม และสังกัดเอกชน เพื่อเปรียบเทียบการจัดบริการดูแลเด็ก
2. ควรมีการวิจัยเชิงนโยบาย (policy research) เกี่ยวกับการจัดบริการดูแลเด็กของผู้บริหารระดับสูงของเทศบาลนครนครปฐม
3. ควรมีการวิจัยเชิงสำรวจกับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการดูแลเด็ก

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.

กรุงเทพฯ : ม.ป.ป., 2547.

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

คุรุสภาลาดพร้าว , 2546.

กมลลา ลำพูน. “การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเด็กวัยก่อนอนุบาลเกี่ยวกับการจัดบริการ

ดูแลเด็กวัยก่อนอนุบาลในโรงเรียนสาธิตของสถาบันราชภัฏ.” กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.

กองพัฒนาเด็ก. กรมการพัฒนาชุมชน. ผลการดำเนินงานพัฒนาเด็ก ประจำปี 2544.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น. 2544.

คณะรัฐมนตรี. นโยบายการศึกษาพื้นฐาน 12 ปี. [Online] Accessed 15 October 2006.

Available from <http://prer.minister@hotmail.com>

นภาพรรณ อุณาอุล. “การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียน

ในโรงเรียนอนุบาล.” ปรินญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2540.

นภาพรรณ หงส์ชูเกียรติ. “สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานของ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

นัยนา ขนอนเวช. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาล ในทรรศนะของผู้บริหารโรงเรียน

ครูอนุบาลและผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1.” ปรินญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.

บุญเพ็ญ ภัคดีจิต. “ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของโรงเรียน

แสงทวีพิทยาศาสตร์.” วิทยานิพนธ์ปรินญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2539.

บุญยิ่ง เทชน้อย. “การศึกษาสภาพและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ตามทัตชนะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา.”

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, 2545 .

บ้านสมเด็จเจ้าพระยา. สถาบันราชภัฏ. การบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.

ปิยะนันท์ หิรัญย์ชโลทร. “สภาพการจัดการศึกษาและความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา จังหวัดกระบี่.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.

พัชนี วังยายฉิม. “การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับเด็กวัยอนุบาล
ในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาคกลาง.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

พะยอม วงศ์สารศรี. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พรานนกการพิมพ์, 2531.

มนต์ชิตา บุปผาคำ. “กลยุทธ์การตลาดของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร.”

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2544.

ราศี ทองสวัสดิ์. บทบาทของครูในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
การศาสนา, 2533.

กรมวิชาการ. . การจัดการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2540.

กระทรวงศึกษาธิการ. . นโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ศูนย์พัฒนาหลักสูตร, 2540.

สุวรรณา สะแหละ. “ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาล
เอกชน เขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 3.” วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2547.

สำนักงานการศึกษาเทศบาลนครนครปฐม. คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐม.

นครปฐม : โรงพิมพ์เทศบาลนครนครปฐม, 2546.

สำนักนายกรัฐมนตรี. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ :

สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542.

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม. แนวทางการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กก่อนอายุ. นนทบุรี : โรงพิมพ์องค์การ

รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2544.

สุรสิทธิ์ แก้วใจ. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน

ในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์, 2542.

สุขทัยธรรมมาธิราชมหาวิทยาลัย. หลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2536.

_____. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2542.

หรรษา นิลวิเชียร. ปฐมวัยศึกษา: หลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2535.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงวนลิขสิทธิ์

ภาษาอังกฤษ

Best, John W. Research in Education. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall Inc, 1970.

Bross, Inin D. Design for Decision. New York : Macmillan Publishing Co., Inc., 1953.

Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. 3rd ed. New York :

Harper and Row Publishers, 1971.

Fayol, Henri. Student Guide to Principles of Management. London : The Zeus Press,

1972.

Fremont, E. Kast, and James E. Rosenzweig. Organization and Management.

Washington : McGraw-Hill, 1972.

Gore, William J., and J.W. Dysen, eds. The Making of Decision : A Reading in

Administrative Behavior. New York : The Free Press of Glencoe,

Collier pf Macmillan Ltd., 1964.

Hatvany, Nina G. Marketing Organization. Canada : Little, Brown & Company, 1982.

Hartley, Robert F. Marketing Fundamentals. New York : Harper & Row Publishers,
1983.

Hill, Toni Coggins. "A Case Study of Systematic Change in One Elementary School
During One Academic School Year." Dissertation Abstracts International
56, 6 (December 1998) : 162.

Joyce, C.F., Jr. "Parental Choice in Public Elementary School : Who Chooses and Why
(School Choice)." Dissertation Abstracts International 53 (October 1992)
: 53/04 DAI – A.

Katz, Daniel, and Robert L. Kahn, The Social Psychology of Organization. 2nd ed.
New York : John Wiley & Son, 1978.

Krejcie, Robert V., and Daryle W. Morgan "Determining Sample Size for Research
Activities." Journal of Education and Psychological Measurement.
30 (April 1976) : 18 - 24.

Kaufman, Roger A. The Principalsip : Functions. New York : Harper and Row, 1974.

MacFarland, Dalton E. Management : Principles and Practices. New York :
The Macmillan Company, 1970.

Likert, Rensis. The Human Organization. New York : McGraw-Hill, Inc., 1967.

Litchfield, Edward H. "Notes in General Theory of Administration."
Administrative Science Quarterly (1953) : 5.

Sergiovanni, Thomas J., and others. Educational Governance and Administration.
Englewood Cliffs, N.J. : Prentice–Hall, Inc., 1980.

ภาคผนวก
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ก
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ.0520.203.2/142

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

7 กรกฎาคม 2549

เรื่อง ขอลงความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสุพล อัมภางษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางธนวรรณ ทองอ่อน นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำ
สารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในศูนย์พัฒนา
เด็ก”

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมกันนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชอนชม ชินะตั้งกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร 0 3421 9136

โทรสาร 0 3421 9136

ที่ ศธ.0520.203.2/143

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

7 กรกฎาคม 2549

เรื่อง ขอลงความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายเกษรา เหลืองสุดใจชื่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางธนวรรณ ทองอ่อน นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำ
สารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในศูนย์พัฒนา
เด็ก”

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมกันนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชอนนม ชินะตั้งกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร 0 3421 9136

โทรสาร 0 3421 9136

ที่ ศธ.0520.203.2/144

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

7 กรกฎาคม 2549

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นายชลิต ตุ่มทองคำ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางธนวรรณ ทองอ่อน นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำ
สารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในศูนย์พัฒนา
เด็ก”

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมกันนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชอนชม ชินะตั้งกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร 0 3421 9136

โทรสาร 0 3421 9136

ที่ ศธ.0520.203.2/145

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

7 กรกฎาคม 2549

เรื่อง ขอลงความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายประมวล ลาภเจริญวงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางธนวรรณ ทองอ่อน นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำ
สารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในศูนย์พัฒนา
เด็ก”

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมกันนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชอนชม ชินะตั้งกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร 0 3421 9136

โทรสาร 0 3421 9136

ที่ ศธ.0520.203.2/146

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

7 กรกฎาคม 2549

เรื่อง ขอลงความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสุภาณี มธุราวาณิช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางธนวรรณ ทองอ่อน นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำ
สารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในศูนย์พัฒนา
เด็ก”

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมกันนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชอนชม ชินะตั้งกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร 0 3421 9136

โทรสาร 0 3421 9136

ประวัติผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา
1	นายสุพล อัมภางษ์	ที่ปรึกษาประธานสภาเทศบาล	ศึกษาศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
2	นางสุภาณี มธุราวาณิช	รองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยศิลปากร
3	นายชลิต ตุ่มทองคำ	ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง)	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยศิลปากร
4	นายประมวล ลากเจริญวงศ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม)	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยศิลปากร
5	นายเกษรา เหลืองสุดใจชื่น	ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านบางกระเจียน	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยศิลปากร

มหาวิทยาลัยศิลปากร สำนักงานศิลปากร

ภาคผนวก ข
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
หนังสือขอทดลองเครื่องมือ

ที่ ศธ.0520.203.2/158

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

21 กรกฎาคม 2549

เรื่อง ขอลดของเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดอนพุทรา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางธนวรรณ ทองอ่อน นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติ
ให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในศูนย์
พัฒนาเด็ก”

ในการนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นางธนวรรณ
ทองอ่อน ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งเป็นหน่วยงานของ
ท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชอนชม ชินะตั้งกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร 0 3421 9136

FAX 0 3421 9136

ที่ ศธ.0520.203.2/159

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

21 กรกฎาคม 2549

เรื่อง ขอลดของเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กลำเหย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางธนวรรณ ทองอ่อน นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติ
ให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในศูนย์
พัฒนาเด็ก”

ในการนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นางธนวรรณ
ทองอ่อน ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งเป็นหน่วยงานของ
ท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชอนชม ชินะตั้งกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร 0 3421 9136

FAX 0 3421 9136

ที่ ศธ.0520.203.2/160

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

21 กรกฎาคม 2549

เรื่อง ขอลดลงเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กท่าตำหนัก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางธนวรรณ ทองอ่อน นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติ
ให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในศูนย์
พัฒนาเด็ก”

ในการนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นางธนวรรณ
ทองอ่อน ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งเป็นหน่วยงานของ
ท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชอนชม ชินะตั้งกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร 0 3421 9136

FAX 0 3421 9136

ที่ ศธ.0520.203.2/161

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

21 กรกฎาคม 2549

เรื่อง ขอลดของเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกระทู้ล้ม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางธนวรรณ ทองอ่อน นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติ
ให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในศูนย์
พัฒนาเด็ก”

ในการนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ นางธนวรรณ
ทองอ่อน ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งเป็นหน่วยงานของ
ท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชอนชม ชินะตั้งกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร 0 3421 9136

FAX 0 3421 9136

ที่ ศธ.0520.203.2/162

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

21 กรกฎาคม 2549

เรื่อง ขอลดของเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเลาเต่า

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางธนวรรณ ทองอ่อน นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติ
ให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในศูนย์
พัฒนาเด็ก”

ในการนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นางธนวรรณ
ทองอ่อน ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งเป็นหน่วยงานของ
ท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชอนชม ชินะตั้งกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร 0 3421 9136

FAX 0 3421 9136

ภาคผนวก ค
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ.0520.107 (นฐ)/พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

1 สิงหาคม 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดเทศบาลนครนครปฐมและสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ด้วย นางธนวรรณ ทองอ่อน นักศึกษาระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็น ของผู้ปกครองต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็ก” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้ปกครองนักเรียน ในหน่วยงานของท่าน เพื่อประกอบการทำสารนิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดแจ้งผู้ปกครองทราบ เพื่อขอความร่วมมือใน การตอบแบบสอบถามให้แก่ศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-3424-3435, 0 -3421-8788

ปณิธานของบัณฑิตวิทยาลัย **“มุ่งมั่นให้บริการ พัฒนางานให้มีคุณภาพ”**

ภาคผนวก ง

มหาวิทยาลัยศิลปากร แบบสอบถามเพื่อการวิจัย สงวนลิขสิทธิ์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมายลงใน หน้าข้อความที่ตรงหรือใกล้เคียงกับข้อมูลของท่านมากที่สุด

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

น้อยกว่า 20 ปี

21 - 30 ปี

31 - 40 ปี

41 - 50 ปี

51 - 60 ปี

61 ปีขึ้นไป

3. อาชีพ

รับราชการ

ค้าขาย

รัฐวิสาหกิจ

เกษตรกร

ธุรกิจส่วนตัว

ลูกจ้าง

อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน

ต่ำกว่า 2,000 บาท 2,001 - 5,000 บาท

5,001 - 10,000 บาท 10,001 - 15,000 บาท

15,001 - 20,000 บาท 20,001 บาทขึ้นไป

5. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษาปีที่ 6 – มัธยมศึกษาปีที่ 3

มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 (หรือเทียบเท่า)

อนุปริญญา (หรือเทียบเท่า)

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

6. ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน

บิดา

มารดา

ผู้ปกครอง (ลุง/ป้า/น้า/อา/ปู่/ย่า/ตา/ยาย) อื่นๆ.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการบริการดูแลเด็กใน ศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม โดยพิจารณาว่าท่านมีความคิดเห็นในระดับใด ในการจัดสภาพแวดล้อม การจัดกิจกรรม การดูแลโภชนาการ การดูแลสุขภาพ การดูแลความปลอดภัย และครูดูแลเด็ก

คำแนะนำ โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดตามลำดับความ มาก - น้อย เพียงข้อละ 1 คำตอบ ซึ่งมีค่าระดับความคิดเห็น ดังนี้

- 5 หมายความว่า เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายความว่า เห็นด้วยมาก
- 3 หมายความว่า เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายความว่า เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายความว่า เห็นด้วยน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

การจัดสภาพแวดล้อม

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	บริเวณที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กห่างจากแหล่งที่มีมลภาวะเป็นพิษ					
2	มีการตกแต่งและจัดบรรยากาศของห้องเรียนให้สวยงามและสะอาดอยู่เสมอ					
3	มีการจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศเหมาะสำหรับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้					
4	ขนาดของโต๊ะเรียนและเก้าอี้มีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก					
5	ห้องน้ำ ห้องส้วมสะอาดและเหมาะสมกับวัยของเด็ก					
6	อุปกรณ์ของใช้จัดวางให้อยู่ในระดับที่เด็กสามารถหยิบใช้ด้วยตนเอง					
7	สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียนมีความสะอาดสวยงาม ร่มรื่น ถูกสุขลักษณะ					
8	มีภูมิทัศน์สวยงามทั้งสนามหญ้า สวนหย่อม ไม้ดอกและไม้ประดับ					
9	มีเครื่องเล่นสนามที่เพียงพอและเหมาะสม					
10	อาคารเรียนมีความแข็งแรง มั่นคงปลอดภัย					

การจัดกิจกรรม

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	กิจกรรมการเรียนรู้การสอนเน้นการจัดประสบการณ์ และการเตรียมความพร้อมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา					
2	จัดมุมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเพื่อการส่งเสริมด้านการเลี้ยงดูเด็ก					
3	มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และมีการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย					
4	เปิดโอกาสให้เด็กเล่น และเลือกทำกิจกรรมตามความสนใจ					
5	มีการรายงานผลการพัฒนาการของเด็กอย่างสม่ำเสมอ					
6	มีการจัดกิจกรรมนอกสถานที่เพื่อเพิ่มประสบการณ์					
7	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์					
8	มีการจัดประสบการณ์ที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก					
9	จัดกิจกรรมเล่านิทาน ร้องเพลง และกิจกรรมเข้าจังหวะเพื่อเร้าใจให้เด็กสนใจเรียน					
10	ศูนย์พัฒนาเด็กนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก					

การดูแลโภชนาการ

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	มีการจัดอาหารสำหรับเด็กที่มีคุณค่าครบถ้วนตามหลักโภชนาการ					
2	สร้างเจตคติที่ดีให้แก่เด็กต่อการรับประทานอาหารที่มีคุณค่า					
3	สถานที่เตรียมปรุงอาหารเป็นสัดส่วนและสะอาด					
4	มีการแยกแก้วสำหรับดื่มน้ำและแก้วสำหรับแปรงฟันของเด็กแต่ละคน					
5	ภาชนะใส่อาหารสำหรับเด็กทำจากวัสดุที่ปลอดภัยและทนความร้อน					
6	มีการหลีกเลี่ยงอาหารประเภทกรอบกรอบอาหารใส่สี และขนมหวาน					
7	มีการจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ ที่สะอาดและเพียงพอ					
8	ผู้จัดอาหารสวมผ้ากันเปื้อนและหมวกคลุมผมที่ถูกสุขลักษณะทุกครั้งประกอบอาหาร					
9	ผู้จัดอาหารมีสุขภาพแข็งแรงไม่มีโรคติดต่อ					
10	มีการจัดอบรมด้านโภชนาการให้แก่ครูและผู้ประกอบอาหารอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง					

การดูแลสุขภาพ

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	จัดให้มีแพทย์มาตรวจสุขภาพอนามัยของเด็ก อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
2	มีการตรวจ ผม ฟัน หู จมูก ผิวหนัง เล็บ ให้แก่ เด็ก เป็นประจำทุกวัน และรายงานผลให้ ผู้ปกครองทราบทุกสัปดาห์					
3	มีการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง และนำผลมา ประเมินเพื่อหาวิธีช่วยเหลือเด็กเป็นรายกรณี					
4	มีการตรวจร่างกายเด็ก ด้านการได้ยิน การมองเห็น ความสัมพันธ์ของอวัยวะก่อน เข้าเรียนในศูนย์ฯ					
5	มีทันตแพทย์มาตรวจฟันให้แก่เด็กอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งให้คำแนะนำและ รายงานผลให้ผู้ปกครองทราบ					
6	มีการร่วมมือระหว่างบ้านและศูนย์พัฒนาเด็กใน การดูแลสุขภาพอนามัยของเด็ก					
7	มีการจัดให้ความรู้แก่ครูและผู้ปกครองในการดูแล สุขภาพอนามัยของเด็ก					
8	มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบถึงการ เฝ้าระวังโรคติดต่อ เช่น อีสุกอีใส ไข้เลือดออก					
9	มีการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงและหนูเพื่อ ป้องกันโรคติดต่อภายในศูนย์ฯ					
10	มีการเก็บขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเป็นระบบและ มีการทำลายอย่างถูกสุขลักษณะ					

การดูแลความปลอดภัย

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	จัดสภาพห้องเรียนให้สะดวกต่อการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้					
2	อุปกรณ์ของเล่นมีความปลอดภัยและได้รับการตรวจสอบสภาพอยู่เสมอ					
3	บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กมีรั้วล้อมรอบเพื่อความปลอดภัยของเด็ก					
4	เด็กสามารถเล่นกันเองได้อย่างอิสระไม่จำเป็นต้องมีครูดูแล					
5	ห้องนอนและเครื่องนอน สะอาดถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย					
6	ศูนย์พัฒนาเด็กมีการจัดเครื่องเล่นสนามที่แข็งแรงใช้การได้ดีและมีความปลอดภัย					
7	จัดอุปกรณ์ช่วยเหลือและป้องกันอุบัติเหตุเพียงพอ และสามารถหยิบใช้ได้สะดวก					
8	ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอและการระบายอากาศดี					
9	มีการกำหนดให้ผู้ปกครองแสดงบัตรรับ – ส่ง เด็ก ทุกครั้ง					
10	มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ประจำประตู ศูนย์ฯ ตลอดทั้งวัน					

ครูดูแลเด็ก

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	มีครูที่สำเร็จการศึกษาปฐมวัยและมีครูเพียงพอต่อจำนวนเด็ก					
2	ครูมีใจรักเด็ก และมีการใช้หลักจิตวิทยาเด็ก					
3	ครูมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ปกครอง					
4	มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง					
5	ศูนย์พัฒนาเด็กจัดครูเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน					
6	ครูยิ้มแย้มแจ่มใส เหมาะสมกับเป็นครูปฐมวัย					
7	มีการดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา					
8	มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดประสบการณ์กับเด็ก					
9	ครูและผู้ปกครองร่วมมือกันในการแก้ปัญหาให้แก่เด็ก					
10	ครูและผู้ปกครองมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี เช่น การแข่งขันกีฬา นักเรียน กิจกรรมวันเด็ก					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ต่อการบริการ
ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

คำแนะนำ โปรดระบุสภาพปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ต่อการบริการดูแลเด็กในศูนย์
พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ด้านการจัดกิจกรรม

.....

.....

.....

.....

ด้านการดูแลโภชนาการ

.....

.....

.....

.....

ด้านการดูแลสุขภาพ

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านการดูแลความปลอดภัย

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนลิขสิทธิ์
ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางธนวรรณ ทองอ่อน
ที่อยู่	1/1 ถ.คตกฤษ ต.พระปฐมเจดีย์ อ.เมือง จ.นครปฐม 73000
สถานที่ทำงาน	ศูนย์พัฒนาเด็กสระแก้ว 115/1 ถ.สระแก้ว ต.พระประโทน อ.เมือง จ.นครปฐม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2533	ครุศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยครูนครปฐม จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2548	ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2536 - 2539	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง)
พ.ศ. 2539 - ปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่สนับสนุนการ 7 ว ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็ก สระแก้ว
ศึกษาดูงาน	
พ.ศ. 2546	South Saigon Secondary School ประเทศเวียดนาม Dong Khoi Secondary School ประเทศเวียดนาม